

SUPLEMENT ESPECIAL PRIMER ANIVERSARI DEL PAPA FRANCESC

L'abraçada d'un pare

Ucraïna a la corda fluixa

Les manifestacions massives dels darrers mesos a Ucraïna han fet caure el govern de Ianukóvitx, però la tensió continua ben viva. El que està en joc en aquest país no és una qüestió de simple política local, sinó un veritable pols entre la Unió Europea d'una banda i Rússia de l'altra. En aquest conflicte la totalitat de la minoria catòlica i bona part de la majoria ortodoxa han estat una part activa de les protestes populars proeuropees. **P 5**

Trobades per a la pau a Euskadi

La reconciliació és possible. Així ho demostren les 14 trobades restauratives que entre l'any 2011 i 2012 han tingut lloc entre víctimes d'ETA i els seus agressors. El diàleg interpersonal i el perdó és el millor camí per a la pau. Aquesta insòlita experiència de mediació, satisfactòria tant per a les víctimes com per als victimaris, es recull ara al llibre *Los ojos del otro* (Editorial Sal Terrae), presentat recentment a Barcelona. L'objectiu no és altre que ajudar a establir les bases d'un futur de pau i convivència a Euskadi. **P 3**

Sumari

- P 6 Reflexió cristiana davant la tragèdia de Ceuta
- P 12 Pilarín Bayés il·lustra «Història de Catalunya»
- P 16 Comencen les obres a l'antic Seminari de Lleida
- P 19 «Jo crec» arriba als cinemes
- P 20 A favor de la dieta mediterrània

Editorial

La Quaresma de Francesc

Aquesta setmana fa un any de l'inici del pontificat de Jorge Mario Bergoglio. *Catalunya Cristiana* ha volgut sumar-se a aquest esdeveniment amb un suplement extraordinari dedicat al Bisbe de Roma, tan admirat dins i fora de l'Església. L'aniversari el celebrem acabats d'entrar a la Quaresma. I unint els dos esdeveniments podríem dir que Francesc ha inaugurat un temps de conversió personal i comunitari per a tota l'Església.

En el seu missatge per a la Quaresma parla de «l'estil de Déu», que es revela mitjançant «la debilitat i la pobresa». A aquesta llum cal entendre tots els signes que Francesc ha fet i fa propis d'un estil de vida més senzill, d'acord amb l'Evangeli i per tenir credibilitat en convocar tota l'Església a viure així.

Diu que la pobresa amb la qual Jesús ens allibera i ens enriqueix és precisament «la seva manera d'estimar-nos», d'estar prop de nosaltres com el bon samarità. Si el seguim serem capaços de bastir aquella «Església samaritana» de la qual parla el teòleg Jon Sobrino. És interessant la distinció que fa el Papa entre la pobresa i la misèria. «La misèria és la pobresa sense confiança, ni soli-

daritat ni esperança.» I arriba a distingir-ne tres tipus: la material (recordem les seves afligides crides a Lampedusa), la moral (amb quin vigor ha denunciat, per exemple, el comportament dels qui manegen els fils del poder!) i l'espiritual («que ens colpeix quan ens allunya de Déu i rebutgem el seu amor»).

Francesc repeteix amb insistència a l'Església: «Anem a les perifèries!» El text d'Aparecida (reunió de bisbes americans, 2007) ajuda a comprendre millor aquesta invitació: «L'Església necessita una forta commoció que l'impedeixi d'instal·lar-se en la comoditat, l'estancament i en la tebior, al marge del sofriment dels pobres» (DA 362).

«Desconfio de l'almoïna que no costa ni dol», escriu. Unes paraules que evocuen la vida del servent de Déu Antoni Gaudí. En certa ocasió, en demanar un donatiu va dir al donant: «Faci aquest sacrifici!» I ell va respondre que ho feia amb molt de gust, que per a ell no era cap sacrifici. Aleshores Gaudí —també terciari franciscà— li va insistir perquè augmentés el donatiu fins a sacrificar-se perquè de vegades la caritat no és sinó vanitat. Certament les paraules i l'estil de vida de Francesc són un bona meditació per a l'hora quaresmal.

L'efemèride de la setmana

Dia 13 de març del 2013: elecció del papa Francesc.

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

La nostra perenne conversió

El Concili Vaticà II va deixar molt bona llavor sembrada al cor de l'Església i molt Evangeli escampat arreu del món. Tot agraït al Senyor l'elecció del papa Francesc ara fa un any, quasi cada dia em demano quins elements de renovació evangèlica se'ns estan proposant perquè l'Església de Jesús sigui llar acollidora i vivència de misericòrdia. Amb la visió esperançada que el caracteritza, Francesc diu que el jull no serà mai tant com per omplir el camp. Quin motiu de confiança! Per això, «l'Església necessita sembradors humils i confiats de la veritat que cada vegada els és novament confiada i que es fien de la seva potència». La conversió ens la demana a tots, però primer a nosaltres, els bisbes, més necessitats que ningú de l'ajuda de Déu per realitzar amb fidelitat evangèlica la nostra missió de pastors. Ho acaba de dir a la Congregació per als Bisbes sobre l'elecció dels candidats i val tant per als qui hem rebut el ministeri episcopal com per als qui en qualsevol circumstància tracten de discernir la seva vocació sacerdotal.

Ens sentim interpel·lats i cridats a una perenne conversió perquè «necessitem algú que ens miri amb l'amplària del cor de Déu, ens fa falta algú que sàpiga elevar-se a l'altura de la mirada de Déu per conduir-nos a Ell». És tan així que la conversió demana sempre un canvi de rumb, tot orientant la vida cap a Déu. Ens vol querigmàtics, orants i pastors, custodis de la doctrina per fascinar el món amb la bellesa de l'amor, amb l'oferta de la llibertat que dona l'Evangeli. L'herència d'un bisbe «no és l'or ni la plata, sinó la santedat». Ho va proclamar el Vaticà II i ara en recollim novament el fruit per fer-ho realitat. Per això és important viure-ho com a «pastors propers a la gent, com a pares i germans, humils, pacients i misericordiosos, que estimin la pobresa, interna com a llibertat i també externa com a senzillesa i austeritat de vida». Així de clar: «El ramat necessita trobar lloc en el cor del pastor.»

*CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Xavier Alonso, Jaume Aymar, Pilarín Bayés, Cinto Busquet, Sandra Buxaderas, Núria Calduch-Benages, Lucía Caram, Agustí Codinach, Antoni Coll, Joan Guiteras, Juan M. Gutiérrez, Andreu Ibarz, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Pere Ortega, Joan Pallarès-Personat, Armand Puig, Enric Puig, Quique, Josep Rius-Camps,

Lluís Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció: C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 130 €

Gibraltar i Portugal: 130,01 €

Resta d'Europa: 208,01 €

Amèrica i Àfrica: 243,11 €

Àsia i Oceania: 317,21 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Paraula i escolta per a la reconciliació

Un llibre presenta l'experiència de 14 trobades restauratives entre víctimes i exmembres d'ETA

Samuel Gutiérrez
Barcelona

«Quan vèiem que les víctimes o els familiars de les víctimes eren a punt d'entrar fèiem molt de soroll a la peixera perquè ens fessin fora. Per què? No volíem haver de mirar-los als ulls. No volíem encreuar-nos les mirades.» Són paraules d'antics membres de la banda terrorista ETA, la majoria encara a la presó, que han decidit fer un pas endavant i que han demanat trobar-se amb les seves víctimes per poder, molts anys després, mirar-los als ulls i iniciar, encara que sigui tímidament, el camí sempre difícil de la reconciliació.

La seva petició va ser ben acollida —es va donar en un context favorable— i això va donar peu, entre el 2011 i el 2012, a 14 trobades restauratives coordinades per la doctora en Dret i mediatra, Esther Pascual. El desafiament era que aquestes trobades fessin possible «la disminució o la superació del dolor i del sofriment dels que han patit delictes greus amb pèrdues irreparables i dels que els han comès; per posar els fonaments a una construcció sòlida de la pau». I realment ha estat així. Aquesta experiència de reconciliació gratificant, plenament satisfactòria tant per a víctimes com per a victimaris, es recull ara en el llibre *Los ojos del otro* (Editorial Sal Terrae), presentat recentment a Barcelona. L'objectiu no és altre que ajudar a establir les bases d'un futur de pau i convivència a Euskadi. «Creiem que cal que es coneguïn —explica Pascual— i que es puguin analitzar, valorar, criticar, millorar i, en tot cas, "contagiar", perquè el que és cert és que aquesta experiència ens descobreix que el diàleg interpersonal és un dels camins cap a la pau, cap a la pau amb un mateix i amb el proïsme.»

La feina de l'equip de mediadors

Agusti Codinach

Presentació del llibre «Los ojos del otro» al Palau Robert de Barcelona.

«El diàleg interpersonal és un dels camins cap a la pau, cap a la pau amb un mateix i amb el proïsme»

ha estat decisiva per preparar les trobades, però sense la col·laboració i la valentia de les víctimes aquest petit oasi enmig del sistema penitenciari no hauria estat possible. «Les víctimes són éssers excepcionals i això ha permès l'èxit», sosté convençuda Esther Pascual. Una de les que des del primer moment va decidir participar en aquesta experiència és Maixabel Lasa, vídua de Juan Mari Jauregi, assassinat

per ETA l'any 2000. «Sempre he pensat que tothom es mereix una segona oportunitat —confessa Lasa— tot i que he de dir que, personalment, no creia que la trobada m'aportés gran cosa. Però no ha estat així. Quan ell va aparèixer a la saleta on ens vam trobar i, després de les presentacions, ens vam mirar als ulls, em vaig adonar que ho estava passant malament.» I afegeix: «Vaig veure que ell estava realment penedit, que s'avergonyia de tot el que havia fet i que tenia l'autoestima per terra. "Tot en mi és dolent", no parava de repetir. Després de tres hores de trobada amb la persona que més mal m'ha causat a la vida, vaig sortir d'allà amb una gran pau interior.»

Per al pres Luis Carrasco, amb qui Maixabel Lasa es va trobar el 26 de maig del 2011 a la presó de Nanclares de la Oca, l'experiència també ha estat molt positiva: «Aquesta trobada m'ha permès reevaluar racionalment

nombroses qüestions de caràcter ètic i emocional i apropar-me a una realitat llargament eludida, que sempre va ser allà, de la qual durant llarg temps vaig tractar d'escapar i igualment em vaig esforçar per no veure.»

«Vaig afrontar la trobada amb por i dubtes —explica Luis Carrasco al llibre—. Estava convençut que, en ser el culpable d'un crim absolutament reprotxable i condemnable, el veredicté, aquesta vegada en termes ètics, també seria implacable. Hi vaig anar amb un sol objectiu: demanar-li a ella i a tots els que havien patit tant per culpa meva perdó. Perdó pel causant d'una gran injustícia, per ser el culpable de l'assassinat del seu marit, el culpable del seu sofriment, el culpable d'haver destruït el seu projecte de vida en comú i els seus somnis compartits...»

Tot i que cadascuna de les 14 trobades ha estat emmarcada en unes coordenades molt particulars, totes elles han demostrat que «la trobada dialogada interpersonal, evidentment amb la preparació especialitzada imprescindible, entre qui ha causat patiment injust i qui l'ha patit, és una possibilitat real i factible, els resultats de la qual són enormement satisfactoris per a tots dos participants i, en aquest sentit, que la reconciliació és possible i desitjable en societats tan ferides».

Sense ser un dels objectius d'aquestes trobades restauratives, l'experiència també ha demostrat que el perdó demanat i atorgat cura ferides i aplanar el camí de la reconciliació. «No ho havíem previst —reconeix Esther Pascual—, però hem descobert que el perdó sí que serveix. Perquè calma el dolor i és font de pau.» «Aquestes trobades —acaba reivindicant— han servit per obtenir respostes a moltes preguntes, per suprimir odís, per escoltar tot el dolor causat i per conèixer el valor de la paraula perdó. Per això no entenem que una experiència tan humana i gratificant hagi estat tallada sense explicacions per l'actual govern.»

El procés de pau a Euskadi

Pere Ortega
Centre Delàs
d'Estudis per la Pau

La societat basca ha patit una violència directa que ha infringit molt dolor a la població. Per aquest motiu és adequat qualificar l'actual situació que es viu a Euskadi com de procés de pacificació. Un procés de pau que fa anys que es gesta i al qual molta gent ha dedicat molts esforços. Més de mil assassinats en actes de terror practicats per grups de diferent signe (ETA, GAL...), tortures per part de cossos de l'Estat, ha fet que existeixin moltes ferides obertes que cal anar reparant. Cal ser conscients que no és una feina fàcil i que caldrà molt de temps per reparar les ferides de la violència.

Però avui, a Euskadi, s'ha iniciat un camí que és irreversible: el final de la violència armada. I no solament perquè ETA hagi decidit abandonar la lluita armada, és a dir, deixar de matar. Sinó perquè la immensa majoria

de la societat basca, inclosa l'esquerra abertzale, demanava el final de la violència. En aquest sentit ETA ja havia estat derrotada i no li quedava cap altra alternativa que abandonar les armes.

És evident que aquest procés de pacificació serà llarg. Sens dubte la dissolució d'ETA serà un pas important, però no definitiu. Una violència que ha durat quasi seixanta anys ha generat moltes ferides que no es tancaran quan ETA desaparegui i la dispersió dels presos acabi. Caldrà dedicar molts esforços a apaivagar el dolor i restablir la confiança entre els actors que s'han posicionat i enfrontat en cadascun dels bàndols. Caldrà aprendre a conviure entre víctimes i victimaris, quan aquests surtin de les presons i es reintegrin en la societat. Caldran molts esforços de molts actors polítics i socials per restablir la confiança entre uns grups que fins fa poc eren irreconciliables.

En el marc dels conflictes violents, quan les armes deixen de disparar, comença la feina de restaurar la pau en la societat. Una tasca que passa per reparar el dany causat a les víctimes de la violència, ajudar a reconstruir la convivència i la més difícil, ajudar a reconciliar víctimes i victimaris.

Les religions i la violència

La Comunitat de Sant'Egidio organitza un Congrés Internacional a Roma

Mercedes De La Torre
Roma

«Les religions i la violència» ha estat el tema del darrer Congrés Internacional promogut per la Comunitat de Sant'Egidio a Roma en què han assistit personalitats de les religions cristiana, jueva i musulmana procedents de nombrosos països entre els quals els Estats Units, Tunísia, el Líban, el Pakistan, Índia, Egipte, Eritrea, Síria, l'Iraq, Nigèria i Itàlia.

El teòleg català Armand Puig, degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, hi ha participat juntament amb el president emèrit del Consell Pontifici per a la Unitat dels Cristians, el cardenal Walter Kasper; el rabí en cap de Roma, Riccardo di Segni; el membre de la Cort Suprema del Pakistan, Muhammad Khalid Masud; l'arquebisbe siroortodox de Síria, Mons. Dionisius Jean Kawak; l'arquebisbe anglicà de Jos (Nigèria), Mons. Benjamin Argak Kwashi, entre d'altres.

Durant la seva intervenció en la taula d'obertura, sota el títol *Les raons de la pau davant de la violència*, el teòleg català ha assegurat que la violència «pot ser vençuda pels recursos de pau que romanen latents en el cor dels qui han estat creats a imatge i semblança de Déu». I ha insistit que «l'home que té una arma a la mà sempre pot decidir no fer-la servir».

A més, Mn. Armand Puig ha assegurat que «la violència mai no es pot justificar i per això sempre necessita justificacions», mentre que, en canvi, la pau «no necessita justificar-se a si mateixa, no ha de demanar permís per entrar en els camins de la història». En el cas de la violència religiosa, aquesta ve «duplicada perquè busca una justificació en el màxim nivell: creu que Déu vol i beneeix la violència».

Això no obstant, ha destacat que «el primer manament de les tres religions que sorgeixen de la descendència d'Abraham consisteix a reconèixer la unitat i absolutisme de Déu, però

Mercedes De La Torre

l'omnipotència és misericòrdia». «Déu no és només omnipotent sinó també compassiu», va recordar, perquè «ha creat el món com a obra d'amor, el sosté i estima tot i tothom, i a més Déu ha creat l'home amb l'encàrrec de ser amic de Déu d'una banda i de tot el creat de l'altra».

Actitud dialogant

El teòleg català ha concedit una entrevista a Roma a *Catalunya Cristiana* en què ha ressaltat que «davant la violència Jesús dona clarament una resposta en què aquesta no té justificació». I ho ha explicat amb la paràbola evangèlica del rei que volia fer la guerra a un altre rei, però aquest rei «va ser molt savi» perquè «es va adonar que no podia lluitar perquè

era menys fort i va fer un tractat de pau». «Interessant que la història del rei sigui la història d'un tractat de pau», ha remarcat.

Davant del repte que afronta la Comunitat de Sant'Egidio per reunir líders religiosos amb visions que podrien semblar «contraposades» en algunes qüestions del present i de la història, ha explicat que les posicions «no són excloents» sinó que les persones que han participat en aquest Congrés han tingut una posició fonamentalment «dialogant» i inclusiva i ha afegit que «inclusiu no vol dir igual» perquè cadascú no té exactament «la mateixa postura» però busca dialogar i no oposar-se, «si no, seria un diàleg de sords».

En aquesta línia, ha remarcat que aquest diàleg entre persones de di-

ferents religions «s'ha de llançar en una plataforma molt àmplia, gran, extensa, comuna, perquè cadascú pugui "deambular-hi" tranquil·lament» i ha assegurat que els qui han participat en aquest Congrés «no eren persones ingènues que deien "hem de ser bons" sinó que han reconegut que els problemes hi són». Ha explicat, però, que hi havia «un sentit comú», que és que «la violència no hauria de pertànyer a una construcció del món en nom de Déu».

«Nosaltres estem convençuts que els grans temes necessiten temps, paciència i insistència. Per tant, en un dia no es resol el món, però sí que en un dia es va avançant i l'endemà encara s'avança més». Cal crear «sentiments comuns», ha destacat. I així, ha esmentat el problema de Síria, en el qual hi ha un sentiment a favor de la guerra i de la confrontació que provoca que alguns creguin que s'ha de resoldre matant i que l'única solució són les armes.

D'aquesta manera, ha assegurat que és important no col·locar el mateix discurs a tothom. Cada situació està en un lloc diferent i per tant «des del cristianisme tenim molta responsabilitat» ja que, segons ha afirmat, «nosaltres històricament hem passat el període de la violència».

Finalment, Mn. Armand Puig ha assegurat que aquesta reunió ha contribuït de forma molt interessant a conèixer millor les religions del món des del punt de vista d'una opció millor per a una convivència no violenta en nom de Déu. En segon lloc, ha permès estrènyer llaços d'amistat. És la clau de la Comunitat de Sant'Egidio, que creu fermament en l'amistat i té l'experiència que quan practiquem aquesta amistat, els resultats són sempre més grans del que podríem pensar.

Les floretes del papa Francesc

La litúrgia existencial de l'amor

Leticia Soberón

Que bonica que és Roma! No únicament pels capvespres blau anyil, els monuments o les basíliques, que també. Ho és perquè sempre hi brilla la universalitat de l'Església. Durant el darrer consistori es podien veure persones de totes les latituds, agermanades i contentes per acompanyar els nous cardenals. Fidels i sacerdots haitians i de Burkina Faso estrenaven cardenal: el Papa va voler incloure aquestes seus, que tradicionalment no eren cardenalícies, com un gest d'amor i proximitat a dos dels pobles més pobres de la Terra.

En les paraules als nous purpurats, el Papa va insistir en la dimensió de servei que té el cardenalat: «No entres en una cort, sinó en l'Església de Roma.» Això exclou «intrigues, enraonies, camarilles, favoritismes, preferències». I suposa, al contrari, deixar-se guiar per l'Esperit Sant «perquè les nostres actituds siguin les de

les Benaurances, i la nostra senda la de la santedat».

Com es manifesta aquesta santedat? Vivint l'amor de manera quotidiana. Assenyalava Francesc que som temples de l'Esperit Sant. «En aquest temple, que som nosaltres, se celebra una litúrgia existencial: la de la bondat, el perdó, el servei; en una paraula, la litúrgia de l'amor. Aquest temple nostre resulta com profanat si descuidem els deures envers els altres.»

La litúrgia existencial de l'amor! Que ben dit, que a prop ens posa —dins mateix del cor— la possibilitat de ser sants. Amb aquestes paraules, el Papa il·lumina la nostra vida diària, ens fa veure el misteri de l'Esperit que ens habita; als cardenals i a qualsevol que estigui obert a aquest Esperit del Senyor. La bondat, el perdó, el servei i l'amor, són maneres de donar culte a Déu; són una celebració de la vida divina en la carn dels nostres dies.

La batalla de Kíev

L'Església catòlica local dóna suport a les reivindicacions democràtiques del poble ucraïnès

Eduard Brufau
Kíev

Ucraïna passa per un dels moments més convulsos des que es va independitzar de la moribunda URSS, ara fa més de vint anys. Després de mesos de protestes populars massives el país ha aconseguit deslliurar-se del govern d'obediència russa de Viktor Ianukóvitx, però per aconseguir-ho ha hagut de pagar un preu molt alt: un centenar de morts i milers de ferits. Ara mateix el país té un govern d'unitat nacional que garanteix una certa calma, però la incertesa sobre el futur polític i social d'Ucraïna encara no s'ha esvaït del tot.

Per comprendre com s'ha arribat a aquesta situació i què hi ha en joc en aquest moment històric hem de fer una ullada al passat recent d'aquest país de l'est d'Europa. Ucraïna ha estat des de fa segles una frontissa entre el cor d'Europa i la gran Rússia. De fet, les actuals regions ucraïneses situades més a l'oest, amb L'viv com a capital històrica, van pertànyer durant molt de temps a l'imperi austrohongarès i després, fins a la Segona Guerra Mundial, a Polònia. La part més oriental, en canvi, sempre ha caigut sota l'òrbita russa. Kíev, la capital, se situa significativament al mig del país. Avui, aquestes influències diferenciades encara es deixen notar: lingüísticament l'oest és majoritàriament de parla ucraïnesa, mentre que a l'est i el sud el rus continua tenint molt de pes o fins i tot és la llengua majoritària; religiosament l'oest, tot i ser predominantment ortodox, acull una important minoria catòlica de ritu bizantí (grecocatòlics), mentre que a l'est el catolicisme és residual.

L'any 1991 Ucraïna, com tantes altres repúbliques exsoviètiques, es va independitzar de l'URSS i des de llavors ha fet passos per democratitzar-se, allunyar-se de Moscou i acostar-se a Europa. Però la victòria electoral del prorus Viktor Ianukóvitx ara fa quatre anys va significar un retorn clar a la tutela russa. Mons. Borys Gudziak, president de la Universitat catòlica d'Ucraïna, ho explica així: «Durant els darrers quatre anys el país ha assolit nivells insuperables de corrupció, degradació i injustícia. La gent ha sortit al carrer per demanar dignitat.»

L'espurna que va encendre els ànims populars va ser la negativa d'última hora del govern prorus a firmar un acord d'associació amb la Unió Europea, que havia de tenir lloc el novembre passat. Va ser llavors que els carrers de la capital i d'altres ciutats, sobretot del centre i l'oest, es van omplir de manifestants que demanaven la dimissió del govern i un acostament

a Europa. A Kíev la gran plaça Maidan va ser rebatejada simbòlicament com Euromaidan.

Suport de diferents Esglésies als manifestants

Les protestes van tenir des del començament el suport públic i explícit de l'Església grecocatòlica ucraïnesa i també de l'Església ortodoxa ucraïnesa del patriarcat de Kíev. Durant les setmanes més cruentes de la revolta —en què els xocs entre policies i manifestants i els trets dels franc tiradors progovernamentals van deixar fins a un centenar de morts—, diversos temples catòlics i ortodoxos van obrir ininterrompudament i es van convertir en hospitals, dormitoris o centres d'avituellament. Els temples eren un refugi segur per als manifestants ferits, atès que molts dels que anaven als hospitals eren segrestats i torturats. Una de les esglésies que es va obrir va ser la catedral-monestir de Sant Miquel, al centre de Kíev, enderrocada per Stalin i reconstruïda amb la independència del país.

Al mateix temps, però, que els grecocatòlics i el Patriarcat de Kíev feien costat a la revolta proeuropea, tampoc no s'estaven de condemnar l'ús de la violència vingués del bàndol que vingués. Arran de les crítiques del govern de Ianukóvitx a aquestes esglésies pel suport als manifestants, Mons. Sviatoslav Shevchuk, primat de l'Església grecocatòlica va parlar clar: «Aquesta revolta és la protesta de la societat civil en contra d'un govern corrupte, i les Esglésies formen part de la societat civil.»

El cap dels catòlics de ritu bizantí no va dubtar a assegurar també que el Papa està ben informat de la situació a Ucraïna. Pel que fa al rerefons

«Temples catòlics i ortodoxos es van convertir en hospitals, dormitoris o centres d'avituellament»

del conflicte i al futur del país, Mons. Shevchuk va afirmar que «la qüestió principal és la de la identitat europea del poble ucraïnès. Després de la visita de Joan Pau II el 2001, tots els presidents han declarat que l'acostament d'Ucraïna a la Unió Europea és un pla estratègic de desenvolupament per al nostre poble. Avui veiem que també es tracta d'una garantia per a una Ucraïna independent, lliure i democràtica.»

En aquest duel entre la Unió Europea i Rússia, ara mateix, sense Ianukóvitx, sembla que Ucraïna es decanta

cap a Europa, però encara és massa d'hora per confirmar-ho. Malgrat la independència de la majoria de repúbliques exsoviètiques, Rússia no ha renunciat mai a recuperar la influència sobre aquests països, que per raons històriques i estratègiques considera vies naturals de la seva expansió. El cas de Bielorrússia és el més flagrant: encara que es va independitzar *de facto* el 1991, *de iure* és una fèrria dictadura a la mida dels interessos russos; un altre exemple és el de Geòrgia, que l'any 2008, en una guerra llampec, va ser envaïda per Rússia, que des de llavors controla indirectament grans parts del país caucàsic. Pel que fa a Ucraïna, per aquest país passen la gran majoria de gasoductes que abasteixen Europa de gas natural.

Sobre Rússia l'escriptor i humanista mexicà Octavio Paz feia un diagnòstic interessant: malgrat els canvis polítics radicals viscuts al llarg del segle XX —tsarisme, comunisme i «democràcia» capitalista— l'esperit rus de fons no sembla haver canviat gens. Continua sent la gran Rússia, com han pogut comprovar els ucraïnesos. Només així s'entén la crida de Mons. Borys Gudziak: «Que Europa aturi Putin!»

LLOGUERS – ALQUILERES – LOCATIONS – RENTS
ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

alKilando
by FINCAS GANDIA

DIPUTACIÓ 189
08011 - BARCELONA

www.alkilando.com
93 451 50 00

Punt de vista

Xavier Alonso
Fundació Migra Studium

Ceuta. Reflexió cristiana

Les quinze morts del 6 de febrer miren cap a mi. Àfrica es troba en el moment històric de triplicar la població, en plena expansió de la mobilitat, fora i dins de les seves fronteres. Em fa por? Una por, del tot raonable, davant del desordre, de l'amenaça que un dic es trenqui i hi tinguem un tsunami de persones? Això ja està passant. Hi haurà catàstrofes superiors als quinze morts a Ceuta o als més de tres-cents cinquanta a Lampedusa. Em fa la por mirar-hi de reüll, sentir-me alleujat i sortós que tinguem allà els cossos policials? Arribo a pensar que en el control de fronteres aquestes coses poden passar, *danys col·laterals*? Que la por no em bloquegi. La demografia ens porta un futur inèdit. Però, hem d'acceptar tot això fatalment? No. Si només veiem l'Àfrica com a tragèdia humanitària, ens equivoquem del tot. Àfrica s'encamina ara mateix cap al progrés i jo diria que, a poc a poc, cap a la integració amb Europa, més encara que l'Amèrica Llatina. Àfrica estava, premonitòriament, en les intencions inicials dels pares de la Unió Europea. En el discurs on anuncià la creació de la primera Comunitat, el 9 de maig del 1950, Robert Schuman va dir: «Una Europa on el Ruhr, el Sarre i les conques franceses treballaran de concert i faran que aprofitin llur treball pacífic tots els europeus sense distinció, siguin de l'Est o de l'Oest, i tots els territoris, *sobretot l'Àfrica*, que esperen del Vell Continent el seu desenvolupament

i prosperitat.»

L'altre dia llegia comentaris a l'Evangeli diari de José Maria Castillo. Tot recordant que Jesús recriminava als apòstols la seva limitada capacitat de comprensió davant del miracle dels pans i els peixos, o la seva por, el seu espant, quan la Passió..., Castillo diu: aquelles pors i negacions «van llevar autoritat als apòstols? Ni parlar-ne. Perquè la transparència i la sinceritat són font de credibilitat». Jo, en nosaltres, no buscaria solucions als problemes, sinó actituds d'obertura, de cerca i proposta. Els dubtes, les foscor, els processos d'aclariment, la paciència, formen part del drama migratori, que afecta els immigrants però també a nosaltres, les societats que els rebem. Aquest anhel de construir una societat integrada a partir d'una nova població, tindrà la seva recompensa, tot i que encara potser és aviat: «L'Esperit de veritat us conduirà cap a la veritat sencera» (Jn 16,12-13). Penso que cal sobretot fer, però fer amb confiança.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral
de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Sí o sí, no o no

No fa gaire temps que en les converses, les tertúlies de la televisió o als diaris hi ha nascut una, al meu entendre, falsa disjuntiva. En realitat no hi ha disjuntiva. Quan es vol dir que no hi ha cap opció davant d'un esdeveniment, més ben dit, quan hi ha una única cosa a fer, se sol fer ús de l'expressió «sí o sí, no o no». Un mal ús gramatical. Una expressió correcta és «sí o no». Els gramàtics defineixen així les conjuncions disjuntives: «Expressen una alternativa o contraposició entre els elements que enllacen.» També: «Enllacen termes entre els quals s'ha de fer una opció.»

Sent pessimista, en aquest cas, penso que aquesta frase, com tantes altres, procedents de l'esport o de la política, s'acabaran imposant. Suposo que tot plegat serà una batalla perduda en el camp del llenguatge. Repetir expressions que, més enllà del diccionari, es

generalitzen, ens agrada molt. Penso per exemple amb la frase: «Això és el que hi ha.»

No puc fer servir l'evangeli per defensar la gramàtica. Però sí que, a l'evangeli del diumenge passat, s'hi llegia: «Que el vostre llenguatge sigui: sí, quan és sí; no, quan és no; el que es diu de més ve del maligne» (Mt 5,37). L'evangeli no vol pas ser la normativa de la llengua, però els nostres traductors no en deixen passar cap, llevat que es tracti d'un error d'impremta.

Tenir cura del llenguatge és important. Una de les maneres de millorar-lo és la lectura. Potser els mitjans de comunicació, especialment la televisió, ens tempten i fan que no ens dediquem prou a llegir. Els cristians hem estimat molt la literatura. No oblidem que els llibres de la Bíblia i els d'espiritualitat empen, generalment parlant, un bon estil.

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

Reims

La catedral de Nostra Senyora de Reims, juntament amb la de Chartres, són les que acumulen més escultures als seus murs. Pas-sen de 2.300 i, tot i que són moltes i molt boniques, admirar-les no embafa gens. L'última vegada hi vaig anar amb el desig de contemplar l'àngel somrient amb calma. I no tan sols per curiositat estètica, que també. Observar-lo em situaria en una qüestió que en l'actualitat penso sovint: no entenc que els vidents de certes aparicions diguin que, qui s'hi dirigeix, apareix amb un rostre trist. Desconec com serà l'existència eterna però, el que sí que ens afirma l'evangeli, és que, qui hagi estat fidel en aquesta vida, gaudirà de felicitat en l'altra.

Malauradament, a Reims s'ocupen de la restauració de les seves obres mestres. Tenia l'escultura de l'àngel que m'interessava a un metre de distància, però un envà me n'impedia la visió. Aquesta imatge i altres, en aquesta catedral, incloses les de Santa Maria, somreien. La Mare de Déu, mare meva, com la biològica i també el meu pare, m'estimaven i animaven i procuraven contagiar-me la seva felicitat. Sí, de vegades van patir, però estic convençut que ara existeixen feliçment i, si se m'apareguessin plorant, perdria una mica el desig que tinc d'anar al cel.

Em volia fixar en l'escultura de Joana d'Arc que estava situada al mateix lloc que la santa ocupava en el moment que el seu Delfí era coronat. Aquell dia, per a ella i per a Carles VII, era la confirmació del que li havien dit les seves veus. Però va ser l'inici del distanciament i de la soledat a la qual la va condemnar el que tenia prou amb el ritme, per després divertir-se, envoltat de la seva cort i que, en el cas de l'heroïna, va acabar amb el seu martiri. Amb tots els honors, ara està situada a l'esquerra, en un altar lateral, no gaire lluny d'on ella mirava il·lusionada. Reims era, des de fa molt temps, el lloc on es coronaven els reis, i s'ungien amb l'oli sant guardat en una ampolla de la qual només en queda un fragment. Aquest recipient va ser destruït durant la Revolució francesa. Se'n va recuperar un fragment que, malgrat que té poc valor, es conserva com a símbol d'una època destacada de la història de França. Avui dia ja no s'ungeix, i ni tan sols hi ha reis a la nació.

Tenia molt d'interès a veure amb deteniment els vitralls de Marc Chagall. No era capaç d'imaginar que, una obra d'aquest artista a qui admiro i conec, no desentones en aquest marc gòtic preciós. He de reconèixer que va aconseguir una creació meravellosa perquè la bellesa casa amb qualsevol altre estil plàstic. Ja sé que, abans de realitzar una obra, aquest místic artista jueu passava un llarg temps en el lloc on havia d'emplaçar-hi l'obra, i s'amarava de l'entorn, dels volums, de la llum i del misteri que s'hi respirava. A fe que ho va aconseguir. Si existeix una tendència ecumènica teològica, Chagall és una realitat de qualitat idèntica, en aquest cas judeocristiana i extraordinàriament apreciable. Reims és ecumenisme en la bellesa.

El temple és magnífic i gran. Les coronacions reials suposaven una gran assistència. La sepultura reial corresponia a Saint-Denis.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
 lserrall@gmail.com

El papa Francesc i el Papa emèrit

Des de la renúncia de Benet XVI i l'elecció del papa Francesc, s'ha produït un canvi espectacular de percepció general sobre l'Església, dins i fora. No obstant això, ni l'Església estava tan malament amb Benet XVI ni ara està tan bé amb el papa Francesc. Les transformacions profundes necessiten temps i assimilació. Entreveiem un nou horitzó, però encara no hi hem arribat. El papa Francesc és clau en aquesta tasca, però hi ha més factors que entren en joc.

Primer, el centre de l'Església és Jesucrist. Sempre està en el seu cor, en qual-sevol moment de la història. Malgrat que es produeixin vaivens a la barca, Ell garanteix la travessia. Els timoners tenen la seva funció, important i necessària, però no són la raó última del viatge. Convé recordar-ho en els moments dolents, però també en els bons, que són més breus i passatgers. L'Esperit infla les veles per impulsar la barca cap al Regne.

Segon, Benet XVI i Francesc són les dues parts d'un díptic. Difícil d'entendre l'un sense l'altre. Al Credo, s'afirma que abans de la resurrecció cal baixar als inferns. Aquesta va ser la tasca de Benet XVI: pederàstia, Institut per a les Obres de Religió (IOR), Vatileaks, cúria vaticana, rebuig mediàtic... Culmina en la seva renúncia, moment excepcional de gràcia i de lucidesa. Formes modèliques i fons revolucionari. Sap estar a l'ombra sense entorpir les passes del seu successor. Una feina difícil. La tasca que l'Esperit ha encomanat al papa Francesc té a veure amb la resurrecció: noves formes i nous llenguatges en sintonia amb l'alegria de l'evangeli, títol de la seva primera exhortació apostòlica. Després d'atavismes. Moments d'il·lusió i d'esperança. També transitoris, perquè tard o d'hora arriba la persecució. Si només són expectatives humanes, acabaran en

«Els timoners tenen la seva funció, important i necessària, però no són la raó última del viatge»

frustració. Si tenen arrel evangèlica, potser passaran per la creu però acabaran en la resurrecció.

Tercer, una proposta de seguiment de Crist sense complexos. Pecadors, sí, però amb la missió irrenunciable de l'anunci. Respecte per la pluralitat sense ofegar la mateixa identitat. Proposta de vida sense imposicions. Ressò de les paraules de Jesús: «Si vols...» Un canvi substancial en les tasques

pastorals. No podem silenciar el Regne de Déu. Una prudència falsa suposaria traïr la missió. El papa Francesc insisteix en aquest punt. Cal sortir de les seguretats a les perifèries. Prefereixo una Església accidentada, per sortir, que no pas malalta... Els desafiaments són immensos. Les prioritats han de sorgir de l'evangeli, més que de les reclamacions mundanes. Cada cristià ha d'assumir la seva vocació a l'Església. Els laics tenen la seva que no pot ser minusvalorada per més temps.

La imatge inèdita dels dos papes, vestits de blanc, ens parla de fraternitat i de temps nous, que són els que ara ens toca viure.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
 viqui70@yahoo.es

Un antídoto contra la violència?

Encara recordo perfectament aquella tarda del 13 de març del 2013. Ja havíem paït el gest meravellós de Benet XVI i estàvem esperant la famosa *fumata bianca*. A mitja tarda vaig rebre una trucada de TV3. Em demanaven que, si sortia, anés al vespre a un programa per parlar-ne. Vaig respondre que la cosa no seria tan ràpida, que no sortiria. Vint minuts després em tornaven a trucar. Recordo les paraules de la noia que m'havia parlat abans: «De profeta, no en tens gaire, eh!» Realment aquella tarda, no, però sí que ho havia estat uns dies abans en un col·loqui també de TV3 en el qual

«El Fill de Déu, en la seva encarnació, ens convida a la revolució de la tendresa»

havia participat. Vaig recordar què havia respost quan em van preguntar què volia del nou Papa. Vaig dir que em conformava amb dues condicions: que no fos de la cúria i que vingués de Llatinoamèrica. Aquella tarda vaig anar de sorpresa en sorpresa. No només s'havien fet realitat els meus

desitjos, sinó que era jesuïta i s'estimava sant Francesc... Els primers gestos ja em van obrir una finestra a l'optimisme.

Ha passat un any i aquesta finestra s'ha anat obrint cada vegada amb més amplitud. Des d'aquella afirmació que em va deixar esperançada —«vull una Església pobra i dels pobres»— fins a les pàgines que lleigeixo amb delit a *La joia de l'Evangeli*, hi ha hagut alguna cosa més que gestos. En primer lloc, perquè hi ha gestos que vénen d'actituds, i actituds que vénen de criteris evangèlics. És la predicació testimonial que potser avui té més força entenedora que les paraules. Menjar *kosher* amicalment amb els jueus, o celebrar el seu aniversari tot dinant amb un grup de sense sostre no és fer teatre, és viure a l'estil de Jesús.

Però, jo em quedo amb dues coses que he posat en el centre de la meua vida i que responen a una crida interior que fa temps que sento i que em fa feliç.

La primera és «la revolució de la tendresa» de la qual ens parla en el número 88 de la seva exhortació. Fins i tot, l'home més dur i esquerp és sensible a aquesta revolució.

Fa uns dies vaig poder aturar una violència forta d'un noi de la presó, només fent-li una abraçada que em sortia del cor. Potser no s'ho esperava. No hi estava acostumat. Ara tinc un nou amic. I és que Francesc ho deixa clar: «El Fill de Déu, en la seva encarnació, ens convida a la revolució de la tendresa.» La segona és una conseqüència d'aquesta revolució: «Més que la por d'equivocar-nos espero que ens mogui la por de recloure'ns en les estructures que ens donen una falsa contenció, en les normes que ens converteixen en jutges implacables...» (49).

No calia preguntar-li ni jutjar la causa de la seva violència en el cas del noi de la presó. En aquell moment només necessitava un antídoto de tendresa.

Zoom

Eduard Brufau

L'equip de recerca del metge català Joan Massagué, establert a Nova York, ha descobert el mecanisme pel qual els tumors que apareixen en diferents òrgans acaben fent metàstasi al cervell. El descobriment, publicat a la revista *Cell*, permetrà controlar més bé molts càncers i millorar així les condicions de vida dels malalts.

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA
 (EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA
 (EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA
 (EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL
 24 H AL DIA

Informeu-vos-en al telèfon: 934 092 810
 Fax: 934 092 775 -
 c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69
 08014 Barcelona
 e-mail: publicitat@catcrist.com

Des del monestir

Francesc: una glopada de normalitat

És veritat, l'esperança no defrauda i Déu és fidel. Però feia molts anys que molts no acabàvem de trobar-nos ni en sintonia ni en comunió amb una Església que no acabava de respondre als anhels evangèlics del nostre cor.

És veritat que són molts i moltes els que fa anys que són a les fronteres i al costat dels més pobres i que cada cop som més els que intentem que l'Evangelí sigui Bona Nova per a la humanitat, però no és menys cert que en general, i en la seva dimensió més jeràrquica, a les altures vaticanes i en la seva dimensió més vertical, va haver-hi un progressiu allunyament de la vida real, de les preocupacions i les esperances i angoixes de les persones. Alhora va anar creixent una litúrgia de formes gairebé imperials, que no acabava de ser una font de celebració per a la majoria dels mortals, i a molts ens costava reconèixer la senzillesa, l'austeritat i l'aire fresc i alliberador de Jesús de

Natzaret.

I quan no pocs ja havien desesperat de la institució, va arribar un vent fort, que va omplir tota la casa —com el dia de Pentecosta—, i un foc ardent es va encendre als cors: Francesc, un Papa vingut de la fi del món, obria les finestres perquè la barca de Pere es ventilés, demanava humilment que preguéssim per ell, i amb cor d'infant es presentava com un servidor humil, despallat de tot i obert a les inquietuds dels seus germans els creients i no creients d'arreu del món.

Amb la seva humilitat va seduir el món, amb la seva normalitat va sintonitzar amb milions de persones i amb el seu sentit de l'humor, que és un sentit important de l'amor, va desconcertar els uns i va enganxar la immensa majoria. Aguaitava al balcó un Papa que somreia i que pels fets ha

ressuscitat l'alegria i dibuixat el somriure en el rostre de la humanitat que gira els ulls a la comunitat dels deixebles de Jesús, perquè intueix que té una Bona Nova per compartir.

Gestos, paraules, actituds. Més que una reforma, més que unes anècdotes, molt més que una refundació, amb Francesc ens ha arribat una renovació esperada, acaronada i necessària, urgent i imprescindible.

Però el canvi s'opera en el cor de cadascú. Ja no tenim excuses per llençar les culpes i eximir-nos de responsabilitats: l'Evangelí ha de sortir al carrer, els cristians hem de recuperar la senzillesa de l'Evangelí, els pastors han de fer olor d'ovella, cal fer callar els duaners de la fe i per damunt de tot cal obrir les portes i deixar que entri l'Esperit que tot ho fa nou i que no ens defrauda mai.

Aquest és el temps de l'esperança, el temps de l'Evangelí, el temps de Jesús.

Lucía Caram
Religiosa dominica
de Manresa

La sal de la terra

«Professionals il·limitats». Un nou verí?

És evident que el nostre món ha accelerat i continuarà accelerant la velocitat del seu canvi. Tota la societat se'n fa ressò: les cultures, l'economia, el coneixement, el món professional, etc. Molts d'aquests canvis tenen, però, interessos importants. El papa Francesc esmenta entre d'altres: «Estic lluny de proposar un populisme irresponsable, però l'economia ja no pot recórrer a remeis que són un nou verí, com quan es pretén augmentar la rendibilitat reduint el mercat laboral i creant així nous exclosos» (*Evangelii gaudium* 204)

Tot i que d'una manera força implícita, aquesta societat —més ben dit, el mercat de treball— llença habitualment missatges subliminals sobre el perfil professional que actualment requereix i, especialment, en el futur. Una mena de «super-professional» o un professional «il·limitat». Un

perfil amb un munt de competències i un extens currículum de continguts, amb gran capacitat camaleònica d'adaptació i una forta dosi darwiniana respecte l'evolució i competitivitat del mercat, amb una enorme mobilitat i, alhora, hiperconnectat... Tal vegada això sembli una mica caricaturesc però en realitat aquest imaginari va penetrant les nostres epidermis... També un nou verí? No ens estranyin, doncs, un seguit de conseqüències de tot això. En efecte, des de la dificultat de molts joves en identificar-se amb aquest tipus de rol —o bé perquè no el troben gens raonable o perquè no s'hi veuen amb cor—, l'estrès de molts professionals, la impossibilitat de la conciliació familiar, fins a les lamentables dades del suïcidi vinculades a entorns professionals.

La universitat ha de tenir una cura especial amb aquesta qüestió perquè té una enorme responsabilitat en la formació d'una bona part dels professionals del futur. Cal, alhora, la formació d'una actitud crítica, ètica i humanitzadora davant d'un mercat irresponsable i una formació que doni resposta professionalitzadora de qualitat a un panorama laboral complex, canviant, competitiu i globalitzat. La resposta a un dinamisme de vertigen no és un individualisme laboral aclaparador que faci perdre l'alè —per no dir la vida— sinó la capacitat d'analitzar les coses amb els millors instruments, el treball en equip, establir relació amb els experts de cada àmbit, una formació progressiva, el bon ús de les xarxes, etc. La universitat ha de formar professionals que incorporin la felicitat i el sentit en el seu projecte de vida.

Andreu Ibarz
Director general de
Blanquerna-URL i
professor de la Facultat
de Ciències de l'Educació

Mirada al món

Autenticitat

Un any després de la seva elecció, el papa Francesc continua desvetllant de manera sorprenent l'interès i la simpatia dels mitjans de comunicació i de multitud de persones, de les tendències i de les conviccions religioses més diverses. Tothom coincideix que és un gran comunicador, i que utilitza amb encert gestos significatius i paraules adients; però la clau del seu èxit mediàtic i de la incisivitat del seu missatge, no rau potser principalment en una estratègia comunicativa ben organitzada, sinó probablement més aviat en la seva capacitat d'exercir el propi ministeri amb gran llibertat d'esperit i amb total transparència, transmetent una coherència plena entre allò que representa, allò que ensenya, allò que és i allò que fa.

En diverses ocasions, Francesc ha alertat sobre el risc de *mundanització* dels cristians i ha exhor-

tat insistentment a no aigualir les exigències de l'Evangelí en la vida personal i en les dinàmiques col·lectives dels membres de l'Església. Deixa clar que només un testimoni de fe avalat per una vida genuïna segons els paràmetres evangèlics, és creïble i atractiu; i Francesc, des de la seva talaia privilegiada, on veu molt enllà i on és observat des dels punts més distants i diversos, ens mostra la necessitat per a tots, cadascú al seu nivell, d'ésser autèntics i d'estar atents a allò que el món d'avui ens requereix. Parlant recentment als cardenals, recordava una vegada més que el nostre llenguatge ha de ser el de l'Evangelí, les nostres actituds les de les Benaurances, i el nostre camí el de la santedat.

El papa Francesc no ens comunica preocupació pel present i pel futur de la institució que presideix, sinó que ens contagia la seva apassionada

confiança en l'acció de l'Esperit, que empeny l'Església cap a noves possibilitats de ser llavor i signe vivent d'una humanitat renovada segons el disseny originari de Déu. No es tracta, doncs, de lluitar per recuperar hàbilment, amb un nou joc de forces, el terreny perdut en una societat secularitzada que en gran part ignora l'Església, sinó de viure amb més convicció i generositat segons la fe que professem, a fi que, a través de cadascun de nosaltres, la proposta cristiana continuï engrescant i suscitant en molts l'obertura a Déu i el compromís envers els altres i el món. Francesc, amb l'autenticitat que traspua, ha donat una nova credibilitat a l'Església universal. Ens pertoca a tots nosaltres fer possible que aquesta Església de rostre amable que el Papa actualment representa, esdevingui veritablement propera en els nostres respectius àmbits d'acció.

Cinto Busquet
Capellà
cinto.busquet@focolars.org

Som solidaris

Cada dia veiem que les campanyes solidàries tenen una resposta positiva al nostre país. Campanyes als col·legis, a les televisions, als supermercats, en alguns barris... Hi ha veïns que s'han unit per aportar aliments a aquells que s'han quedat sense feina.

Tot això, en uns moments en els quals vivim una crisi social greu, dóna valor a la nostra herència. Tots som una gran família. Per exemple, avui els avis són més necessaris que mai. Ajuden les seves famílies i contribueixen a fer més fàcil el dia a dia als que la crisi ha tractat durament.

A. VILLALONGA
Barcelona

Eutanàsia infantil

Les dues Cambres del Parlament belga han aprovat que els infants belgues, amb el consentiment dels seus pares i dels metges, puguin ser sotmesos a l'eutanàsia. Liberals, ecologistes i socialistes són els autors d'aquest projecte de llei. Costa d'entendre que entre els promotors hi hagi grups extraordinàriament preocupats per la vida i el benestar dels éssers vivents (plantes i animals), però de vegades les incongruències arriben a extrems com aquest.

És dramàtic imaginar que uns pares poden legalment autoritzar la mort provocada d'un fill, com ho és assumir que una societat que viu en l'abundància de recursos econòmics, mèdics i tecnològics reivindiqui la mort com a solució al problema de la malaltia i el dolor. Tot fa entendre que la legalització de l'eutanàsia infantil a Bèlgica és el triomf d'una causa ideològica que no ha trobat resistències fortes i compactes. La fragmentació de la

Trobar Jesús

Endinsar-nos en aquest immens oceà, ple de vida i navegar-hi, com braus navegants, cercant un horitzó per aconseguir la pau o la glòria de Crist. L'horitzó veritable és Déu, que és etern i no té fi. No ens enganyem, ens hi hem d'endinsar com una gran família, donant-nos tots les mans. Així arribarem tots junts molt més lluny fins a trobar la veritable felicitat, que és la glòria, la casa del Totpoderós, formada per una immensitat d'espurnes amoroses. Molts han buscat la llum de Déu i l'han assolida. En Déu tot és amor: Pare, Fill i Esperit Sant.

SALVADOR PAÑELLA LONGAN
Barcelona

societat belga i la manca d'un projecte social integrador han afavorit el triomf del sí. Crec que ara més que mai caldrà redoblar esforços per allargar la mà a les famílies temptades per l'eutanàsia, com moltes organitzacions ja fan amb l'avortament.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

L'Església real

Evangelitzar no significa adocrinar, deia el nou secretari general de la Conferència Episcopal Espanyola, José M. Gil Tamayo. «La meva preocupació és que la gent té una percepció de l'Església molt diferent de la que reflecteixen els mitjans. Em pregunto si realment els mitjans —que són els que influeixen en l'opinió pública— reflecteixen l'Església real. Jo crec que no, perquè la gent veu una altra Església, la real, la de les parròquies. D'una banda, pot ser culpa nostra, però, de l'altra, ve de posicionaments religiosos. Quan hi ha una acció benèfica s'atribueix a organitzacions de l'Església, però sense esmentar-ne la vinculació. Càritas és de l'Església, dels bisbes.»

El portaveu de la CEE insta a posicionar-se per sobre d'ideologies: «Afortunadament la política no ho és tot en la vida de la gent. El món està canviant i crec que les persones tenen alguna cosa més que la dimensió d'esquerra, dreta, centre, a dalt i a baix.»

JUAN GARCÍA
Càceres

Ajudar el proïsme

La vida no degrada o enlaira les persones; és cada persona qui es degrada o s'enlaira per la manera com afronta les situacions difícils que tota vida comporta. Ens informen que hi ha joves que no estudien, no treballen, ni busquen feina. D'altra banda, sé que hi ha persones jubilades que continuen treballant com a voluntaris i aprofiten el seu temps lliure per ajudar altres persones. El primers, per la seva curta edat, estan fastiguejats de la vida. Els segons són més feliços perquè ajuden els altres. L'experiència demostra que és més gratificant donar que rebre.

CARME SELGA
Terrassa

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

El Maligne

És seriós parlar avui del dimoni quan hi ha moltes persones que amb prou feines creuen en Déu? Per què Déu permet l'acció diabòlica? Si hem estat creats lliures ens pot dominar el dimoni? Com podem lluitar contra ell?

En la columna d'aquesta setmana recullo algunes de les preguntes interessants que em van fer fa poc després d'una xerrada que vaig impartir sobre aquest tema al Cafè teològic, que organitza amb gran encert la parròquia de la Concepció de Barcelona. Em va sorprendre gratament la gran concurrència i l'atenció que van prestar. Comencem per la primera: sí que és seriós parlar del dimoni si en parlem de manera seriosa i sensata i si contextualitzem adequadament el tema. El papa Francesc ens ha recordat recentment la jerarquia de veritats que hi ha en la nostra fe. Cal partir del principi fonamental: l'amor incondicional de Déu envers els homes revelat en la vida, mort i resurrecció de Crist. Des d'aquí podem i hem de parlar de la salvació i de la victòria de Crist sobre el mal, el pecat i la mort. I és des d'aquesta perspectiva que l'Església no ha deixat de parlar mai del dimoni. Pau VI va recordar que «s'aparten de l'ensenyament bíblic i eclesiàstic els que neguen l'existència del dimoni». El papa Francesc, a la vegada, ens recomanava «prendre'ns seriosament la lluita contra el dimoni». Per què Déu ho permet? No ho sabem del tot.

Fa anys la Congregació per a la Doctrina de la Fe publicava un document interessant titulat *Fe cristiana i demonologia*, on hi deia: «La realitat demonològica, testificada concretament per allò que anomenem el Misteri del Mal, encara roman avui com un enigma que rodeja la vida cristiana. Nosaltres no sabem millor que els apòstols per què el Senyor ho permet ni com ho fa servir per als seus designis.» No hem de dubtar que aquesta permissió, malgrat que escapa a la nostra comprensió, serveix als designis de Déu i creiem que «per als que estimen Déu, tot coopera al bé». Déu no ens abandona a l'acció del poder del dimoni, que sempre està supeditat al poder de Déu i, per tant, no ens pot dominar mai si nosaltres no li donem lliurement aquest domini. Alguns Pares comparaven el Maligne amb un lleó ferotge encadenat que només pot atacar els que se li apropen imprudentment. I a aquest lleó ferotge ens deia sant Pere cal resistir-lo «forts en la fe». Per tant, les millors armes vénen d'una fe que s'enforteix cada dia amb la pregària, els sagraments, l'enteniment de la Paraula i la caritat diligent.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
A Ràdio Estel, de dilluns a divendres,
a les 23.00, podeu escoltar la versió
radiofònica d'El Consultori

Amb bon humor

Facundo Mateu, missioner català a Austràlia (i II)

Mercè Masjuan i Matheu

Mn. Facundo Mateu va arribar a Can Roca l'1 de maig del 1900, després d'haver estat vint-i-nou anys fora de Marata. Res no sabia de casa seva ni casa seva sabia res d'ell, ja que enlloc s'ha trobat cap mostra de correspondència entre ell i la família.

El seu nebot Miquel Matheu, que tenia llavors 13 anys, va deixar escrit com va ser la seva arribada: «L'any 1900, el dia primer de maig a la una de la tarda, mentre estàvem dinant, arribà, sense saber-ne res, el meu oncle capellà, missioner i únic germà del meu pare, després de trenta anys de no haver-se vist.» Fou una arribada molt emotiva i alhora peculiar, atès que va dir que hi anava a fer almoïna i que venia de molt lluny...

Havia passat gairebé tres dècades sense veure la família. Quan va arribar a Can Roca hi vivien el seu germà Jaume, la segona dona, Maria Espinassa i Font, i els fills del matrimoni: Miquel, Antònia, Concepció i Francisca, a més dels fills del primer enllaç, Dolors i Francesc. També estaven vives les seves germanastres Maria, Rosa i Josefa.

La nova de la seva vinguda es va escampar per tot arreu i per celebrar-la, el dimarts 29 de maig, es va fer un dinar amb parents i amics a Can Roca, després de fer honres fúnebres pels difunts de la família. Per la festa major d'estiu de Marata, la Mercè (24 de setembre), Mn. Mateu va ser un més dels capellans que van presidir el ball de l'Espolsada, la dansa típica del poble.

Va estar a Marata del 1 de maig del 1900 al 17 de gener del 1901. Durant aquest període, va fer dos viatges: un a Irlanda i l'altre a Itàlia. En total, va estar gairebé nou mesos a Marata, llevat del temps que va estar en aquests dos països.

Prelat domèstic

La feina feta per Mn. Mateu a Austràlia no va passar desapercibuda. Tot i que no se sap la data concreta, entre el novembre i el desembre del 1900 va anar al Vaticà. Allà es va trobar amb el bisbe Rosendo Salvado, un galleg que va ser missioner i abat a Austràlia Occidental, motiu pel qual es coneixien. Va ser ell qui va demanar al papa Lleó XIII l'atorgament del títol de prelat domèstic per a Mn. Facundo Mateu.

«La seva gestió prudent i hàbil d'aquesta parròquia sempre ha estat elogiada pel seu bisbe i, en general, per tothom. Per tant, crec que és digne de la recompensa de prelat domèstic de part de la Santa Seu i el premi serà un incentiu per a tots els altres sacerdots, per imitar les seves virtuts, i una recompensa per a mossèn Mateu pel seu passat i el present dur treball en la mística vinya del Senyor a Austràlia Occidental», segons un escrit datat el 9 de novembre del 1900.

Arran d'aquesta petició, Lleó XIII va atorgar el títol de prelat domèstic

a Mn. Facundo Mateu el 12 de desembre del 1900; va rebre el tractament de monsenyor. Va retornar del Vaticà a Marata pocs dies abans de celebrar la festivitat de Santa Coloma, el 31 de desembre.

«El P. Mateu, que fa poc ha tornat de Roma amb la dignitat de prelat domèstic (distinció ben merescuda, per cert), ocupava un silló en el presbiteri, anant mig vestit de pontifical. És inútil ponderar el molt que aquest vestit ha cridat per aquí l'atenció i el molt efecte que feien els hàbits del nostre bondadós i respectat amic quan, voltat de gent, transitava per aquests camps anant i venint de l'església» (*La Veu del Vallès*, 13 de gener del 1901).

Retorn a Albany

Mn. Mateu va marxar des de Marsella cap a Austràlia en el vaixell *FMS Australien*. Pels diaris australians, se sap que va desembarcar a Fremantle el 21 de febrer del 1901. Albany va celebrar Sant Patrici el 17 de març i va decidir allargar la celebració amb un acte de benvinguda a Mn. Mateu, que tornava amb títol de prelat domèstic. L'acte es va fer el 21 de març a la sala Oddfellows, amb orquestra i ball, i hi van assistir un centenar de persones.

De l'estada a Europa, mossèn Mateu va pensar en la seva parròquia i gent. «Va portar una gran quantitat de paraments per a l'església, tan rics en varietat com bonics. La gent

d'Albany va estar encantada» (*The W.A. Record*, 10 de setembre del 1910).

Al llarg de l'any que va estar a fora, mossèn Morris es va encarregar de la parròquia de Sant Josep. Quan va arribar mossèn Mateu, es va incorporar a les seves tasques habituals. Amb tot, la seva salut no millorava i és per això que va demanar al bisbe Gibney deixar la parròquia i retirar-se al monestir benedictí de Nova Nòrcia, malgrat que el seu desig expressat era morir a Albany. Per tant, després del seu retorn d'Europa, va estar una mica més de dos anys a Albany: del març del 1901 al 26 d'agost del 1903.

Els alumnes i els mestres de les escoles dels Germans Cristians li van organitzar un comiat el 21 d'agost del 1903. Entre altres coses, li van dir: «Estem perdent amb vostè un pare i un amable i estimat amic; sempre s'ha identificat amb els nostres interessos i s'ha mostrat en tot moment interessat en el nostre benestar temporal i espiritual. Entre les moltes bones obres fetes per al nostre benefici, ens ha proporcionat unes inestimables benediccions per a una educació combinada laica i religiosa que ens permetrà competir favorablement amb els nois d'altres escoles en la batalla de la vida, i el que és més important, ens anirà bé per als deures religiosos del nostre estat i preparar-nos per a la vida eterna que està més enllà de la tomba.»

El segon i darrer comiat es va fer el 24 d'agost a la sala Oddfellows.

«L'escola de Sant Josep d'Albany ha decidit enguany posar el nom de Mn. Facundo Mateu a un dels seus nous edificis»

Mn. Mateu marxava definitivament d'Albany el 26 d'agost al vespre en direcció a Nova Nòrcia.

A Nova Nòrcia

Va arribar a Nova Nòrcia el 16 de setembre, acompanyat per l'abat Fulgenci Torres, monjo de Montserrat. Mn. Mateu hi va estar uns sis anys, del 16 de setembre del 1903 al 9 de gener del 1909. Va demanar entrar a l'ordre benedictí com a oblat; la comunitat el va acceptar en el consell del 9 d'abril del 1904.

A més de celebrar missa i treballar per a la missió, va ser nomenat confessor de les Germanes de la Companyia de Teresa de Jesús. L'octubre del 1907 va ser professor d'anglès de dos monjos arribats de Montserrat (mossèn Vallmitjana i mossèn Maristany). Cal destacar que el català era una llengua parlada habitualment en aquella zona, ja que hi havia nombrosos monjos, monges i laics de Catalunya.

La salut de Mn. Mateu no millorava. El desembre del 1908 se'n va anar a Perth per veure si millorava el reuma que patia. Va ser nomenat capellà del col·legi Saint George's-Terrace dels Germans Cristians, funció que va complir durant el darrer any de vida. En aquesta etapa, va viure al Palau Episcopal de Perth.

El diumenge 28 d'agost del 1910 va celebrar la darrera missa i, al cap d'una setmana justa, el diumenge 4 de setembre, va morir a l'Hospital de les Germanes de Sant Joan de Déu, a Subiaco, barriada de Perth. El certificat de defunció especifica que la causa de la mort va ser urèmia i gota, la qual patia des de feia anys. La missa de rèquiem es va celebrar l'endemà, dia 5, a la catedral de Perth, oficiada pel bisbe Matthew Gibney.

L'escola de Sant Josep d'Albany ha decidit enguany posar el nom de Mn. Facundo Mateu a un dels seus nous edificis. «Mossèn Mateu va ser el capellà de la parròquia que va portar les Germanes a Albany (1878) i els va donar suport. També va convidar els Germans Cristians a Albany, a mitjan del 1890, per establir-hi una escola de nois. Per tant, va ser molt proactiu a promoure l'educació a Albany, molt abans que hi haguessin obertes les escoles del Govern. Posar el seu nom vol dir que la visió i la iniciativa de mossèn Mateu serà honorada i recordada», explica Bradley Hall, director de l'escola de Sant Josep.

Paraula i vida

L'èxode de la Quaresma

Dimecres passat vàrem començar la Quaresma amb el ritu tradicional de la imposició de la cendra. Aquest gest va acompanyat d'unes paraules evangèliques que són un resum del temps que hem iniciat: «Convertiu-vos i creieu en l'Evangeli.»

El temps de Quaresma és un camí vers la Pasqua passant per la Passió i la Creu. Qui vol ser deixeble de Jesucrist «ha de prendre la pròpia creu i seguir-lo». El cristià ha d'acceptar, com el Mestre, que cal que el gra de blat caigui a terra i mori perquè esdevingui fecund. Són les paraules de Jesús. És la realitat diàfana de la vida.

Per això la conversió que hem de fer especialment en la Quaresma és progrés i creixement humà i cristià, ja que consisteix fonamentalment

a morir al nostre egoisme i obrir-nos a l'amor. Aquest és el camí de la vida, de la joia i de la felicitat veritable, encara que sembli una paradoxa morir a un mateix per viure, donar-nos per poder retrobar-nos, empobrir-nos per poder enriquir-nos.

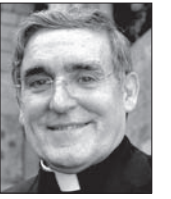
Una de les expressions que el papa Francesc utilitza més sovint és la de sortir d'un mateix, o bé la de l'èxode de si mateix. Segons el papa Francesc, l'èxode de si mateix és el moviment que ha de caracteritzar la vida del cristià i, per extensió, la mateixa vida eclesial. Es tracta de sortir d'un mateix per arribar on és l'altre per

alleugerir el seu sofriment i vetllar perquè pugui desenvolupar-se plenament com a ésser humà.

El papa Francesc ens invita a viure el nostre propi èxode, a comprometre'ns activament en les realitats mundanes per transformar-les. Enfront de la passivitat i el cansament, exhorta a actuar especialment en el que ell anomena les perifèries de l'existència, les geogràfiques i les existencials. L'èxode de si mateix és un moviment de descentrament del nostre ego per posar Crist en el centre. El temps de la Quaresma ens demana viure moments de desert enmig del soroll i el frenesí del nostre món. Ens demana créixer en el silenci i en la interioritat i viure estones de lectura contemplativa de la Paraula de Déu, estones de pregària sense perdre mai l'esperança.

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

La Quaresma, anunci de primavera

El 12 de març del 2000, primer diumenge de Quaresma, Joan Pau II va celebrar a la basílica de Sant Pere un Dia de Perdó. El cardenal Ratzinger, que llavors era la seva mà dreta, durant la missa solemne va ser l'encarregat de demanar perdó a Déu per les vegades que els cristians «van emprar mètodes no d'acord amb l'Evangeli en la seva sagrada tasca de defensar la veritat».

Després, l'arquebisbe vietnamita Van Thuan, que havia passat llargs anys de captiveri, també va demanar perdó pels pecats comesos pel cristianisme contra els drets humans.

No era la primera vegada ni l'única que l'Església demanava perdó i s'acollia a la misericòrdia divina, però sí la més solemne. Va ser per Quaresma, un temps com el que ara vivim en l'Església.

Aquest és un temps propici per penedir-nos dels nostres pecats, també individualment, per apro-

par-nos al sagrament de la penitència i preparar-nos per a la Pasqua, la gran festivitat cristiana de la mort i resurrecció de Jesucrist.

Podem meditar en aquestes dates sobre el que va ser la passió de Crist. Les coses —apuntava Guardini— no tenien necessitat d'esdevenir-se així, com guiades per una força irresistible del destí. No hem de pensar —deia— que fos una cosa normal que Crist fos rebutjat i hagués de morir. Ell va venir a salvar per la fe i l'amor, i va ser la perversitat dels homes la que el va portar al Calvari.

Si la passió de Crist, les negacions, les acusacions falses, si el judici inic i la tortura fins a la mort fos un itinerari inevitable, podríem pensar que

també els resultats dels nostres actes estan condicionats per una força a la qual no és possible posar fre. És a dir, estaríem davant la temptació d'una pretesa irresponsabilitat en el que fem malament, i només reconeixeríem com a nostres les bones obres.

Tots tenim necessitat de penitència, que és font d'alegria. La Quaresma és una època litúrgica que associem al dolor i a la tristesa. En realitat és el pròleg d'una gran alegria, perquè la història acaba bé: amb la resurrecció de Jesucrist, que és penyora de la nostra mateixa resurrecció.

En el nostre hemisferi, la Quaresma coincideix amb el trànsit de l'hivern a la primavera. És l'època de preparació dels fruits, i aquests fruits, que parteixen del reconeixement de la nostra debilitat i petició de perdó, són els que jo desitjo per a tothom.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

ÉS UNA OBRA CORAL IL·LUSTRADA PER PILARÍN BAYÉS I DIRIGIDA PER L'HISTORIADOR JOSEP M. SOLÉ SABATÉ

Nova edició d'Història de Catalunya

Carme Munté
Barcelona

L'any 1973 l'editor Martín Casanovas, l'historiador Oriol Vergés i la dibuixant Pilarín Bayés es van unir en un projecte comú: publicar una *Història de Catalunya* per als nens i nenes. No hi havia material en català, calia recuperar la identitat i explicar a les futures generacions qui érem i d'on veníem. L'endemà de sortir al carrer *Història de Catalunya*, la seu de l'Editorial Martín va ser atacada i incendiada. No s'acabava de respectar que un país estimi i conegui els seus orígens per, així, ser capaç de defensar-los.

En el moment actual, de nou un grup de persones i d'institucions s'han unit per publicar una nova edició d'*Història de Catalunya*. La dibuixant Pilarín Bayés, col·laboradora històrica de *Catalunya Cristiana*, posa tot el seu talent per il·lustrar personatges i moments històrics de Catalunya, que van des de la prehistòria fins al moment actual.

En total són sis volums de la història de Catalunya i un atlas, que des de l'1 de març es venen durant set setmanes consecutives amb *La Vanguardia*, al preu econòmic de 3,95 euros cada volum. La tirada setmanal és de 35.000 exemplars. Aquesta obra coral en què han participat tretze historiadors ha estat dirigida i coordinada per Josep M. Solé i Sabaté i la seva filla, Queralt Solé, i il·lustrada per Pilarín Bayés. Després de Sant Jordi, es podrà comprar a les llibreries.

Presentació al Palau de la Generalitat

En un marc amb tant de pes històric com és el Palau de la Generalitat, va tenir lloc el dijous 20 de febrer la presentació de la nova edició d'*Història de Catalunya*, un projecte de Grup 62, *La Vanguardia* i Estudi Pilarín, i que ha comptat amb el suport de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

L'acte, que va ser presidit pel president Artur Mas, va ser una combinació perfecta entre rigorositat científica i històrica, bon humor de la mà del presentador Òscar Dalmau, i música d'autor amb el grup Blaumut. Una hora i mitja durant la qual les diferents intervencions van ser una amalgama de patriotisme, compromís amb Catalunya, emotivitat i homenatge a les generacions passades que van defensar el nostre país en moments convulsos.

Va ser el cas d'Oriol Carbó, promotor de la iniciativa i responsable de la productora Triacom Audiovisual, que

PILARÍN BAYÉS:
«M'ha colpit profundament la persistent voluntat d'existir del nostre poble»

ARTUR MAS:
«La història l'escriuen els vencedors, però qui fa la història són els pobles»

va tenir un emotiu record pel seu pare i pel seu besavi, ni més ni menys que el general Domènec Batet. Carbó va definir *Història de Catalunya* com una eina de referència, útil i emotiva, i va agrair tota la tasca feta per Marga Sala, la filla de Pilarín Bayés.

Conèixer el país

Com va explicar Xavier Mallafré, director general del Grup 62, aquesta nova edició reuneix tres característiques a tenir en compte: és assequible

econòmicament parlant, és molt més exhaustiva que altres treballs i inclou elements didàctics. «És una introducció òptima al coneixement del país des de la prehistòria», va dir Mallafré.

De la seva banda, l'historiador i director de l'obra, Josep Maria Solé i Sabaté, director alhora de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, va parlar de la possibilitat de traduir *Història de Catalunya* a altres idiomes com el castellà, l'anglès o el francès. Va destacar el tarannà didàctic i pedagògic de l'obra, i va parlar de «tendresa i ingenuïtat» en definir els dibuixos de la Pilarín, si bé són «dibuixos fets molt rigorosament i sempre basats en fets històrics».

Pel que fa a la qüestió de per què es parla d'aspectes contemporanis, Solé i Sabaté va afirmar que «tota historiografia catalana s'ha compromès amb el seu moment històric».

Voluntat persistent d'existir

Després d'aquests primers parlaments, va ser el torn de la sempre entranyable Pilarín Bayés, una dona que es caracteritza pels seus dibuixos meticulosos i plens de detalls, i perquè no té mai un no per a ningú.

«A l'hora d'il·lustrar aquest relat», va explicar Pilarín Bayés, «vaig pensar que ja res no podia sorprendre'm, i en canvi m'ha colpit profundament la persistent voluntat d'existir del nostre poble». Més enllà dels personatges històrics, els dibuixos de la Pilarín donen especial «protagonisme a la gent del carrer, aquesta gent nostra pencaire, ambiciosa, generosa, alegre...».

I com no podia ser de cap altra manera, el president Artur Mas va aprofitar l'avinentsa de la presentació de l'obra per recordar que, malgrat tergiversacions històriques interessades, la Generalitat enfonsa la seva història al segle XIV.

«Aquest és un poble», va dir Mas, «amb personalitat i projecte propis des de fa molt de temps, que ha sabut integrar gent provinent de tot arreu». «Un poble», va afegir, «molt difícil de manar i molt fàcil de servir». «Un poble que des de l'edat mitjana i fins avui ha procurat governar-se a si mateix i limitar el poder absolut.» «La història l'escriuen els vencedors, però qui fa la història són els pobles», va concloure el president.

Un any amb Francesc

**SUPLEMENT
AMB MOTIU
DEL PRIMER
ANIVERSARI
DE L'ELECCIÓ
DEL PAPA
FRANCESC**

I la tendresa... es va fer Papa

FRANCESC CAPTIVA CREIENTS I NO CREIENTS EN EL SEU PRIMER ANY DE PONTIFICAT

Samuel Gutiérrez

El 13 de març proper, quan es compleixi un any de l'inici del pontificat del papa Francesc, aquest es trobarà de recés espiritual, fora del Vaticà. El Papa dels gestos i de les paraules, el Papa proper a la gent i de la tendresa, celebrarà el seu primer any al capdavant de la barca de Pere retirat, amagat del món, dedicat a la pregària. Malgrat que pugui passar més desapercebut, és també un nou signe fort del seu pontificat. I potser també la clau que ho explica tot. «La força que Francesc comunica —reconeixen aquells que l'han tractat més— és la pau que porta a dins. És un home que reposa en Déu.» El secret d'aquest jesuïta convertit en Papa és la seva relació íntima amb Jesucrist. El Papa de l'alegria és un contemplatiu en l'acció, algú que se sap perfectament estimat per Déu i transformat per la seva misericòrdia.

Des de la seva primera aparició, inesperada i sorprenent, al balcó de la *loggia* de Sant Pere, el nou Papa sempre ha proclamat, amb els gestos i les paraules, el missatge essencial del cristianisme: Déu t'estima i no es cansa mai de perdonar. Mai! Tendresa, misericòrdia, proximitat... són paraules que en Bergoglio s'han fet carn. Sense artifici ni impostura, el Papa de cor franciscà i ment jesuïta ha iniciat un temps nou per a l'Església i per al món.

N'hi ha que parlen de primavera. Fins i tot de revolució. No van desencaminats, a pesar que la revolució que proposa Francesc és d'índole ben diferent de la que normalment es pensa. La seva obra de reforma apunta a la conversió dels cors, que és la que ha de guiar la conversió pastoral i missionera que està cridada a viure tota l'Església. Francesc ha iniciat la revolució de la caritat. La revolució de l'Evangeli. La seva vol ser una conquesta i una reconstrucció pacífica del món darrere les petjades del *poverello* d'Assís. «El que compta és el cor perenne de la vida de l'Església —ha afirmat el P. Federico Lombardi, director de l'Oficina de Premsa de la Santa Seu— i en aquest sentit el papa Francesc, certament, amb el seu exemple, amb la seva espiritualitat, amb la seva actitud d'humilitat i de proximitat, vol fer-nos propers a Jesús, vol fer-nos una Església en camí, propera a la humanitat d'avui, en particular a la humanitat que pateix i que més necessita la manifestació de l'amor de Déu.»

El nom de Francesc

A l'inici d'un nou pontificat és normal buscar claus que permetin interpretar-lo. Són els famosos fulls de ruta o documents programàtics. En el Papa

que arribava de la fi del món el full de ruta es va presentar abans fins i tot que pronunciés les seves primeres paraules: «*Annuntio vobis gaudium magnum; habemus Papam: Eminentissimum ac Reverendissimum Dominum, Dominum Georgium Mariam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem Bergoglio qui sibi nomen imposuit Franciscum.*»

L'elecció del nom de Francesc va causar estupor a la plaça. «Ha dit Francesc?», cridaven uns i altres per assegurar-se que havien entès bé l'anunci tremolós del cardenal Tauran. El pòrtic amb el qual s'obria el pontificat no podia ser més esperançador. Per primera vegada en la llarga història de l'Església un Papa triava el nom del *poverello* d'Assís. I per primera vegada era un Papa jesuïta i d'Amèrica. Pocs dies després, en la trobada amb els periodistes, el mateix Bergoglio va explicar el perquè de l'elecció d'aquest nom: «En l'elecció jo tenia al costat l'arquebisbe emèrit de São Paulo, que també és prefecte emèrit de la Congregació per al Clergat, el cardenal Claudio Hummes; un gran amic. Quan la cosa es començava a posar "perillosa", em confortava. I quan els vots van arribar als dos terços, els cardenals van aplaudir perquè havia estat elegit Papa. Ell em va abraçar, em va besar i em va dir: "No t'oblidis dels pobres".» «Aquesta paraula va entrar aquí —va afegir Francesc assenyalant el cor—. Els pobres, els pobres. Després, de seguida, en relació amb els pobres vaig pensar en Francesc d'Assís. Després, vaig pensar en les guerres, mentre l'escrutini prosseguia, fins a comptar tots els vots. I Francesc és l'home de la pau.

«Ah, com voldria una Església pobra i per als pobres!»

L'home que estima i custodia la creació, en aquest moment en el qual nosaltres tenim amb la creació una relació no gaire bona. És l'home que ens dona aquest esperit de pau, l'home pobre. Ah, com voldria una Església pobra i per als pobres!»

L'elecció del nom de Francesc va provocar una allau d'alegria a la plaça. Era el somni en el cor de molta gent. Un somni profètic que algun «il·luminat» fins i tot va arribar a manifestar obertament dies abans, durant el preconcili, enmig de la plaça, amb una gran pancarta en la qual es podia llegir: «Francesc I Papa.» Potser els grans esdeveniments de l'Esperit van sempre precedits per la profecia?

«Vés, Francesc, i repara casa meua que, com pots veure, amenaça ruïna.» En la ment de molts també hi havia aquestes paraules que sant Francesc d'Assís va rebre de Crist com a punt de partida de la seva aventura evangèlica. Va pensar que es referia a l'església de Sant Damià i va iniciar-ne la reconstrucció material. Aviat va descobrir, però, que la invitació del Senyor anava molt més enllà. Aquesta mateixa invitació l'ha feta seva el nou Papa argentí. Però no com a ruptura o discontinuïtat pel que fa a períodes anteriors, sinó com a camí que cal recórrer en aquest moment de la història: Joan Pau II va obrir els cors; Benet XVI els ha alimentat; Francesc els ha posat a treballar. El Papa que els cardenals han anat a buscar a la fi del món, com ell mateix

va fer broma en la seva primera aparició pública, segueix les petjades dels seus predecessors. I no només de Joan Pau II o de Benet XVI. També de Pius XII, Joan XXIII i Pau VI. Per al vaticanista italià Massimo Camisasca, «cap segle de la bimil·lenària història de l'Església, com l'actual i l'anterior, ha vist una sèrie tan sorprenent de Bisbes de Roma.» És tot un camí de purificació que apunta a la conversió dels cors i ha de conduir l'Església cap al que és essencial. Cap al misteri mateix de la misericòrdia i de la tendresa de Déu: «No tingueu por de la tendresa! Déu és misericòrdia!»

Proximitat i abraçada

«*Buona sera.*» Amb aquesta salutació senzilla es va presentar el nou Papa davant dels milers de persones que en la freda tarda del 13 de març del 2013 es van congregar a la plaça de Sant Pere per conèixer el nou Bisbe de Roma. Dues paraules aparentment inofensives, però que han servit també com a carta de presentació eloqüent. Paraules comunes, quotidianes, populars... que han enderrocat de sobte els murs que durant segles s'havien aixecat entre el Papa i el poble de Déu.

La proximitat i la calidesa d'aquells primers minuts històrics, en els quals fins i tot va demanar també la benedicció del poble sobre la seva persona, s'han anat multiplicant al llarg dels mesos fins a convertir-se en una cosa quotidiana. És estrany el dia que no truca a algú per telèfon o que baixa del papamòbil per saludar un malalt. La proximitat és el fil conductor d'un primer any de pontificat marcat per l'entusiasme que ha provocat tant en creients com en no creients. «Jo crec que aquest és el punt més fort del pontificat —ha assenyalat Lombardi—, el canvi més significatiu. Ha eliminat qualsevol distància amb la gent, a través de gestos i paraules

«Com m'agradaria tenir una Església pobra i per als pobres»
(16 de març)

properes. Ha abraçat nens i malalts i ha eliminat qualsevol protecció que l'allunyi de la gent. Francesc toca així el cor de moltes persones.»

N'hi ha que han volgut veure en aquests gestos i paraules del Papa tota una estratègia comunicativa ben planificada des del Vaticà. Res més lluny de la realitat. Bergoglio sempre ha estat així, tot i que sense estar tan exposat a l'opinió pública. Per això va decidir viure a Santa Marta, i no a l'apartament pontifici tradicional. «Tinc la necessitat de viure entre la gent, i si visqués sol, potser una mica aïllat, no em faria bé», va explicar el Papa en una audiència a alumnes d'escoles jesuïtes d'Itàlia.

Francesc necessita la trobada amb la gent, el contacte directe amb les persones, l'abraçada, encara que això impliqui saltar-se el protocol i fer anar de corcoll els cossos de seguretat. Com va passar a la JMJ de Rio de Janeiro, on el mateix Papa va assegurar no haver sentit cap temor: «Amb menys seguretat, he pogut estar amb la gent, abraçar-la, saludar-la, sense cotxes blindats: és la seguretat de fiar-se d'un poble. És veritat que sempre hi ha el perill que hi hagi un boig. Sí, que hi hagi un boig que faci alguna cosa, però també hi ha el Senyor. Crear un espai blindat entre el bisbe i el poble és una bogeria, i jo prefereixo aquesta altra bogeria (...) La proximitat fa bé a tothom.»

Full de ruta

La proximitat i calidesa que desborda el Papa és molt més que un tret eminent de la seva personalitat. És l'actitud que el nou Bisbe de Roma convida a viure a tota l'Església si vol ser fidel a l'esperit de l'Evangelí. La coherència és total. Francesc exerceix com a pare i mestre, a la vegada que com a testimoni. Un pare que té autoritat, però que l'exerceix amb misericòrdia. «L'Església està cridada a sortir d'ella mateixa i anar a les perifèries—expressava el cardenal Bergoglio a les trobades de cardenals prèvies al conclave—, no només les geogràfiques, sinó també les perifèries existencials: les del misteri del pecat, les del dolor, les de la injustícia, les de la ignorància i prescindència religiosa, les del pensament, les de tota misèria.»

Segons han confessat diferents purpurats, la intervenció del cardenal argentí durant les congregacions generals va ser decisiva. Una intervenció breu però interpel·ladora, en la qual assenyalava amb audàcia el perill més gran que viu avui l'Església: «Quan l'Església no surt d'ella mateixa per evangelitzar esdevé autoreferencial i aleshores emmalalteix (cfr. la dona encorbada sobre ella mateixa de l'Evangelí). Els mals que, al llarg del temps, es donen en les institucions eclesials tenen arrel d'autoreferencialitat, una mena de narcisisme teològic. A l'Apocalipsi Jesús diu que està a la porta i truca. Evidentment el text es refereix al fet que truca des de fora la porta per entrar... Però penso en les vegades que Jesús truca des de dins perquè el deixem sortir. L'Església autoreferencial pretén Jesucrist dins seu i no el deixa sortir.» Pensant en qui havia de ser el proper Papa, i sense sospitar gens ni mica que podia ser ell mateix, Bergoglio afirmava que havia de ser «un home que, des de la contemplació de Jesucrist i des de l'adoració a Jesucrist ajudi l'Església a sortir d'ella mateixa cap a les perifèries existencials, que l'ajudi a ser la mare

fecunda que viu de "la dolça i confortadora alegria d'evangelitzar".»

Tot i que el gran document programàtic de Francesc és l'exhortació post-sinodal *Evangelii gaudium* («L'alegria de l'Evangelí») —ell mateix així ho ha expressat—, el germen d'aquest full de ruta per a l'Església en els pròxims anys el trobem en la seva intervenció en el preconclave i en la seva vida. Els viatges a Lampedusa, Rio de Janeiro, Assís i Càller també s'emmarquen en aquest dinamisme. Així com les visites a diferents parròquies romanes, la majoria marcades pel seu compromís amb els més desfavorits. «Prefereixo una Església accidentada perquè ha sortit, que no pas malalta perquè s'ha quedat tancada», ha dit el Papa una vegada i una altra, «una Església ferida i tacada perquè ha sortit al carrer, abans que una Església preocupada per ser el centre i que acabi clausurada en un embolic d'obsessions i procediments». És la tornada del seu pontificat i la síntesi del seu pla pastoral: «Espero que totes les comunitats procurin posar tots els mitjans per avançar en el camí de la conversió pastoral i missionera, que no pot deixar les coses com estan. Ja no ens serveix una "simple administració". Constituïm-nos en totes les regions de la terra en un "estat permanent de missió"» (*Evangelii gaudium* n. 25)

Encontre amb Jesucrist

En el cor d'aquest pontificat històric Francesc llença a l'Església una invitació urgent. Una invitació a «cada cristià, en qualsevol lloc i situació en què es trobi, a renovar ara mateix el seu encontre personal amb Jesucrist o, si més no, a prendre la decisió de deixar-se trobar per Ell» (EG, n. 3). Vet aquí la font de l'alegria i de la pau. I el secret d'un Papa que amb 77 anys no deixa de sorprendre per la seva energia i entusiasme. Contagia una alegria que no és d'aquest món, posant de manifest que la clau d'interpretació d'aquest pontificat s'amaga en el cor d'un home abandonat totalment a la voluntat de Déu. Les Benaurances i

«L'Evangelí és el veritable antídoto contra la misèria espiritual»

Mateu 25 són els dos fars que il·luminen el seu ministeri.

Amb l'actitud humil i gestos senzills, amb la seva simpatia i desimboltura, fins i tot amb el seu fi sentit de l'humor, Francesc ha abraçat també la humanitat no creient i els allunyats de la fe. Des dels primers instants del seu pontificat ha tingut una acollida entusiasta pel món laic, que s'ha anat mantenint sense gaires turbulències al llarg dels mesos. Als mitjans de comunicació, a les xarxes socials, al carrer... parlar de Francesc és gairebé sinònim d'esbossar un somriure i exclamar: «Em cau bé, aquest Papa!» S'ha convertit sense voler-ho en Bona Nova per a un món massa ombrívol pels conflictes, el patiment i el dolor. Un món cada cop més tecnificat que, segons constata el mateix Sant Pare, «ha aconseguit multiplicar les ocasions de plaer, però troba molt difícil engendrar l'alegria». En l'*Evangelii gaudium* el Papa ha arribat a denunciar «una nova tirania invisible, de vegades virtual, que imposa, de forma unilateral i implacable, les seves lleis i regles». És la cuirassa de l'actual sistema capitalista, contra el qual no dubta a enfrontar-se durament: «L'afany de poder i de tenir no coneix límits. En aquest sistema, que tendeix a fagocitar-ho tot per incrementar beneficis, qualsevol cosa que sigui fràgil, com el medi ambient, queda indefensa davant dels interessos del mercat divinitzat, convertit en regla absoluta.»

Davant d'un panorama que deses-

peraria qualsevol, Francesc viu en estat permanent d'evangelització. No deixa escapar l'ocasió per presentar amb els seus gestos i amb les seves paraules la Bona Nova de Jesús. És un Bon Pastor preocupat per les 99 ovelles que ja no són al corral. Per això no dubta a presentar ara i sempre «la bellesa de l'amor salvífic de Déu». Creu que el camí de Déu no és primerament el de les prohibicions i el de la moral, sinó que és el de l'atracció i de la bellesa: «Només la bellesa pot atraure.» En aquest sentit, una pastoral en clau missionera, assegura, «es concentra en l'essencial, que és el més bell, el més gran, el més atractiu i alhora el més necessari» (EG, n. 35). Francesc obre el camí. Ell primereja en l'amor, fent servir un dels seus neologismes. I amb el seu exemple esdevé el millor argument per recuperar la «frescor de l'Evangelí» i tornar a posar Jesús en el cor de la vida i missió de l'Església.

Només ha passat un any, però sembla que hagin estat deu. La irrupció del papa Francesc continua causant estupor 365 dies després de l'elecció. Es parla molt de reformes estructurals de l'Església, i n'hi haurà, però la principal reforma és la del cor. La del cor d'una Església i d'una humanitat que necessiten ser guarits. En el seu primer missatge de Quaresma, el Sant Pare ha parlat d'«un camí personal i comunitari de conversió». Un camí que vol eradicar l'única i veritable misèria: la de no viure com a fills de Déu i germans de Crist. «L'Evangelí —ha manifestat el Papa— és el veritable antídoto contra la misèria espiritual: en cada ambient el cristià està cridat a portar l'anunci alliberador que existeix el perdó del mal comès, que Déu és més gran que el nostre pecat i ens estima gratuïtament, sempre, i que estem fets per a la comunió i per a la vida eterna.»

«No hem de tenir por de la bondat, ni tan sols de la tendresa»
(19 de març)

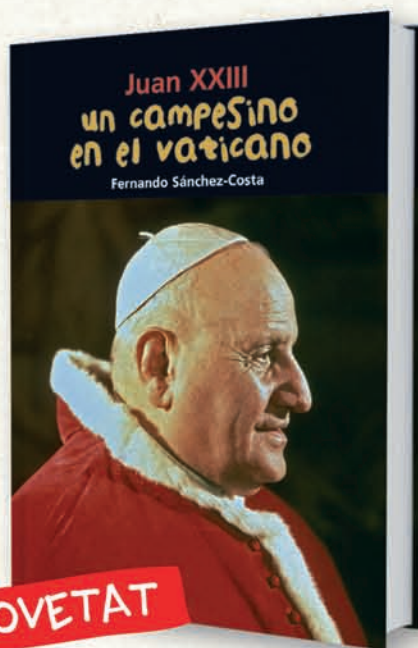

biografia jove

JOAN PAU II I JOAN XXIII
SERAN CANONITZATS
EL 27 D'ABRIL DE 2014.

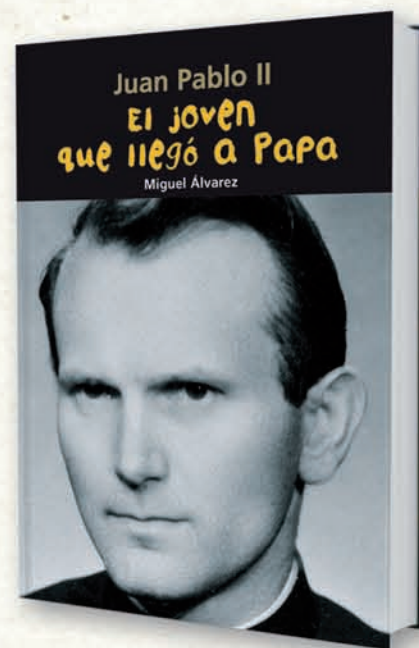
A PARTIR DE
12 anys

Vols conèixer les seves vides?

NOVETAT

La humanitat i l'esperit de tolerància van ser dos trets destacats de la personalitat d'Angelo Roncalli, aspectes que des de l'inici van caracteritzar la seva missió apostòlica i que ell mateix va saber convertir posteriorment en els senyals d'identitat del seu papat. El papa Joan XXIII va contribuir a fomentar l'ecumenisme entre els cristians i l'educació per la pau entre tots els pobles, i va ser a més el principal impulsor del Concili Vaticà II.

La Segona Guerra Mundial, la invasió nazi de Polònia, el comunisme i la persecució religiosa, la mort dels éssers més propers... Karol Wojtila no tan sols va superar els temps difícils del seu país, sinó que el seu lideratge va guiar, aleshores com a estudiant i sacerdot, i després com a bisbe i Papa, tota la societat cap als ideals de tolerància i d'educació per la pau que el món necessitava. Uns ideals que segueixen presents avui dia.

Cada biografia
inclou un complet
quadern documental
en color.

Casals

editorialcasals.com

Armand Puig i Tàrrach

Degà de la Facultat de Teologia de Catalunya (Barcelona)

Ha passat un any des que Jorge Mario Bergoglio fou elegit bisbe de Roma. Amb la seva elecció, la vencedora va ser l'Església, el poble de Déu en el seu conjunt, guiat per l'Esperit Començava una nova primavera eclesial, que reprenia els millors fruits de Concili Vaticà II.

El nom fa la cosa. Francesc, el papa es manté proper a Francesc, el pobriçó d'Assís, que, com ell, volia una Església pobra i amiga dels pobres que visqués l'Evangeli sense afegir tons, que fos mare i no jutge, que anunciés en primer lloc la misericòrdia:

«L'Evangeli és proposta i resposta, projecte i realització, somni i camí»

i no el càstig, que sortís a les places del món i allí hi fes ressonar la paraula amiga de Jesús, Senyor i Servidor. No és casual que el primer viatge que el papa Francesc va decidir de fer, fos a Lampedusa, l'illa italiana de l'estret de Sicília que s'ha convertit en un port d'arribada de tantes persones que truquen a la porta d'Europa i són refusades en nom del nostre egoisme col·lectiu.

El papa Francesc ha empès l'Església a la missió. L'ha convidada a sortir enfora i anar a trobar les perifèries existencials, habitades pels pobres, pels abandonats, els afamats de menjar i de sentir... Cadascú sabia com allargar aquesta llista, com introduir-hi noms de persones que viuen a les perifèries, persones que tan sols l'amor dels qui porten al cor el tresor de l'Evangeli podrà rescatar de la prostració i de l'oblit.

Aquesta Església, que uneix la missió i la pregària, que no dissocia el fet de sortir fora a les perifèries i el fet d'entrar dintre d'ella i buscar la pròpia conversió, que entén el dolor del món, sovint ferit per la injustícia, i alhora el llegeix en termes de solidaritat i de perdó, aquesta és l'Església del papa Francesc, que queda perfectament dibuixada en els cinc capítols de l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, document que constitueix el full de ruta del pontificat del Papa argentí. Aquest és un document que ha de ser llegit i estudiat, personalment o en grup, en les nostres parròquies i comunitats, per tal que l'Església camini i respiri amb «un sol cor i una sola ànima» (Fets 4,32).

L'Evangeli és proposta i resposta, projecte i realització, somni i camí concret. El papa Francesc ens precedeix, com ho va fer Jesús anant cap a Galilea després de la resurrecció, i cal que moltes persones surtin i segueixin, amb ell, bon pastor, l'Evangeli del Crist ressuscitat.

Dra. Núria Calduch-Benages

Professora de la Universitat Gregoriana de Roma

Diu el refranyer: «De l'abundància del cor en parla la boca.» I això és el que també li passa al papa Francesc. Totes les seves intervencions, ja siguin discursos, converses o pregàries, traspugen l'Evangeli. Evangeli és el que porta al cor i el que per damunt de tot vol transmetre i contagiar als homes i dones d'aquest món. Com a bon apòstol, predica la Bona Nova ara i sempre, no vol desapropiar cap ocasió, no vol deixar ningú sense la possibilitat d'acostar-se i conèixer el Regne de Déu, és més, desitja que

«Com a bon apòstol, predica la Bona Nova ara i sempre»

totes les persones puguin trobar-se personalment amb Jesús. Està fermament convençut de la seva vocació i missió, de la vocació i missió de l'Església, de la vocació i missió de cada cristià. «L'Evangeli ens purifica interiorment, ens illumina la consciència i ens ajuda a sintonitzar plenament amb Jesús», els ha dit als dinou nous cardenals al consistori del 22 de febrer al Vaticà.

Poc amant de sofisticats circumloquis i discursos erudits, el papa Francesc s'expressa en un estil viu, senzill i directe que connecta a l'instant amb l'auditori. Tothom se sent interpel·lat, ningú exclòs, ignorat o marginat. Sintonitza amb les masses i amb els individus, amb els ancians i els infants, amb els creients i els ateu... però sobretot amb els pobres i oprimits, els abandonats i indefensos, els explotats pel sistema. És la veu dels que no tenen veu, dels que viuen condemnats al silenci, dels que viuen sense horitzó. Amb tot, hi ha qui li recrimina aquest estil desenfadat i captivador, aquesta simpatia i espontaneïtat innates que fan que tothom l'escolti sense esforç i de grat. Potser enyoren altres temps, altres pontífexs, altres maneres d'actuar i d'evangelitzar. No ho sé. Podria ser. El que ningú no pot discutir és que el papa Francesc és un enamorat de Jesús i de l'Evangeli, un autèntic pastor, i no cal dir-ho, un gran comunicador.

Sandra Buxaderas

Periodista

«Endavant amb Facebook i Twitter!» Francesc s'acomiadava fa només uns dies del bisbe de Sant Sebastià, José Ignacio Munilla —en visita *ad limina* a Roma—, engrescant-lo a fer servir a fons les noves possibilitats de comunicació que ofereix internet.

Ell mateix no només usa el compte Twitter heretat de Benet XVI, sinó que s'ha convertit en tot un fenomen a la xarxa. Des de la seva elecció, s'ha disparat el nombre de seguidors del compte @Pontifex. Ara en té 12 milions, només per darrere d'un altre líder internacional, Barack Obama. El més interessant és que després aquests seguidors redistribueixen els missatges del Papa als seus propis contactes, amb la qual cosa es multiplica l'impacte i s'arriba als 60 milions de persones. Els seguidors de Francesc repulen els seus missatges fins a quatre cops més que els d'Obama.

Aquest fet ofereix un enorme potencial d'evangelització, principal missió de Francesc. «Dins la desertificació espiritual creixent, és molt important rebre almenys una gota d'aigua fresca, pura, que animi i encoratgi la vida espiritual», reflexiona el responsable vaticà de Comunicació, el cardenal Claudio Maria Celli.

Twitter permet al Papa arribar no només als creients sinó als dubtosos, indiferents i ateu. També l'ajuden els periodistes convencionals, molts dels quals eren més aviat hostils al Vaticà. Se'ls va ficar a la butxaca ja

«Ara la premsa es fixa més en què diu i què fa el Papa»

els primers dies, en una primera trobada amb milers de periodistes, i l'idiom s'ha mantingut, fins al punt que la revista *Time* l'ha designat personatge de l'any. Ara la premsa ja no escriu tant sobre presumptes escàndols vaticans i es fixa més en què diu i què fa el Papa.

Com és possible? La mítica revista *Rolling Stone*, que li ha dedicat una portada, ho explicava fa poc. De Francesc impressionen els gestos —«Ha declinat viure al Palau Apostòlic, es mou amb un Ford Focus en lloc de amb la limusina amb xofer, paga les seves factures d'hotel i porta la seva pròpia agenda»— i les accions —«lluïta per portar l'Església a una nova era». «Els temps estan canviant», conclouia la revista.

«Això us demano: sigueu pastors amb olor d'ovella, que això es noti» (28 de març)

«En aquest primer any Francesc ha presentat ja les línies de força del seu pontificat»

Jaume Aymar i Ragolta
Director

En un preludi musical s'introdueixen els elements que es desenvoluparan al llarg de tota la simfonia. Seguint aquest símil podríem dir que en aquest primer any Francesc ha presentat ja les línies de força del seu pontificat indicant a la immensa majoria dels laics i a la minoria dels ministres que estem al seu servei, quines han de ser les actituds dels deixebles missioners. Al meu entendre queden resumides en els cinc verbs de *La joia de l'Evangelí, 24*, que caracteritzen una Església en sortida, entesa com la «comunitat dels deixebles missioners».

Primerejar. Amb aquest neologisme indica que Déu és com la flor de l'ametller que és la primera d'aparèixer. Déu sorprèn, ens sorprèn. «Cal embarcar-se en l'aventura de deixar-se buscar i deixar-se trobar per Déu», afirmava en l'entrevista a *La Civiltà Cattolica*. «Un cristià restauracionista, legalista, que ho vol tot clar i segur, no trobarà res.» Més clar impossible. A imatge d'aquest Déu, l'Església «sap avançar-se, prendre la iniciativa sense por [val més demanar perdó que demanar permís] sortir a l'encontre, buscar els llunyans i arribar a les cruïlles dels camins per invitar els exclosos».

Involucrar-se. Jesús es va involucrar i va involucrar els seus agenollant-se davant dels altres per rentar-los els peus. Francesc ho va fer Dijous Sant a la presó romana de menors de Casal del Marmo, rentant-los a dotze joves reclusos, entre ells dues noies, una catòlica i l'altra musulmana. La comunitat evangelitzadora «s'abaixa fins a la humiliació si cal (...) tocant la carn sofrent de Crist en el poble». Recordem les abraçades que ha fet a tants malalts, fins a aquell afectat d'elefantiasi.

Acompanyar. «La comunitat evangelitzadora acompanya la humanitat en tots els seus processos per més durs i prolongats que siguin. (...) L'evangelització té molt de paciència i evita maltractar límits.» Amb aquestes paraules deixa entendre que les grans qüestions morals, més que grans pronunciaments, demanen un tractament gradual i que la vida eclesial no es redueix a esdeveniments puntuals.

Fructificar. «La comunitat evangelitzadora sempre està atenta als fruits, perquè el Senyor la vol fecunda (...) Troba la manera que la Paraula s'encarni en una situació concreta i doni fruits de vida nova, encara que aparentment siguin imperfectes o inacabats.» Aquí hi ha tota la inculturació i el fet esperançador des del punt de vista de la col·legialitat d'escollir vuit cardenals de diverses parts del món que l'ajuden a portar el timó de l'Església.

Festejar. Francesc diu que «Déu és un centre lluminós de festa i de joia que vol comunicar al seu poble aquest goig salvífic» (EJ, 4). Per això la comunitat evangelitzadora sap «festejar» (...); «l'evangelització joiosa es torna bellesa en la litúrgia enmig de l'exigència diària d'escampar el bé». En dona exemple en les celebracions diàries a Santa Marta, despullades d'estèrils esteticismes però amb unes meditacions que han arribat al cor de molts.

Enric Puig Jofra
Secretari general
Escola Cristiana de Catalunya

La visió educativa del papa Francesc i les paraules que l'expressen sorprenen per la seva proximitat. Convida els educadors cristians a evangelitzar amb nou ardor, a recuperar l'esperança i el compromís concret. Convida a tenir cura dels germans més petits des d'un coneixement de l'educació i de l'entorn social i des d'un seguit de reflexions que no són només d'avui. Vénen avalades per moltes intervencions orals i escrites d'ara i d'abans d'arribar a la seu de Pere. La crida a l'esperança és una constant en el discurs del Papa.

Quan s'adreça als educadors cristians no defuig, però, la dificultat i la problemàtica en què desenvolupen la seva acció. És conscient, doncs, de la situació dels marcs educatius, del seu entorn i de la realitat que s'hi viu. Va més enllà i assenjala, també, les temptacions que dificulten la vocació, la missió i la coherència personal. Les assenjala: el sentiment de descoratjament quan deixem créixer en nosaltres les llavors del

pessimisme; la frisança per separar, abans d'hora, el blat del jull: privilegiar els valors del cervell per sobre dels valors del cor; avergonyir-se de la fe i defugir-ne el testimoni, i oblidar que

«Demana als educadors cristians que siguin mestres d'humanitat»

el tot és superior a la part, afeblint així el sentit de pertinença a l'Església.

Repeteix i reforça, en el seu discurs pedagògic, quatre punts que cal integrar en l'acció educativa: Jesucrist, de qui els educadors cristians en són testimonis i anunciadors, com a base i fonament de la identitat educativa. El servei a les persones per dignificar-les i ajudar-les a trobar un sentit a la seva vida que les faci generadores d'una nova humanitat. Construir comunitat educativa que faciliti la comprensió, la capacitat d'escoltar i de diàleg, la recerca conjunta, el sentit d'equip, la capacitat de lideratge... amb creativitat, audàcia i esperança, sabent-se pelegrins i sembradors despresos. No importa la collita, importa la sembra.

Demana als educadors cristians que siguin «mestres d'humanitat» sense descuidar una eficaç i eficient transmissió de coneixements, que confiïn profundament en el poder de Déu, que també es fa present en la història mitjançant l'acció educadora, i que romanguin units al Senyor, que «va passar fent el bé i guarint tots els oprimits».

«Una consagrada és mare i no una solterona»
(5 de maig)

Catalunya Cristiana
Ràdio Estel

presenten...

Per només 6 euros
+ despeses d'enviament

Descobreix la vida de Jesús
jugant en família!

Més informació:

93 409 27 70

www.catalunyacristiana.cat

«Que els bisbes i els sacerdots no cedeixin a la temptació del diner, la vanitat i l'afany de fer carrera»
(15 de maig)

«La globalització de la indiferència
ens ha pres la capacitat de plorar»
(8 de juliol)

EXCURSIÓ A TREMP

els dies 15 i 16 de març amb motiu del 150è aniversari de la fundació de Fills de la Sagrada Família del Pare Manyanet.

Per a més informació i reserves truqueu al 934 092 770.

Pelegrinatges del 2014

XINA

Del 10 al 18 de març

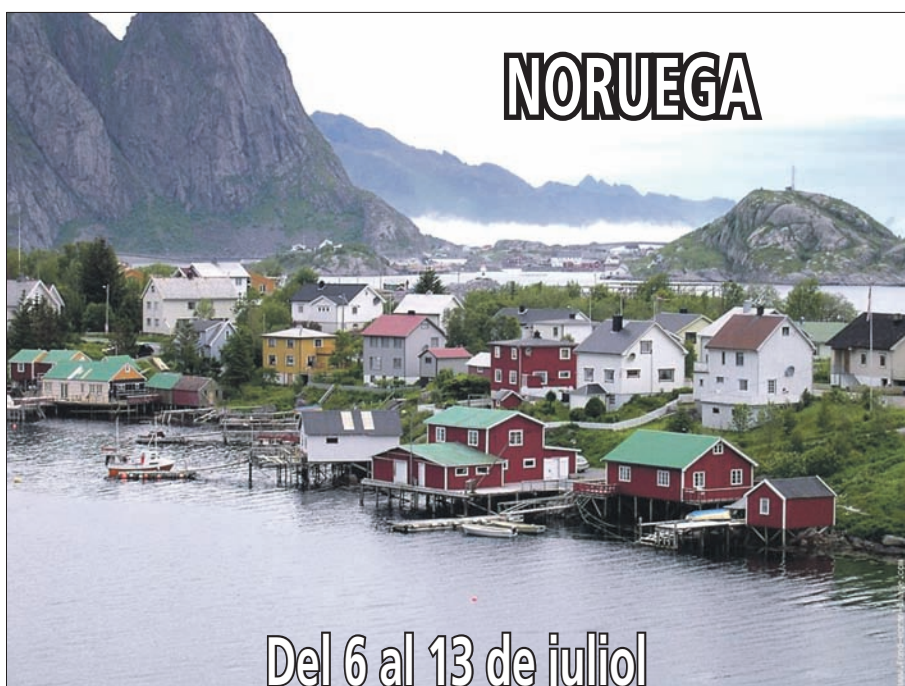
9 dies per la tradició d'un imperi mil·lenari on els màxims exponents són Pequín i Xian, fins a arribar a Xangai, la metròpoli més futurista de l'Extrem Orient. Mossèn i guia acompanyant des de Barcelona.

BERLÍN IMPERIAL

Del 7 a l'11 d'abril

Escapada cultural

NORUEGA

Del 6 al 13 de juliol

ARMÈNIA

Del 4 al 15 d'agost

Un poble marcat per la fe

22-26 ABRIL — **PEREGRINACIÓ A FÀTIMA I PORTUGAL**

12-19 MAIG — **PEREGRINACIÓ A POLÒNIA**
(Ruta de Joan Pau II)

17-24 JUNY — **PEREGRINACIÓ A TERRA SANTA**

JUNY — **SICÍLIA i MALTA** La magna Catalonia

18-30 AGOST

ETIÒPIA. TRIBUS i CRISTIANS DEL SUD

2a Quinzena SETEMBRE — **NEPAL**

7-18 OCTUBRE — **PEREGRINACIÓ A CUBA**

Santuari de la Verge de la Caritat del Cobre i ruta cultural en homenatge als indians

NOVEMBRE — **ÍNDIA AMB GOA**

DESEMBRE — **PEREGRINACIÓ A TERRA SANTA**

Vingut d'un país llunyà

L'ESGLÉSIA DE CATALUNYA VIU UNA PRIMAVERA ECLESIAL

Carme Munté

El cardenal Jorge Mario Bergoglio, arquebisbe de Buenos Aires, no era un personatge especialment conegut en l'Església de Catalunya, tret d'algunes excepcions. «Els senyors cardenals han anat a buscar el Papa a la fi del món», va reconèixer ell mateix en ser elegit. En aquelles primeres expressions ben aviat va fer palesa una manera de comunicar fresca, planera, gairebé com d'anar per casa, cosa certament inaudita.

«M'agradaria destacar de manera especial la seva capacitat comunicativa directa i senzilla que connecta amb la comunitat catòlica d'arreu del món. Aquesta capacitat li confereix un lideratge que havíem perdut», ha constatat Josep Maria Carbonell, degà de la Facultat de Comunicació Blanquerna (URL) i president de la Fundació Joan Maragall.

De seguida va quedar clar que més enllà de les paraules, aquest Papa que havia vingut d'un país llunyà, que era jesuïta, i que optava per posar-se el nom de *il poverello*, ompliria de contingut el seu pontificat.

«El papa Francesc ha suposat una veritable primavera eclesial de renovació, i amb ella, l'esperança ha tornat a l'Església. Aquest Papa ha tornat l'orgull de ser cristià a milions de fidels desencisats, que sentien un cert rubor en confessar-se catòlics», ha manifestat el jesuïta Jaume Flaquer, responsable de l'Àrea Teològica de Cristianisme i Justícia i professor a la Facultat de Teologia de Catalunya.

Anant més enllà, Flaquer reco-

neix que «aquest Papa ha sorprès tothom, fins i tot aquells que creien (o creïem!) que l'Església i el papat necessàriament han d'anar per darrere de la societat pel fet de ser la institucionalització del carisma originari de Jesús, aquells que pensen que aquest carisma solament es pot trobar en el dinamisme de l'Església de base». D'alguna manera, diu Flaquer, gràcies a Francesc s'aconsegueix «alleugerir la ferida profunda sentida per la distància entre la senzillesa evangèlica i l'ampul·lositat de l'Església».

I vet aquí que arriba un Papa que torna a situar-se al capdavant de l'Església, que abandona la rereguarda exercida com a «vella guàrdia», que unifica profecia i institució.

«Aquest Papa», afegeix Jaume Flaquer, «ens ha passat al davant fins i tot a l'Església "progre" i ens interpel·la en direcció cap a l'Evangeli, en comptes d'advertir-nos constantment des del darrere. El més destacat de Francesc, més enllà del carisma i dels gestos profètics, és el fet de tornar a situar la mateixa vida de Jesús al centre de la predicació de l'Església, a fer dels temes centrals de l'Evangeli (denúncia dels rics i dels hipòcrites, acollida dels pecadors i marginats...) la prioritat en el seu discurs».

Radicalitat evangèlica

A mesura que el pontificat anava avançant en el temps, aquesta Església de base de què parla Jaume Flaquer sentia més còmoda amb el nou papa Francesc, més relaxada, i més segura

quan li tocava defensar la institució.

Bergoglio triava l'austeritat de la residència de Santa Marta; dedicava el primer viatge oficial a visitar l'illa de Lampedusa; demostrava tolerància zero amb casos de corrupció moral, pederàstia i corrupció econòmica i financera; treia a la llum els interessos reals que amaguen conflictes bèl·lics com el de Síria, que comporta tant de patiment en tantes persones.

«El papa Francesc ha suposat una autèntica obertura», ha expressat Maria Assumpció Pifarré, priora del monestir de Sant Daniel de Girona. «Ens fa ser molt exigents en el seguiment de l'Evangeli, especialment als religiosos i les religioses, però alhora és molt misericordiós. Té les dues vessants: exigència evangèlica i exigència de ser misericordiosos.»

«El clam i denúncia de la pobresa, de les desigualtats i de les injustícies, amb fets i accions concretes, ha esdevingut una clara i ferma veu que ha interpel·lat el món i els responsables dels governs i de l'economia», ha constatat Carme Borbonès, presidenta de Càritas Catalunya.

«Reiteradament», afegeix Borbonès, «es manifesta per exigir responsabilitat i compromís. Demana, als governants, que vagin més enllà de prendre mesures paliatives per resol-

dre les situacions de mancances, els diu que avancin cap a models socioeconòmics que contemplin la redistribució de la riquesa. I des d'aquesta concepció, ens demana a tots que també ens hi sentim compromesos amb les nostres actuacions personals.»

Enrenou a les diòcesis

Al juliol, quan feia quatre mesos i mig que havia estat escollit Papa, Bergoglio va tornar a casa, no a l'Argentina però sí al continent americà.

Va fer-ho per presidir la Jornada Mundial de la Joventut de Rio de Janeiro, un moment idoni perquè els joves catòlics d'arreu del món tinguessin ocasió de veure'l i escoltar-lo de prop. I Francesc no els va defraudar ni pel que fa al contingut profund del seu missatge ni pel que fa a la seva manera d'expressar-se, cent per cent *made in Argentina*. «Aneu a les diòcesis i feu enrenou», els va dir, alhora que els convidava a posar Crist al centre de la seva vida.

«En l'àmbit de la pastoral amb joves em va emocionar el fet que en la propera JMJ de Cracòvia 2016, el papa Francesc vulgui aprofundir el text bíblic de les benaurances», ha destacat Marisa Jiménez, directora del Secre-

→

«No tingueu por de portar Jesucrist a totes les perifèries existents»
(28 de juliol)

tariat Interdiocesà de Joventut de les diòcesis catalanes i delegada de Joventut de l'arquebisbat de Tarragona.

Segons la responsable de Joventut, Francesc destaca «per fer presents els qui no tenen veu a la nostra societat; pel compromís amb el diàleg amb persones de diferents orígens i creences; per l'estil de vida que el porta també a una senzilla manera de viure el ministeri; per l'alegria de la seva presència; per la intuïció de reformar la cúria amb una visió d'Església on el diàleg és l'estratègia pastoral, implicant-hi pastors, preveres, religiosos i laics en un treball conjunt».

«Ha donat molta esperança en el treball de cada dia de molts cristians que volen viure senzillament la seva vida», acaba dient Marisa Jiménez. «L'exhortació apostòlica sobre l'alegria de l'evangeli ens convida a viure en clau missionera al servei de la societat i la humanitat.»

Responent el qüestionari

El papa Francesc també ens preparava una altra sorpresa. Va convocar dos sínodes sobre la família amb l'objectiu d'apropar la realitat familiar a la doctrina de l'Església (octubre 2014

i octubre 2015), i va causar un gran rebombori en fer arribar el qüestionari preparatori a tots els creients. El poble rebia amb gran alegria el fet que se'ls demanés l'opinió.

A més, amb motiu del Dia de la Família, el papa Francesc va escollir la basílica de la Sagrada Família de Barcelona per transmetre en directe el rís de l'Àngelus. El temple de Gaudí va compartir aquest «privilegi» amb la basílica de la Mare de Déu de Loreto i amb la de Natzaret.

Segons ha destacat el matrimoni format per Blanca Roca i Juan Luis Salinas, Francesc «ha aixecat una

onada d'esperança tant en àmbits de l'Església com fora d'ella, la qual afecta tant el desig d'una millora en la vida eclesial com la superació de rèmores i dificultats de convivències socials».

Per als delegats diocesans de Família i Vida de Lleida, «en cada moment de la història l'Esperit Sant ens situa al davant aquelles persones que són més idònies, i no hi ha cap dubte que ara ens calia una renovació i oxigenació a l'estil de l'època de Joan XXIII, que ens permetés aterrar i prendre contacte amb la realitat social que cada vegada pateix més els efectes de la desnaturalització i l'egoisme de l'ésser humà».

Quins fruits concrets rep l'Església de Catalunya?

CARME BORBONÈS

La seva concepció en temes d'organització, avançant vers un model descentralitzat de l'Església. La superació de velles i feixugues estructures afavoreixen la comunicació i la possibilitat de reconèixer trets identitaris, alhora que universals. Cal destacar el reconeixement a la Jornada de la Família, celebrada a la basílica de la Sagrada Família a Barcelona, com una realitat compartida amb personalitat pròpia.

MARIA ASSUMPCIÓ PIFARRÉ

Ha tingut molta influència amb persones allunyades de l'Església o fins i tot que es plantejaven apostatar. Gràcies al papa Francesc, han vist una Església més creïble i s'hi han sentit més properes.

JOSEP M. CARBONELL

L'alegria de molts sectors eclesials de trobar una veu més propera i de referència. També és molt important insistir en el fet que amplis sectors d'excelsos i d'agnòstics han trobat

en el Sant Pare una imatge d'Església diferent. El relat del Sant Pare sobre la cobdícia del capitalisme i la injustícia del nostre model econòmic ha estat molt ben rebut. Així mateix, el seu posicionament en contra de la intervenció militar americana a Síria ha estat molt apreciat per sectors no pròpiament catòlics. Amb tot, en els propers mesos o anys el Sant Pare haurà de prendre les decisions importants com són el nomenament de bisbes i arquebisbes. Aquestes decisions sí que poden tenir un gran pes en el futur de la nostra Església.

MARISA JIMÉNEZ

Una metodologia de treball on la pobresa de la realitat de joves a les nostres diòcesis ens ha fet replantejar estructures pastorals més senzilles i en xarxa els uns amb els altres, més missioneres i centrades en la figura del Jesús bíblic. L'Aplec de l'Esperit de Banyoles que celebrarem el proper 7 de juny per la Pentecosta recull d'una manera especial la crida al servei dels més necessitats i la implicació també com a joves en un projecte social amb Càritas Catalunya. Tot partint dels aspectes que preocupen els animadors de pastoral que acompanyen joves, proposem l'Aplec com una experiència de trobada personal amb el Senyor, al voltant de tres eixos: Jesús present en la Paraula, Jesús present en el germà, Jesús present en l'Eucaristia. On l'evangeli, el testimoni i la festa de la fraternitat i la fe ens fan dir a tots... «És el Senyor» (lema de l'Aplec 2014).

BLANCA ROCA I JUAN LUIS SALINAS

Només han passat 365 dies i s'ha creat molta il·lusió i expectativa... cal anar amb compte que no sigui només un buf que infla una bombolla de manera momentània i passatgera. Cal tenir força per aguantar la tirada i tenir mentalitat de corredor de fons amb ductilitat i resistència, amb sentit de fidelitat i pertinença, amb voluntat de mantenir-se i anar convertint-nos per tal de conformar, cada cop més, el nostre ésser a l'autèntic missatge de l'Evangelí. Si no és així, si no som capaços de convertir-nos cadascun de nosaltres i esperem que ho facin els altres, o les institucions, per tal que canviï la societat, no passarà res i ens desinflarem. El que importa no és el resultat final que hagin aconseguit els altres sinó la pròpia conversió a l'autenticitat.

JAUME FLAQUER

L'elecció de Francesc ha suposat una confirmació de la línia serena i dialogant que caracteritza l'Església catalana enfront de la dinàmica de confrontació de certs mitjans de comunicació de la Conferència Episcopal Espanyola. També ha encomanat als bisbes catalans un estil més senzill en les presentacions públiques. Ara bé, el fruit concret més important està encara per arribar, quan s'esculli el nou bisbe de Barcelona. La nova línia vaticana ha remodelat els criteris d'idoneïtat del qui ha de ser pastor, amb olor d'ovella, d'una Església local. Per això, aquests nous criteris i accents faran entrar nous candidats a la llista de possibles i faran descartar-ne uns altres.

«La Mare de Déu és més important que els apòstols»
(29 de juliol)

«A mesura que anem coneixent més el Papa, ens anirem sorprenent menys»

CARDENAL LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH, ARQUEBISBE DE BARCELONA

C.M.

Fa un any vostè va participar al conclave que va escollir el papa Francesc. En les reunions prèvies, quin perfil de Papa va considerar necessari per a l'Església?

Considerava que calia un Papa home de Déu i d'Església, que ens portés a les arrels de l'Evangeli, que accentués la misericòrdia i compassió de Déu envers tota la humanitat, que ajudés a apropar l'Església als homes i dones d'avui, que fos mediàtic per ajudar a donar una imatge agradable de l'Església i que ens empenyés a tots els cristians a treballar decididament per l'evangelització.

Francesc ha respost als objectius?

Sí. Des del primer dia del seu pontificat ha augmentat la seva popularitat, arribant al cor de les persones creients i no creients i ens condueix a les fonts de l'Evangeli. Penso en la seva exhortació apostòlica *La joia de l'Evangeli* en què assenyalava una reforma de l'Església per a tots els estaments i dona com a clau per realitzar-la la dimensió missionera i evangelitzadora. No es tracta només de paraules i gestos, sinó que el papa Francesc està prenent decisions, com per exemple la creació de la comissió de vuit cardenals per a la reforma de la Cúria Romana i la creació de comissions per organitzar i realitzar amb eficàcia i transparència l'administració econòmica de la Santa Seu. Penso, també, que no es pot anar més de pressa. Però hi ha una altra decisió ben seva: la de dedicar una assemblea extraordinària del Sínode de Bisbes, el proper mes d'octubre de 2014, al matrimoni i a la família en el context de l'evangelització, i dedicar l'assemblea ordinària del Sínode de Bisbes de 2015, al mateix tema. I, com sabem, s'ha fet una àmplia consulta sobre diverses qüestions que afecten avui la família, havent tingut molt bona acollida. S'han rebut un 75% de respostes del centenar de les conferències episcopals del món.

Encara ens depararà sorpreses importants?

Les sorpreses han estat presents des del primer moment: un primer Papa sud-americà, jesuïta i que pren el nom de Francesc, en memòria de sant Francesc d'Assís. Primeres sorpreses agradables, com ho foren en el moment de sortir a la Lògia de la basílica de Sant Pere. Tanmateix han augmentat les sorpreses des de l'inici del seu pontificat. Penso quan va anar a pagar l'estada en el Pensionato Romano per la seva estança els dies previs al Conclave, el seu viatge urgent a Lampedusa per pregar pels immigrants que perden la vida, quan va anar al consolat d'Argentina per renovar el passaport argentí personalment, el seu estil auster, pobre, senzill, i el seu desig de reforma de l'Església. A mesura que anem coneixent més el papa

Francesc ens anirem sorprenent menys, perquè com ja he dit és una persona molt coherent.

Vostè, com a membre de la Prefectura d'Afers Econòmics, considera que és urgent posar ordre a les finances del Vaticà?

L'administració econòmica de la Santa Seu i de l'Estat del Vaticà ha anat millorant, però cal encara intensificar les reformes que demana la transparència de la bona administració i la consciència que els diners són mitjans que ajuden a assolir les finalitats pastorals de l'Església. S'han creat comissions per organitzar millor la tramitació de les finances i fa uns dies el Papa ha creat el Consell per a l'Economia i la Secretaria d'Economia, nomenant el cardenal Pell, actual arquebisbe de Sydney per dirigir aquest organisme com a prefecte. Ho ha fet amb un document titulat *Fidelis et dispensator prudens*. Tot això era necessari i serà molt positiu per a la transparència de l'Església i perquè el Papa pugui disposar de la Cúria que l'ajudi al màxim en la seva responsabilitat de Pastor de l'Església universal. Cada vegada serà més necessari que les diòcesis del món col·laborin més per al finançament de la Santa Seu. Això demanarà que les finances i l'administració dels béns de la Santa Seu estiguin degudament organitzats i administrats per tal que les diòcesis se sentin molt responsables de la solidaritat fruit de la comunió eclesial amb la funció del Successor de Pere al servei de tota l'Església de Jesucrist estesa d'Orient a Occident.

Vostè ha tingut ocasió de tractar

és encantador, acollidor, proper i s'interessa molt pel que se li explica

tar i parlar personalment amb el papa Francesc. Com és en les distàncies curtes?

Diverses vegades. Especialment en l'audiència privada que em va concedir el 6 de setembre del 2013, a Santa Marta, d'una hora de duració. És encantador, acollidor, proper i s'interessa molt pel que se li explica. Hom se sent acollit, valorat i estimat. Té delicadeses com la de sortir a rebre't, abraçar-te i en acabar acompanyar-te fins a l'ascensor i esperar allà fins que es tanquen les portes. Recorda les coses que hem parlat. En l'esmentada audiència, en arribar, ja em va dir que tenia un document per donar-me. Es

tractava d'unes reflexions sobre la pastoral de les grans ciutats que li havien enviat des de les diòcesis de la gran Buenos Aires i, com que havíem parlat en altres trobades del mutu interès en la pastoral que fem o que hem de fer a les grans ciutats, ho va recordar i em guardava aquell document perquè sabia que m'interessava.

Amb motiu de la visita ad limina els bisbes catalans han pogut trobar-se amb el Papa. Què espereu com a Església de Catalunya del papa Francesc?

El papa Francesc ha marcat un nou estil de la visita *ad limina*, rebent els bisbes en grups d'uns deu i compartint amb ells un diàleg partint del que li diguem sobre la realitat pastoral de cada Església diocesana. Esperem que ens confirmi en la fe perquè aquesta és la missió específica del Successor de Pere encomanada per Jesucrist. Desitgem explicar al Papa la realitat pastoral de les nostres diòcesis i del treball eclesial que fem conjuntament a Catalunya i li agraïm el seu servei preuat en l'Església que ha despertat esperança i il·lusió arreu. També l'aníem a portar a terme el seu programa que ha assenyalat en la seva exhortació apostòlica *La joia de l'Evangeli*, per a tota l'Església i per a tots els estaments i realitats eclesials.

«Si una persona és gai i té bona voluntat, qui sóc jo per criticar-la?»
 (29 de juliol)

COMPROMESOS
AMB L'EDUCACIÓ DE QUALITAT
PER A TOTHOM

TRIA ESCOLA CRISTIANA
• www.triaescolacristiana.cat
• 93 302 70 13

Escola Cristiana
de Catalunya

La conquesta del continent digital

EL PAPA BERGOGLIO ÉS JA EL LÍDER MUNDIAL D'IMPACTE MÉS GRAN A INTERNET

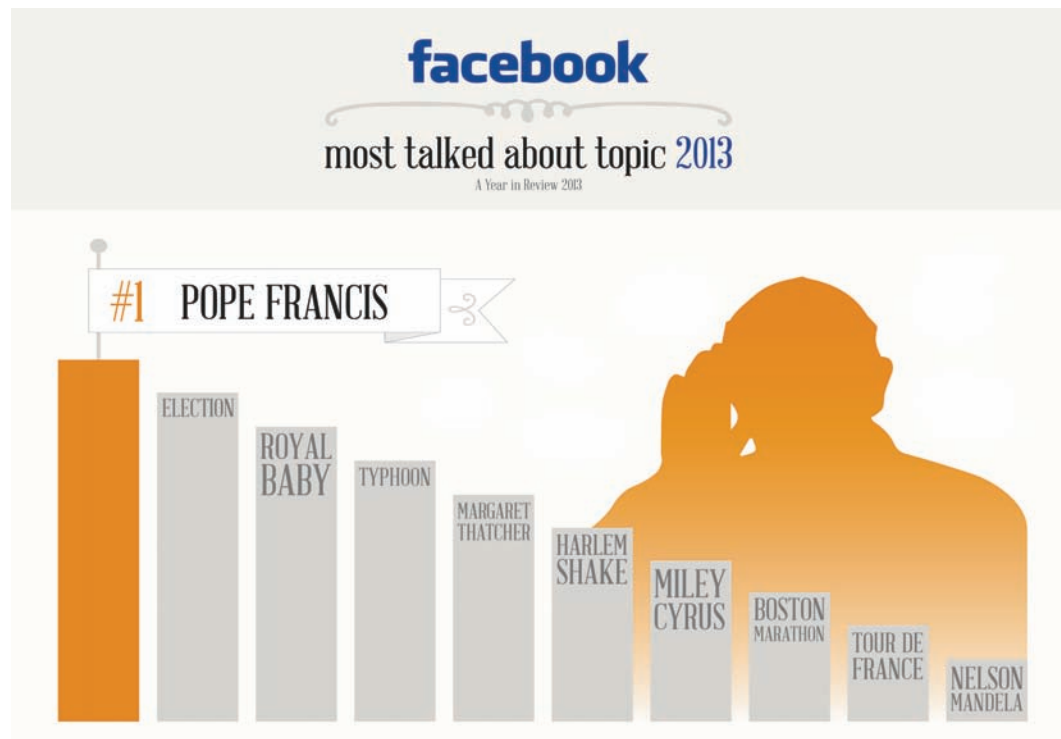
Samuel Gutiérrez

Com pot ser que algú que es declara «analfabet tecnològic» —que ni tan sols té mòbil ni té intenció de tenir-ne— es pugui convertir en el líder mundial d'impacte més gran a internet i a les xarxes socials? La resposta a aquest misteri d'abast gairebé metafísic la trobem en l'estudi *Internet estima el Papa*, presentat recentment al Mobile World Congress de Barcelona. Segons Jesús Colina, president d'Aleteia i impulsor de la iniciativa, «la clau del seu èxit no està en la tecnologia ni en els aparells sinó en un missatge que toca el cor». «El Papa, particularment a Twitter —afegeix—, no es dedica a retransmetre el que ha dit en el discurs de l'audiència general o de l'Àngelus. Francesc vol enviar un missatge a cada persona i establir-hi una relació. Ell té alguna cosa a dir-nos. El seu missatge toca el cor i això és el que genera l'altíssima interacció de la gent.»

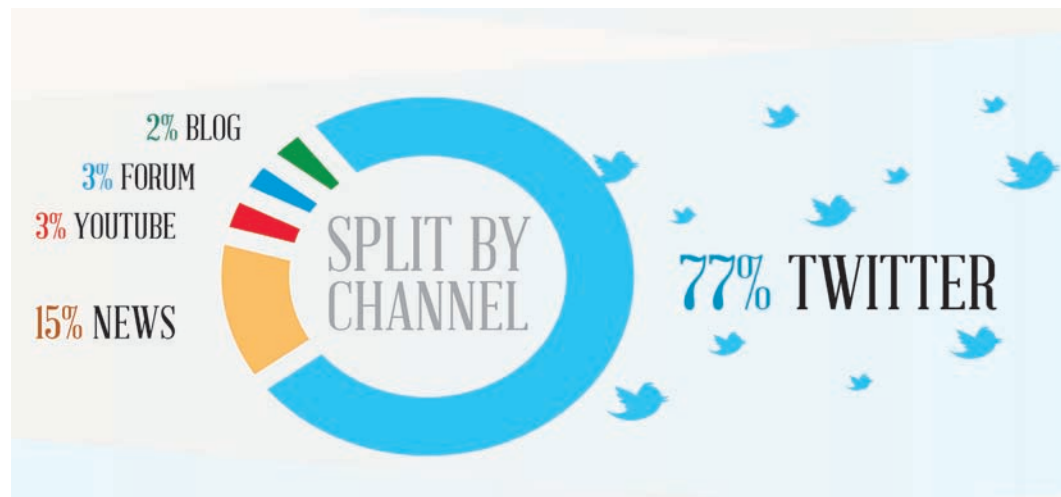
L'estudi encarregat per Aleteia a l'empresa 3rd Place, especialitzada en *web listening*, aporta una conclusió interessant per a aquests temps de revolució tecnològica: «El més important no és el canal digital, sinó l'empatia, la capacitat d'alinejar-se amb l'esperit de qui està escoltant. Aquest és l'element més important i original de la comunicació de Bergoglio. Ell no transmet dades sinó que es comunica amb les persones. Toca amb les seves paraules la vida quotidiana de la gent i això genera un alt nivell de fidelitat i interactivitat.» Les xifres així ho testimonien. En el seu primer any de presència a la xarxa, Francesc encapçala el rànquing de popularitat i impacte entre els líders mundials, i supera en nombre de recerca i en mencions personalitats com ara Barak Obama, Vladimir Putin o Angela Merkel. En el període analitzat, de març a novembre del 2013, la recerca a Google sobre el papa Francesc supera els 1,7 milions de registres mensuals, mentre que les mencions que se'n fan a la xarxa pugen a 49 milions.

Això no obstant, «la força del papa Francesc a internet i el fet de convertir-se en un fenomen únic a la xarxa no procedeix de les magnituds globals de la seva presència, que són molt altes, sinó de la repercussió que generen les seves paraules a la xarxa i l'alt nivell de vinculació amb els seus seguidors, molt superior al de qualsevol altre líder mundial», explica Jesús Colina. Un bon exemple n'és el compte de Twitter del Papa, que ha superat ja els 12 milions de seguidors sumant els diversos idiomes. No es poden comparar amb els 41 de Barak Obama, el compte del qual es va obrir cinc anys abans però amb un nivell d'interacció quatre vegades menor. Cada tuit de Francesc genera una mitjana de gairebé 7.000 retuits, mentre que el president dels Estats Units no arriba als 2.500. Aquestes xifres situen el Papa com a líder mundial amb un més gran ressò directe en aquesta xarxa social.

Una dada sorprenent de l'estudi és

«La clau de l'èxit del Papa a la xarxa no està en la tecnologia sinó en un missatge que toca el cor»

xarxa social per excel·lència. «Si haguéssim d'assenyalar un element que emergeix amb força de l'estudi seria el grandíssim potencial que avui representa Facebook per a la comunicació del papa Francesc —apunta Zamboni—. Creiem que Facebook pot ser un instrument extremadament útil. Alhora va convidar a seguir aprofitant el potencial dels catòlics a Twitter, que actualment no arriben al 5%. Hi ha encara un gran marge de millora.»

que el 85% de la presència de Francesc a internet procedeix de comentaris realitzats sobre la seva figura i paraules vinculades a temes tan diversos com política, economia, pau, educació, societat o família. Són les paraules clau del papa Bergoglio. I la religió pròpiament dita tan sols ocupa un petit percentatge d'aquestes mencions. «El Papa tracta temes molt propers a la vida de les persones —assenyala Claudio Zamboni, cofundador de 3rd Place i coordinador de l'estudi—. Són els problemes quotidians de la gent, que el Papa acull i il·lumina amb les seves paraules.»

Un altre aspecte interessant que treu a la llum l'informe *Internet estima el Papa* és que, a diferència d'altres personalitats de la vida pública, el missatge de Francesc no entén de fronteres i abraça un públic global, més enllà de la procedència i llengua original de Bergoglio. Tant és així que només un 30% de les mencions que es fan de Bergoglio a la xarxa procedeixen de l'entorn llatí. I no tan sols això, tan sols un 15% d'aquestes mencions van ser generades per portals de notícies. La resta van ser comentaris generats a xarxes socials pels internautes. D'elles, el 73% han tingut lloc a Twitter. «Totes aquestes dades —assenyala Colina— ens permeten conèixer el tarannà i forma de penetració a internet del Papa.»

L'empatia que el missatge i la figura del nou Pontífex desperta a la xarxa es posa de manifest també quan la seva figura és comparada a la dels personatges (*celebrities*) més seguits a internet, i en especial pel públic més jove. En el període analitzat per l'estudi, entre el març i el novembre del 2013, els 49 milions de mencions acumulades en un mes pel Papa només van ser superades pel grup musical One Direction i el cantant Justin Bieber, cosa que el situa com la tercera figura més popular d'internet el 2013, per damunt d'altres *celebrities* com Miley Cyrus o Leo Messi, l'estrella argentina del F.C. Barcelona.

Assignatura pendent

Malgrat les bones sensacions que es desprenen de l'estudi, hi ha encara un important marge de millora per a la comunicació del Papa a internet. El repte avui és augmentar la interactivitat digital des de la Santa Seu, cosa que ara com ara encara no està resolta. També caldria apostar per una presència més significativa a Facebook, la

alment no arriben al 5%. Hi ha encara un gran marge de millora.»

L'acte de presentació a Barcelona de l'estudi sobre el Papa i internet va comptar amb la presència destacada del cardenal Lluís Martínez Sistach, pioners tant ell com l'arxidiòcesi en l'ús pastoral de les noves tecnologies. «Aquest estudi posa de manifest —va afirmar el purpurat—, a través del gran seguiment del papa Francesc, el potencial del missatge social i ètic a la xarxa. Hem passat de la trona al fòrum obert, de la informació unidireccional a la transversalitat, del missatge reduït a la diòcesi a l'espai ampli que ocupa el fòrum digital.»

El 2013 ha estat per a molts l'Any del papa Francesc. Un home de 77 anys, arribat des dels confins de la terra, que ha copat les portades dels principals diaris i revistes del món. Però no tan sols això. L'impacte que ha causat ha arribat també, de manera inesperada, al continent digital. El Papa que no té mòbil ni veu la televisió ha conquerit el continent digital amb les armes d'ahir, d'avui i de sempre: espontaneïtat i simpatia.

«Sempre queda el dubte de si aquesta guerra és de veritat una guerra o una guerra comercial per vendre armes»
(8 de setembre)

- «Déu, en trobar-se amb nosaltres, ens diu dues coses. La primera: tingueu esperança. Déu sempre obre les portes, no les tanca mai. És el pare que ens obre les portes. Segona: no tingueu por de la tendresa»
  - «Els evangelistes descriuen una alegria. No fan consideracions sobre el món injust, sobre com va poder néixer Déu en un món així»
  - «La principal virtut de Déu, indicada a la Bíblia, és que Ell és amor. Ell ens espera, no es cansa mai d'esperar-nos. Ell dóna el do i després ens espera. Això succeeix en la vida de cadascun un de nosaltres»
  - «Davant d'un infant que pateix, l'única oració que em ve és l'oració del "per què". Senyor, per què?»
  - «Si treballéssim amb les organitzacions humanitàries i aconseguíssim posar-nos tots d'acord per no malbaratar aliments, enviant-los als qui ho necessiten, contribuiríem molt a resoldre la tragèdia de la fam en el món»
  - «Avui hi ha l'ecumenisme de la sang. En alguns països maten els cristians perquè porten una creu o tenen una Bíblia; i abans de matar-los no els pregunten si són anglicans, luterans, catòlics o ortodoxos»
  - «La prudència és una virtut de govern. També ho és el coratge. Cal governar amb coratge i amb prudència.»
  - «Un cardenal ancià em va dir fa uns mesos: "Vostè ja ha començat la reforma de la Cúria amb la missa diària a Santa Marta." Això em va fer pensar: la reforma comença sempre amb iniciatives espirituals i pastorals, abans que amb canvis estructurals»
- (De l'entrevista del periodista Andrea Tornielli, del diari La Stampa, al Pontífex; 15 de desembre de 2013)

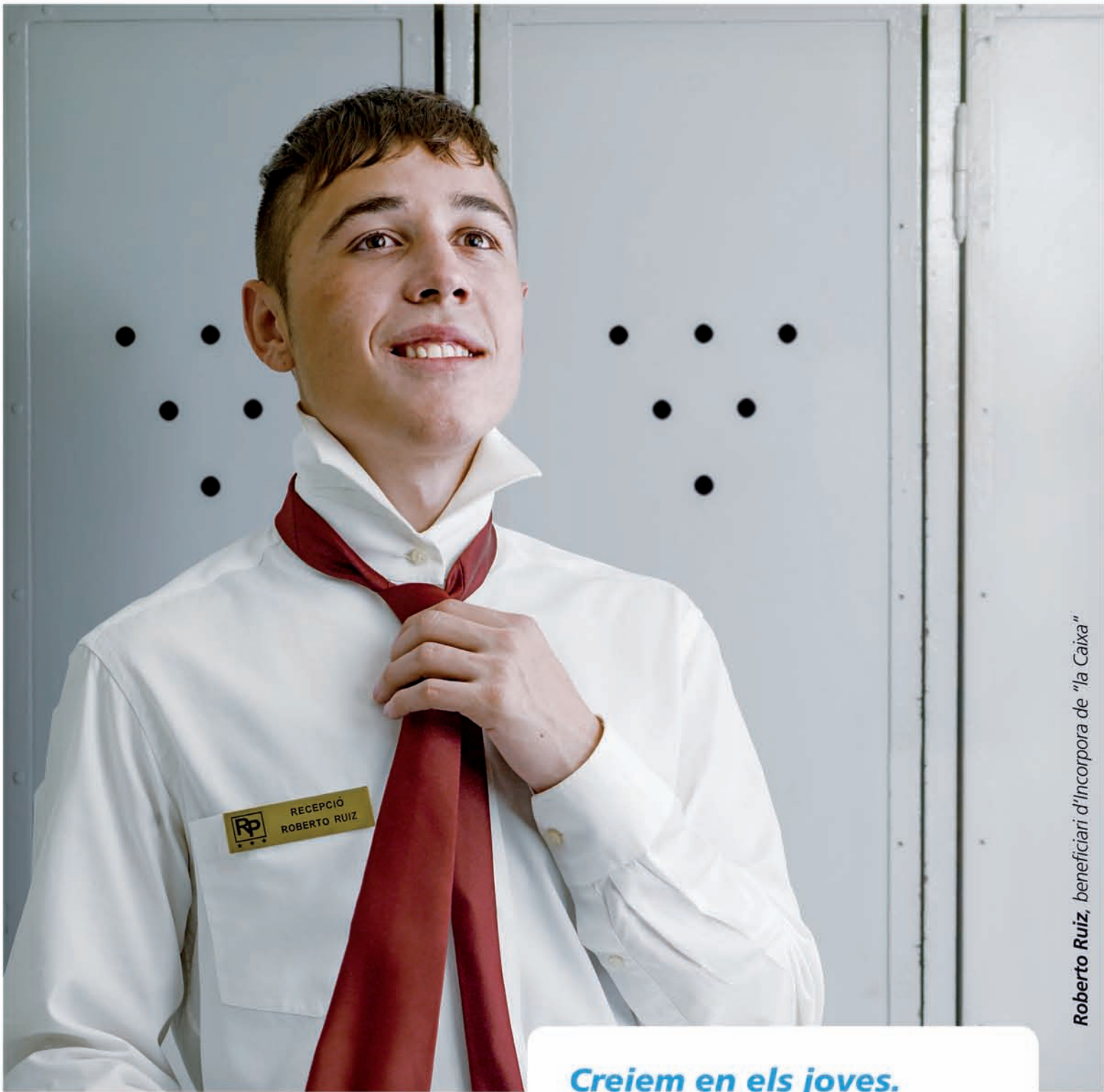
Papa Francesc dixit...

Miquel Àngel Codina

- «El jesuïta pensa, sempre i contínuament, amb els ulls posats a l'horitzó vers el qual ha de caminar, tenint Crist al centre. Aquesta és la seva veritable força»
- «La relació entre les Esglésies de tradició més antiga i les més recents s'assembla a la relació que existeix entre joves i ancians en una societat: construeixen el futur, uns amb la seva força i els altres amb la seva saviesa»
- «El que l'Església necessita amb major urgència avui és una capacitat de guarir ferides i donar escalf als cors dels fidels, proximitat, acostament. Veig l'Església com un hospital de campanya després d'una batalla»
- «Somio amb una Església Mare i Pastora. Els ministres de l'Església han de ser misericordiosos, fer-se càrrec de les persones, acompanyant-les com el bon samarità que renta, neteja i consola el seu proïsme»
- «Els ministres de l'Evangeli han de ser persones capaces de donar escalf al cor de les persones, de caminar amb elles en la nit, de saber dialogar i fins i tot davallar a la seva nit i la seva foscor sense perdre's. El poble de Déu necessita pastors i no funcionaris "clergues de despatx"»
- «L'homilia és la pedra de toc si es vol mesurar la capacitat de trobada d'un pastor amb el seu poble, perquè el qui predica ha de reconèixer el cor de la seva comunitat per buscar on està viu i ardent el desig de Déu»
- «En tot discerniment veritable, obert a la confirmació de la consolació espiritual, és present la incertesa»
- «Déu és en la vida de cadascú. I encara que la vida d'una persona hagi estat un desastre, encara que els vicis, la droga o qualsevol altra cosa l'hagin destruïda, Déu és en la seva vida»
- «L'àgape, l'amor de cadascun de nosaltres cap als altres, des del més proper al més llunyà, és l'única manera que Jesús ens va indicar per trobar el camí de la salvació i de les benaurances»
- «L'Església és o ha de tornar a ser una comunitat del Poble de Déu»
- «Sant Pau va ser el que va posar els punts cardinals de la nostra religió i del nostre credo»
- «Els jesuïtes van ser, i ho continuen sent, el llevat —no l'únic però potser el més eficaç— de la catolicitat»
- «Una religió sense místics és una filosofia»
- «Hem de tornar l'esperança als joves, ajudar els ancians, obrir-nos cap al futur, difondre l'amor. Pobres entre els pobres. Hem d'incloure els exclosos i predicar la pau»
- «L'egoisme ha augmentat i l'amor cap als altres ha disminuït»
- «Personalment penso que l'anomenat "capitalisme salvatge" no fa sinó tornar més forts els forts, més febles els febles i més exclosos els exclosos»

(De l'entrevista del jesuïta Antonio Spadaro, director de La Civiltà Cattolica, al Sant Pare; 19 de setembre de 2013)

(De l'entrevista d'Eugenio Scalfari, director de La Repubblica, al papa Francesc; 1 d'octubre de 2013)

Roberto Ruiz, beneficiari d'Incorpora de "la Caixa"

Creiem en els joves. El seu futur ens importa

El programa **Incorpora de "la Caixa"** crea oportunitats de treball perquè joves com el Roberto puguin accedir a una feina.

Avui, gràcies a milers d'empreses i al compromís de "la Caixa", **més de 12.000 joves amb dificultats** ja tenen una oportunitat laboral.

Canviem el present dels joves amb dificultats per construir un futur millor.

**Obra Social "la Caixa",
primera obra social del país**

Obra Social "la Caixa"

L'ànima de "la Caixa"

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL 2)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 1)

MARÇ

9. DIUMENGE

Diumenge I de Quaresma, Morat.

Lectures: Gènesi 2,7-9;3,1-7 / Salm 50 / Romans 5,12-19 / Mateu 4,1-11

SANTORAL: Dagobert; Francesca Romana, rel. i fund.; Gregori de Nissa, b.; Pacià, b.

10. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Levític 19,1-2.11-18 / Salm 18 / Mateu 25,31-46

SANTORAL: Candi, mr.; Macari, b.; Maria Eugènia Milleret de Brou, rel. i fund.; Simplicí, p.

11. DIMARTS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 55,10-11 / Salm 33 / Mateu 6,7-15

SANTORAL: Àurea, ab.; Eulogi, prev. i mr.; Rosina, vg.

12. DIMECRES

Fèria, Morat. Lectures: Joan 3,1-10 / Salm 50 / Lluç 11,29-32

SANTORAL: Bernat, b.; Innocenci I, p.; Lluís Orione, prev.; Maximilià, mr.; Simeó, el Nou Teòleg, ab.; Teòfan, monjo.

13. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Esther 14,1.3-5.12-14 / Salm 137 / Mateu 7,7-12

SANTORAL: Patrícia, mr.; Ramir, monjo i mr.; Roderic i Salomó, mr.

14. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Ezequiel 18,21-28 / Salm 129 / Mateu 5,20-26

SANTORAL: Arnaldo, ab. i mr.; Florentina, vg.; Matilde, emp.

15. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Deuteronomi 26,16-19 / Salm 118 / Mateu 5,43-48

SANTORAL: Climent Maria Hofbauer, prev.; Lluïsa de Marillac, rel. i fund.; Madrona, vg. i mr.; Ramon de Fitero, ab. i fund.

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / ruscamps@yahoo.es

Vés-te'n darrere meu, Satanàs

«Un cop bajetat, Jesús pujà immediatament de l'aigua» i féu l'experiència d'haver estat investit Messies d'Israel per l'Esperit Sant (Mt 3,16-17). Mateu tot seguit el situa en el mateix desert que havia travessat Israel quan sortí d'Egipte: «Aleshores en Jesús fou conduït per l'Esperit cap al desert per ser posat a prova pel diable.» A base de tres proves descriu tot el que li passà pel cap durant els «quaranta dies i quaranta nits» en què «dejunà» intentant assimilar aquella experiència tan desconcertant. Quan «a la fi tingué fam», el temptador se les enginyà perquè es desdigués de l'opció que acabava de prendre. Les tres proves descriuen simbòlicament totes les situacions que se li aniran presentant sobre com el flamant Messies s'hauria de presentar a Israel. La primera fa referència al Messies popular que tothom esperava que faria que les pedres del desert es convertissin en pans com el manà. La prova central, al Messies aclamat per les autoritats religioses tirant-se daltabaix des del pinacle del Temple i portat enlaire pels àngels. La tercera prova, la descriu en temps present: «Novament se l'enduu amb ell el diable a una muntanya molt alta...» —exactament, segons el còdex Beza, com la «muntanya molt alta» on tindrà lloc la transfiguració (Mt 17,1 D)— «... i li mostrà tots els regnes del món i la seva glòria». Des de Babel fins al present els gratacels que simbolitzen el poder continuen aixecant-se sobre les faveles i les barraques rivalitzant entre ells per apoderar-se del poder del Creador. Sorpren la resposta de Jesús, segons Beza: «Vés-te'n darrere meu, Satanàs», el mateix conjur que llançarà a Pere quan el reconeixerà com a Messies (16,23). Jesús invita tant Satanàs com Pere perquè deixin de posar-li paranyes i es posin «darrere d'ell», com a deixebles, seguint les seves petjades. «Aleshores el diable el deixa anar. I heus aquí que se li apropren els àngels i es posaren a servir-lo.» N'hi ha tants d'àngels, avui!

Lectures bíbliques

Diumenge I de Quaresma

Lectura primera

Gn 2,7-9.3,1-7a

Creació i pecat dels primers pares

Lectura del llibre del Gènesi:

El Senyor-Déu modelà l'home amb pols de la terra, li bufà a la cara per fer-li entrar un alè de vida, i es convertí en un ésser animat. Llavors el Senyor-Déu plantà un jardí a Edèn, a la regió d'orient, i va posar-hi l'home que havia modelat. El Senyor-Déu va fer néixer de la terra fèrtil totes les varietats d'arbres que fan goig de veure i donen fruits gustosos. Al mig del jardí hi havia l'arbre de la vida i l'arbre del coneixement del bé i del mal.

La serp era el més astut de tots els animals que el Senyor-Déu havia fet. Digué, doncs, a la dona: «Així Déu us ha dit que no mengueu dels fruits de cap arbre del jardí?» La dona li respongué: «Podem menjar dels fruits de tots els arbres del jardí, però dels fruits de l'arbre que hi ha al mig, Déu ha dit que no en mengem ni els toquem, perquè moriríem.» La serp digué a la dona: «No moriríeu pas! Déu sap que si un dia en menjàveu se us obririen els ulls i seríeu iguals que els àngels: coneixeríeu el bé i el mal.» La dona, veient que el fruit de l'arbre era bo per a menjar, que donava gust de veure i que era temptador això d'adquirir coneixement, en collí i en menjà; en donà també al seu marit, que en menjà com ella, i se'ls obriren a tots dos els ulls. Llavors s'adonaren que anaven nus i cosiren fulles de figuera per fer-se'n faldars.

Salm responsorial

50

Compadiu-vos de mi, Déu meu,
vós que estimeu tant;
vós, que sou tan bo, esborreu les meves faltes;
renteu-me ben bé de les culpes,
purifiqueu-me dels meus pecats.

R. Compadiu-vos de nosaltres,
Senyor, perquè hem pecat.

Ara reconec les meves faltes,
tinc sempre present el meu pecat.
Contra vós, contra vós sol he pecat,
i he fet el que és dolent als vostres ulls. **R.**

Déu meu, creeu en mi un cor ben pur,
feu renéixer en mi un esperit ferm.
No em llanceu de la vostra presència,
ni em prengueu el vostre esperit sant. **R.**

Lectura segona

Rm 5,12-19

Com més abundava el pecat,
més ha abundat també la gràcia

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma:

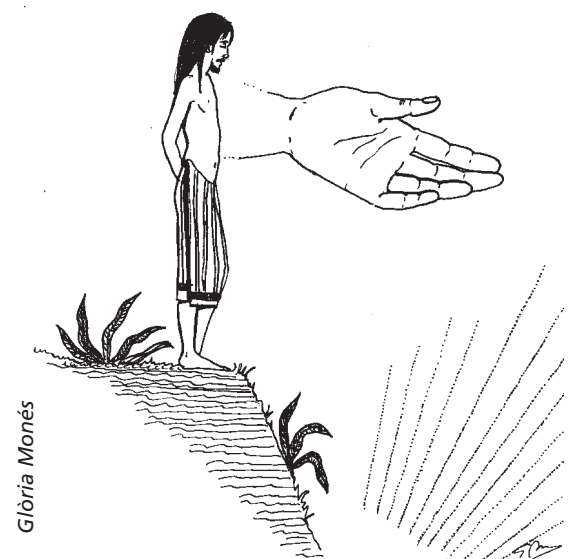
Germans, per obra d'un sol home entrà el pecat al món, i amb el pecat hi entrà també la mort, que s'estengué a tots els homes, donat que tots van pecar. [...]

Així, doncs, si per haver fallat aquell tot sol va imperar la mort per culpa d'ell, amb molt més motiu els qui reben aquesta sobreabundància de gràcia i el do generós que els fa justos viuran i regnaran gràcies a un de sol, que és Jesucrist. Per tant, així com per haver fallat un sol home es va estendre a tots la condemna, també per haver estat just un de sol tots els homes són absolts i obtenen la vida; així com, per haver desobeït aquell home sol, els altres van esdevenir pecadors, també per haver obeït un de sol, esdevindran justos els altres.

Vers abans de l'evangeli

Mt 4,4b

L'home no viu només de pa;
Viu de tota paraula que surt de la boca de Déu.

Glòria Monés

Evangeli

Mt 4,1-11

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu

En aquell temps, l'Esperit conduí Jesús al desert perquè el diable el temptés. Feia quaranta dies i quaranta nits que dejunava, i quedà extenuat de fam. El temptador se li acostà i li digué: «Si ets Fill de Déu, digues que aquestes pedres es tornin pans.» Jesús li respongué: «Diu l'Escriptura: "L'home no viu només de pa; viu de tota paraula que surt de la boca de Déu".»

Llavors el diable se l'enduu a la ciutat santa, el deixa dalt la cornisa del temple i li diu: «Si ets Fill de Déu, tira't daltabaix; l'Escriptura diu: "Ha donat ordre als seus àngels que et duguin a les palmes de les mans, perquè els teus peus no ensopeguin amb les pedres".» Jesús li contesta: «També diu l'Escriptura: "No temptis el Senyor, el teu Déu".»

Després el diable se l'enduu dalt una muntanya altíssima, li fa veure tots els reialmes del món i la seva glòria i li diu: «Tot això t'ho donaré si et prosternes i m'adores.» Llavors li diu Jesús: «Vés-te'n d'aquí, Satanàs! L'Escriptura diu: "Adora el Senyor, el teu Déu, dona culte a ell tot sol".»

Llavors el diable el deixà estar, i vingueren uns àngels per proveir-lo.

De l'«Officium Parvum Beatae Mariae Virginis» a la Litúrgia de les hores

Consol Muñoz
Superiora general de
les Franciscanes Missioneres

D'entre totes les normes que el Vaticà II ens va donar als religiosos, per a la nostra adequada renovació, hi havia la que es referia al rés. La constitució *Sacrosanctum concilium* (4/12/1963), en el seu n. 98 va dir: «Els membres de qualsevol Institut d'estat de perfecció que, en virtut de les constitucions, resen alguna part de l'Ofici diví, fan pregària pública de l'Església. Així mateix fan pregària pública de l'Església si resen, en virtut de les constitucions, algun petit Ofici, sempre que estigui estructurat a la manera de l'Ofici diví i degudament aprovat.» Comunament, les religioses de vida apostòlica resàvem el petit Ofici, al qual es va referir el motu proprio *Ecclesiae Sanctae* (6/8/1966). Va explicitar que: «Encara que els religiosos que resen el petit Ofici, degudament aprovat, fan la pregària pública de l'Església, tanmateix es recomana als instituts que, en lloc del petit Ofici, resin el diví, o bé en part o bé íntegre, de manera que participin més íntimament en la vida litúrgica de l'Església» (n. 20). A la meva congregació es van prendre molt en compte totes aquestes recomanacions, i es van disposar a fer canvi pertinent. En deixen cons-

tància les actes del Consell General, amb les directrius emanades per a totes les comunitats. A la del 8 d'octubre de 1970 van acordar que, tot esperant que es posés a la venda l'Ofici diví, s'adoptés el Salteri per al rés de l'Ofici. «Les juniors començaran a assajar al Poble-Sec [el juniorat estava establert a la nostra comunitat del col·legi de P. S. de Barcelona]. Després es procedirà a l'assaig a la resta de fraternitats, per començar la pràctica per Nadal.» A la constitució *Laudis canticum*, de l'1 de novembre de 1970, amb la qual es promulgava l'Ofici diví reformat, també s'al·ludeix als religiosos: «Atès que l'Ofici és pregària de tot el poble de Déu, ha estat disposat i preparat de manera que hi puguin participar no només els clergues, sinó també els religiosos i els mateixos laics. Introduint diverses formes de celebració, s'ha volgut donar una resposta a les exigències específiques de persones d'orde i condició diverses» (n. 1). La Comissió Episcopal Espanyola de Litúrgia va veure la conveniència d'oferir a les religioses un

llibre que s'adeqüés a la seva «posada al dia» a l'Ofici diví. El Secretariat Nacional de Litúrgia va encarregar a Pere Farnés, consultor de la comissió, la preparació del llibre *Liturgia de las Horas*. A la presentació del document (22/11/1970), aquest Secretariat especifica que la finalitat de la publicació és donar a conèixer el contingut i l'estructura del nou Ofici, i orientar els que per primera vegada comencen a celebrar-lo. El vam rebre encantades.

I continuant amb la posada a punt a la meva congregació, la reunió del Consell del 24 de maig del 1971 va acordar enviar a totes les fraternitats una nota anunciant-los el començament d'una nova etapa en el cicle litúrgic, i donant-los com a data de començament del nou Ofici el dilluns de Pentecosta. Va sorgir un petit contratemps, quan les Fraternitats d'Amèrica van dir que anaven endarrerides en els assajos del nou Ofici, i en reunió del 7 de juliol de 1971 van decidir que el nou Ofici entrés en vigor, oficialment per a tot l'Institut, el dia 17 de setembre, festa de les nafres del Seràfic Pare. D'aquesta manera vam passar del petit Ofici al rés actual amb els 4 volums de la Litúrgia de les Hores.

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Santa Maria Eugènia de Jesús

- ✓ Nascuda a Metz, est de França, el 1817
- ✓ Religiosa dedicada a l'educació de nenes i joves
- ✓ Fundadora de les Assumpcionistes
- ✓ Va morir a Auteuil, prop de París, el 1898
- ✓ Canonitzada el 2007 per Benet XVI

Filla d'una família benestant va viure una atmosfera poc religiosa a casa, on la pràctica dels sacraments, quan es feia, responia més a un costum social que a una veritable fe. Però quan la petita Eugènia Milleret de Brou va rebre la primera comunió va tenir una experiència de Déu que la va dur a aprofundir en la vida cristiana. Després d'una crisi interior, arran de la mort de la mare i d'un empobriment de la família, la santa francesa va recuperar l'alegria de la fe amb les prèdiques quaresmals del pare Henri Dominique Lacordaire a Notre Dame de París. En el seu camí de la fe va sentir la crida a la vida religiosa i va passar pels noviciats de les benedictines i la Visitació, però sense fer els vots. Finalment, el 1839, va fundar una congregació nova, l'Institut de l'Assumpció de Maria, dedicat a l'educació de les filles de les famílies benestants allunyades de la fe. Cinc anys més tard les primeres germanes van pronunciar els vots perpetus i Eugènia Milleret va prendre el nom de Maria Eugènia de Jesús. La fundació va començar a rebre vocacions i va poder obrir cases arreu de França. Va ser reconeguda pel vaticà el 1888 i la fundadora en va ser la superiora fins a la mort.

Lleida

Comencen les obres dels Habitatges Socials

La primera planta es podria ocupar després de l'estiu

Jordi Pérez Ansotegui
Lleida

Les obres dels Habitatges Socials de l'antic Seminari diocesà de Lleida van començar el 3 de març, un cop la Paeria ha donat el corresponent permís municipal de construcció per a aquestes dependències destinades a famílies en risc d'exclusió, segons va anunciar el bisbe de la diòcesi, Mons. Joan Piris, en una roda de premsa, en la qual va estar acompanyat pel director executiu del projecte, Paco Campo, i pel delegat diocesà d'Acció Caritativa i Social, Mn. Carles Sanmartín.

La primera fase d'aquestes obres suposa executar el gruix del projecte, ja que representa condicionar totes les instal·lacions generals de l'edifici, la impermeabilització dels terrats, la construcció de l'ascensor i la distribució dels habitatges de la primera planta, que podria quedar enllestida després de l'estiu.

Aquesta pot acollir les primeres quatre famílies al setembre, un cop es tingui enllestit el protocol del procés de selecció de les famílies, que en aquest moment està elaborant la comissió social amb el suport de psicòlegs, assistents socials i pedagogs, segons va informar Mn. Carles Sanmartín.

La setantena de voluntaris, que treballen de forma altruista en aquest projecte, han aconseguit recaptar la meitat del pressupost necessari per a la construcció dels 19 habitatges previstos en les quatre plantes de l'edifici del carrer Maragall, 5.

Malgrat que el pressupost global està fixat en 900.000 euros, només es requereix una aportació monetària de prop de 500.000, ja que la resta respon a contribucions en espècies o en treball personal que no es cobra, segons ha afirmat Paco Campo.

Fins ara, els diners del projecte han sortit d'un ajut de la Diputació, del bisbat i de petites aportacions de molts ciutadans anònims i dels actes socials i culturals, que en benefici del projecte organitzen els voluntaris. Aquestes petites aportacions sumen

La Paeria promet col·laboració i assessorament

L'alcalde de Lleida, Àngel Ros, ha ofert al bisbe Joan la col·laboració de la Paeria en el projecte dels Habitatges Socials del Seminari aportant treballadors dels plans ocupacionals i de formació de l'IMO (Institut Municipal d'Ocupació), que podrien realitzar tasques directament relacionades amb la rehabilitació i condicionament de l'immoble. Ros ha fet aquest oferiment després de visitar edifici

del carrer Maragall 5, acompanyat de les tinentes d'alcalde d'Urbanisme i Serveis a les Persones i de la regidora de Benestar.

El paer en cap, que ha rebut les explicacions dels arquitectes redactors del projecte, també ha posat a disposició del Bisbat l'assessorament urbanístic i de serveis socials que siguin necessaris per tirar endavant el projecte.

gairebé 50.000 euros. Els darrers 3.300 corresponen a les representacions del teatre solidari del diumenge 23 de febrer a l'Escorxador, amb la participació de la companyia La Baldufa.

El bisbe Joan Piris va valorar com a punts forts del projecte la generositat dels voluntaris, que havien sabut organitzar-se i treballar plegats amb un

objectiu que no era altre que cercar un nou model social. «No ha estat mai la nostra voluntat entrar en la bombolla del totxo i sabem que tampoc resoldríem el greu problema de les famílies desnonades, però sí que volíem demostrar que entre tots i per al bé de tothom podíem treballar un nou model social», va dir el bisbe de Lleida.

Mons. Piris tampoc no va eludir els punts febles del projecte, que va centrar en la necessitat de cercar més recursos. «No tenim patrocinadors ni mecenes i l'època que vivim tampoc no hi ajuda, però el més important és que hi ha un poble interessat en aquest projecte. Un grup de persones anònimes que, gota a gota, ens hi ajuden.»

El bisbe Joan, malgrat tot, va fer una crida a contribuir en el projecte qui més té i va explicar que ell mateix estava contribuint a divulgar el projecte fora de Lleida amb contactes i actes socials, com el de fa un parell de setmanes a Mataró. Segons Paco Campo, amb 250.000 euros es completaria tot el projecte.

En aquesta línia, Mn. Sanmartín va anunciar que els voluntaris, a través de la comissió d'activitats, tenen programades tota una sèrie d'iniciatives solidàries per recaptar fons i va anunciar que al març hi haurà un concert amb dues corals a l'Auditori; a l'abril, una activitat cultural, i al maig, una exhibició de balls de saló.

Nou disseny de l'agència de notícies Flama

Redacció / Barcelona

Flama, Agència Cristiana de Notícies, ha estrenat un nou disseny. Les millores permeten la classificació de les notícies per temàtiques específiques, millorar els suports gràfics i oferir informació en format vídeo. Les informacions més destacades també seran presents amb flaixos d'última hora. L'Agència Cristiana de Notícies Flama va néixer fa nou anys

amb la clara intencionalitat de servir l'Església i Catalunya, des d'una visió cristiana de la realitat com a poble. Durant aquest període de temps, s'han publicat més de 10.000 informacions d'interès general o específic, «des d'una mirada que ha cercat sempre tot allò que ens identifica com a cristians i catalans», ha manifestat Agustí Gallart, director de Flama. «Flama, una vegada més», ha afegit, «aposta per ser fidel als seus objectius

inicials i per obrir-se com més millor a totes les realitats de la nostra societat, especialment als sectors que injustament viuen en la marginació social».

Flama.info va a càrrec de la Subfederació dels Equips de Pastoral de la Política i la Comunicació de la Federació de Cristians de Catalunya, impulsats pel bisbe Joan Carrera l'any 1995 amb la voluntat de contribuir a l'aplicació del Concili Tarraconense.

Tarragona

Remodelada la Sala II del Museu diocesà

Se celebra el centenari de la seva fundació

Joan Boronat
Tarragona

El Museu diocesà de Tarragona celebra enguany el centenari de la seva fundació, i un dels actes més destacats per commemorar l'efemèride és la benedicció i reobertura de la Sala II, instal·lada a l'antiga capella del Corpus Christi, al claustre de la catedral.

La història del Museu diocesà parteix de 1914, quan l'arquebisbe de Tarragona, Antolín López Peláez, el va crear, recollint dues col·leccions dels predecessors seus, els arquebisbes Francesc Fleix i Solans, i Tomàs Costa Fornaguera. Tal com va ressaltar Mons. Miquel Barbarà, degà del Capítol de la Catedral, en l'acte d'inauguració, l'espai museístic de la capella del Corpus «és un dels llocs més històrics de la catedral, com a sala capitular i escenari de la celebració de diversos concilis provincials de la Tarraconense».

Mossèn Barbarà, que a la vegada és el director del Museu, comentà que aquest disposa d'un total de 10.649 peces i que d'aquestes «només hi ha 480 objectes exposats», la qual cosa dóna idea de l'actual déficit d'espai, «com també la manca d'un magatzem on poder guardar-les degudament».

Per la seva part, l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, que va beneir la sala, en presència de representants del Consistori tarragoní, de Cultura de la Generalitat i del Capítol

MCS Arquebisbat Tarragona

Catedral, subratllà el fet que moltes de les obres que integren el fons museístic «es van salvar de la destrucció en ser traslladades, des dels seus llocs d'origen, al Museu Diocesà», per destacar també el valor artístic i didàctic de les peces, tot recordant que «l'art és una de les vies que ens acosten a Déu».

Va prendre la paraula la conserva-

dora del Museu diocesà, Sofia Mata, per manifestar que l'exposició busca «recuperar, d'alguna manera, l'origen de la capella, com a àmbit de culte». Així, Mata va assegurar que les peces es distribueixen respectant l'estructura originària de la capella, amb les tres naus i l'absis. A més, la remodelació respecta les làpides sepulcralcs que se

situen al terra de la capella. La doctora Mata va recordar que les pintures exposades són «molt representatives de les escoles del gòtic, dels segles XIV, XVI i principis del XVII».

La sala conté set retaules, onze taules, quatre imatges marianes i set peces d'argenteria litúrgica que procedeixen de diversos punts de l'arxidiòcesi.

Girona

Primer espai memorial en un santuari de la diòcesi

Víctor Gay / Olot

El santuari de la Mare de Déu dels Àngels, un dels més emblemàtics de la diòcesi, disposa del primer espai memorial que s'ofereix als fidels i que el bisbe Francesc va beneir, acompanyat del capellà custodi, Mn. Josep Maria Garcia.

Per a un cristià, memòria i identitats són inseparables. Esborrar les empremtes del proïsme és declarar-los, d'alguna manera, inexistents, fent que acabin desapareixent de la consciència. És per això que s'acceptà disposar d'un espai propi i sagrat per conservar i recordar la memòria d'aquelles persones que han manifestat la seva voluntat de ser incinerades, que l'Església, tot manifestant la seva preferència per la inhumació dels cadàvers, no exclou la pràctica de la incineració que és majoritària en països propers, com ara França. Les incineracions s'han de portar a terme d'acord amb la doctrina cristiana (CIC 1176,3).

Davant d'aquesta realitat han sorgit els columbaris, que s'han d'entendre com una extensió dels cementiris cristians, on el respecte, la veneració als qui ens han precedit formen part de la

nostra forma d'entendre el misteri de la mort i la resurrecció. És amb aquest sentit que el bisbat de Girona, d'acord amb una empresa especialitzada, ha obert als fidels l'espai memorial al santuari dels Àngels.

Situat en un puig de 485 metres d'alçada, en ple paisatge de les Gavarres (terme de Sant Martí Vell), és un indret privilegiat amb perspectives sobre les comarques del Girona, l'Empordà, la Selva, el Pla de l'Estany i en l'horitzó de la Garrotxa. Està datat d'inicis del segle XV, és el santuari de Girona, en raó de la seva proximitat a la ciutat i el seu caràcter popular. Salvador Dalí, per exemple, l'escollí per contraure matrimoni catòlic amb la seva esposa Gala.

Pujades populars i peregrinacions de parròquies i entitats s'inclouen en les celebracions que any rere any acull el santuari. El nom de Maria dels Àngels es manté com a patronímic de gironines de generació en generació. La celebració de la missa del Gall aplega molts fidels que sojornen en les instal·lacions de l'hostatgeria recentment millorades.

Una vegada establerts els acords amb l'empresa, permet donar resposta

a les nombroses peticions dels fidels en aquest sentit. Per decisió del bisbe Francesc, es donarà prioritat als devots del santuari. Cal dir que l'acceptació fins i tot ha sorprès els promotors.

S'ofereixen tres tipus de columbaris, uns de caràcter individual (per a

una sola persona), els familiars i una àrea comunitària. L'objectiu és mantenir el sentit parroquial i compartir i custodiar les cendres dels seus membres difunts significant d'aquesta manera, més clarament, la seva pertinença a la comunitat eclesial.

EXERCICIS ESPIRITUALS CASAL DE PAU 2014

24-3 Juny (8 dies) Pare Jaume Boada

15-24 Juliol (8 dies) Carles Marcet, sj

5-14 Agost (8 dies) Josep M. Agustí, sj

10-19 Setembre (8 dies) Ramón Fabregat, sj

Cada tanda comença amb el sopar del primer dia i acaba després de l'esmorzar del darrer dia

Servei d'autocar (opcional) amb sortida des de Barcelona

Més informació i inscripcions:

Tel. 972860324 i al web: www.casaldepau.org

Casal de Pau - Ctra. Viladrau, km.3 - Arbúcies (Girona)

«Sempre deixo una porta oberta a l'esperança»

Pedro Riera és l'autor del llibre «La tomba d'Aurora K.»

Miguel Ángel Codina

Pedro Riera, llicenciat en Ciències de la Informació, ha treballat en televisió, cinema i publicitat, principalment a les àrees de producció i realització. El 1997 es va instal·lar a Bòsnia, on va treballar durant dos anys com a productor, realitzador i guionista de les campanyes de televisió i ràdio d'una organització internacional. Des d'aleshores s'ha dedicat en cos i ànima a la literatura. A *La tomba d'Aurora K.*, l'autor planteja, en un país fictici, l'enfrontament fratricida entre dues comunitats, urens contra tàvars, i de com, a pesar del pas del temps i les distàncies geogràfiques, les ferides de la guerra costen de cicatritzar.

Acaba d'obtenir el XXII premi Edebé de Literatura Juvenil per *La tomba d'Aurora K.* Què suposa per a vostè rebre aquest guardó?

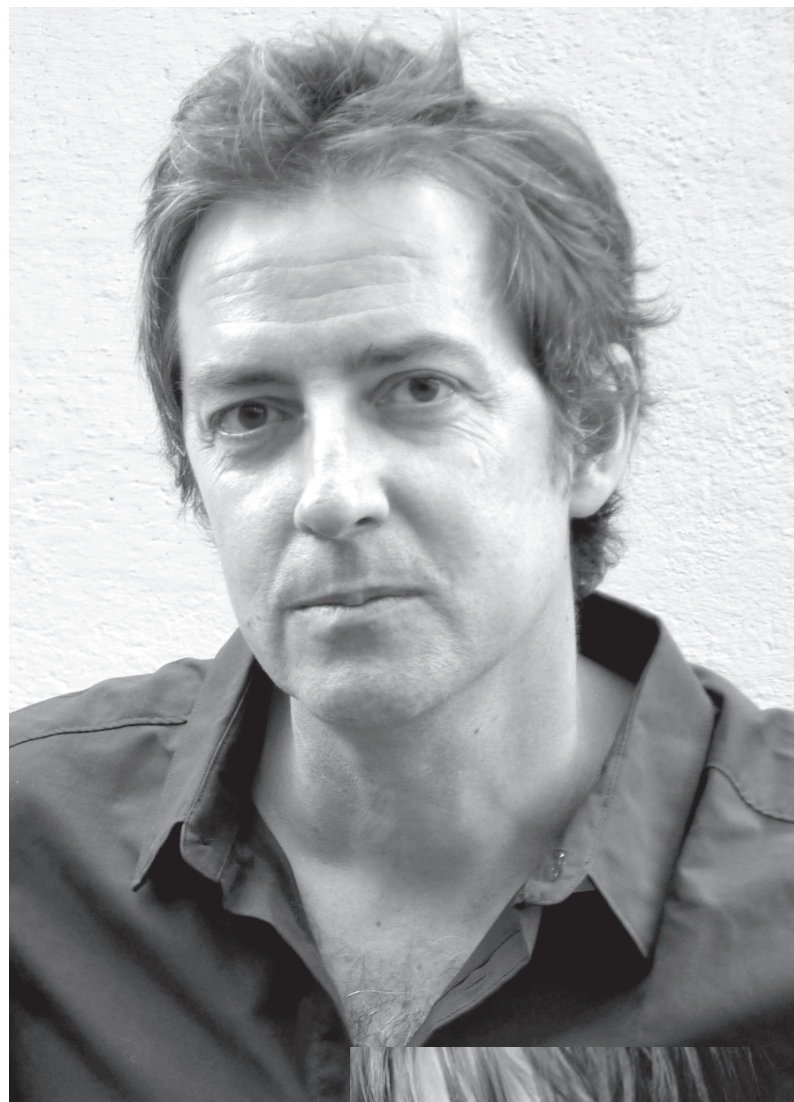
Em fa feliç per molts motius. Pel prestigi que et dona guanyar un premi d'aquesta categoria; perquè és el suport a una decisió que vaig prendre fa anys de fer un tipus de literatura molt personal, sense preocupar-me per si era comercial o no; per la novel·la en si, perquè sé que tindrà moltes més oportunitats de fer-se un forat entre els lectors amb l'aval del premi Edebé. I, per descomptat, perquè gràcies als 30.000 euros de dotació econòmica podré dedicar el proper any de la meua vida només a escriure.

Ha publicat tant literatura juvenil (*La llegenda del bosc sense nom, la trilogia Home llop*), com narrativa per a adults (*Heridas de guerra, Un alto en el campo de los mirlos*). ¿Quines diferències bàsiques hi ha entre tots dos públics a l'hora de redactar una història?

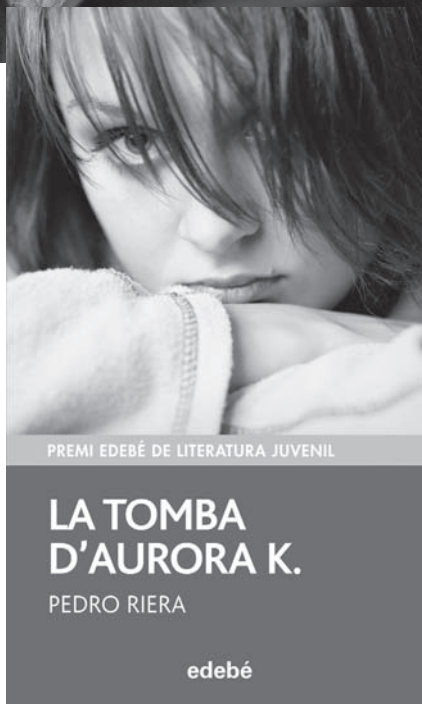
En realitat, no n'hi ha gaires. El nivell d'exigència a l'hora d'asseure'm a escriure és el mateix en tots dos casos, i sempre procuro que les meves novel·les juvenils les puguin gaudir també els adults. Potser les diferències fonamentals són que, en el cas dels meus llibres juvenils, intento que el protagonista tingui la mateixa edat del públic al qual van dirigits i, encara que el tema de què tracto sigui dur, al final sempre deixo una porta oberta a l'esperança.

Quines han estat les seves fonts d'inspiració per elaborar *La tomba d'Aurora K.*?

Sens dubte van ser els dos anys que vaig passar a Bòsnia, després de la guerra. Les meves tres primeres novel·les giren al voltant de la meua experiència als Balcans. I ara, després d'un parèntesi de diferents anys, he decidit tornar al tema, però per abordar-lo des de la perspectiva que dona el temps,

«En el llibre intento mostrar les grans dificultats que tenen les comunitats que es van enfrontar en el passat en una guerra civil per superar els odis»

Pedro Riera, *La tomba d'Aurora K.* Edebé, 2014, 242 pàg.

perquè el que intento mostrar són les grans diferències que tenen les comunitats que es van enfrontar en el passat en una guerra civil per superar els odis. Tot i que per a això he preferit inventar-me una guerra: la guerra de Turènia.

Faci'ns un petit resum de l'argument.

La protagonista i narradora de la novel·la és l'Anna, una noia de quinze anys, que viu a Little Tàvria, un barri d'una ciutat dels Estats Units on es van aplegar molts dels refugiats tàvars que van haver de fugir de la guerra de Turènia. El pare de l'Anna va perdre els seus pares durant aquesta guerra, de petit. Un dia rep una carta anònima que l'informa que la seva mare podria estar enterrada en una tomba sota el nom d'Aurora K. Pare i filla inicien aleshores una investigació en la qual cada descobriment obrirà nous interrogants. Al llarg d'aquesta investigació, l'Anna descobreix aspectes de la guerra que va viure el seu pare que desconeixia i que la canviaran per sempre.

Quin missatge ha volgut transmetre als lectors amb aquest llibre?

Hi ha diferents missatges. Un dels principals és que la guerra no és una catàstrofe natural, que arriba sense més ni més, com un tsunami o un terratrèmol, i que no es pot evitar. Darrere de totes aquestes guerres hi ha una voluntat política. I, quan s'acaben, cal perseguir judicialment els que la van provocar per fer-los pagar pels seus crims.

Com veu el panorama de la literatura juvenil avui dia?

Prou bé, tenint en compte la situació econòmica en la qual es troba el país. La literatura juvenil aguanta molt més bé la crisi que la narrativa per a adults. I cada vegada es tradueixen més autors espanyols a altres idiomes, la qual cosa també és un signe molt positiu. Ja veurem què passa en el futur.

Entre el 1997 i el 1999 va viure a Bòsnia, ja acabat el conflicte bèl·lic. Com recorda aquella època?

Van ser dos anys molt intensos i feliços, que em van marcar profundament i em van canviar la vida, tant a nivell personal com professional. Allà es van desenvolupar els aspectes de la meua personalitat que m'agraden més, em vaig convertir en una persona realment tolerant, tant pel que vaig veure com pel que vaig aprendre dels bosnians. Allà vaig conèixer la meua dona. I, a sobre, quan vaig tornar de Bòsnia vaig decidir deixar de treballar en producció en rodatges de publicitat, que havia estat el meu ofici fins aleshores, per centrar tota la meua energia a convertir-me en escriptor. No es pot demanar res més.

Es prepara una pel·lícula sobre la vida de la Mare Teresa de Calcuta

Zenit / Madrid

Les productores Flame Ventures i Origin Entertainment han anunciat que preparen una pel·lícula sobre la vida de la Mare Teresa de Calcuta, fundadora de les Missioneres de la Caritat i premi Nobel de la Pau el 1979. La pel·lícula portarà per títol *Thirst* («Tinc set»), les paraules de Jesús a la creu que es van transformar també en el que va ser la primera experiència de la crida anterior que la Mare Teresa va

experimentar per servir Déu entre els més pobres dels pobres.

Aquest serà el primer llargmetratge autoritzat sobre la seva figura. Keir Pearson, candidat a l'Oscar per *Hotel Rwanda* (2004), s'encarregarà del guió del film. El seu productor, Jamey Volk, ha reconegut que «no podem estar més entusiasmats a fer aquesta pel·lícula sobre una dona que va lluitar pel compromís absolut, la fe, la caritat i l'amor». I ha afegit: «Tenim intenció de començar a rodar a finals d'aquest

any per poder estrenar a la primavera o a l'estiu del 2015.»

En el projecte també hi participa el Centre Mare Teresa de Calcuta, una organització sense ànim de lucre creada i dirigida per la família de religioses fundada per la beata d'origen albanès, que s'encarrega d'administrar-ne legalment la imatge.

La Mare Teresa va néixer a Skopje, a l'actual Macedònia, el 1910. El 1928 va entrar a les Germanes de Loreto, a Dublín, des d'on va ser enviada a l'Ín-

dia per iniciar el seu noviciat. Allà es va dedicar a l'ensenyament fins al 1948, quan va abandonar l'orde per fundar les Missioneres de la Caritat. Va custodiar sempre al seu cor l'amor de Déu, que va repartir infatigablement entre els més pobres dels pobres dels suburbis de Calcuta als areòpags d'arreu del món. Es va convertir en una icona de la caritat. Va morir el 5 de setembre del 1997, als 87 anys. Va ser beatificada per Joan Pau II el 2003.

El documental «Jo Crec» arriba als cinemes

L'estrena serà el 21 de març a Madrid, Barcelona, València, Terrassa, Lleida i Girona

Redacció
 Terrassa

El documental *Jo Crec*, el primer film del món en 3D que tracta íntegrament sobre el Credo catòlic, s'estrenarà arreu de l'Estat el proper 21 de març. Gràcies a un acord de distribució amb els exhibidors, el film es presentarà a Madrid, Barcelona, València, Terrassa, Lleida i Girona. Altres ciutats de la geografia espanyola, podran també estrenar la pel·lícula seguint una innovadora iniciativa en l'exhibició cinematogràfica basada en la petició del propi públic.

Finalista dels Oscar del cinema catòlic, el documental *Jo Crec* compta amb el suport de la Santa Seu a través del Pontifici Consell per a la Promoció de la Nova Evangelització. És la primera vegada a la història que la Santa Seu concedeix aquest reconeixement explícit a una pel·lícula realitzada a l'Estat espanyol. Vicenç Vila, director i guionista de *Jo Crec*, ha declarat que se senten «molt honorats pel suport inèdit del Vaticà a la producció i pel gran reconeixement obtingut fins avui».

Abans de ser estrenada a Espanya en els circuits comercials, *Jo Crec* ha viatjat per mig món i ha assolit un èxit sense precedents en festivals de prestigi, com ara el Festival Internacional de Cinema Catòlic de Roma (*Mirabile Dictu*), on va estar nominada com a finalista al Millor Documental de l'any. El pròxim 13 de març, a més, *Jo Crec* participarà en la III Mostra de Cinema Espiritual «*De Madrid hasta el cielo*». Igualment, el film ha estat ben acollit al Festival Internacional de 3D de Grenoble i a la Mostra de Cinema Espiritual de Barcelona.

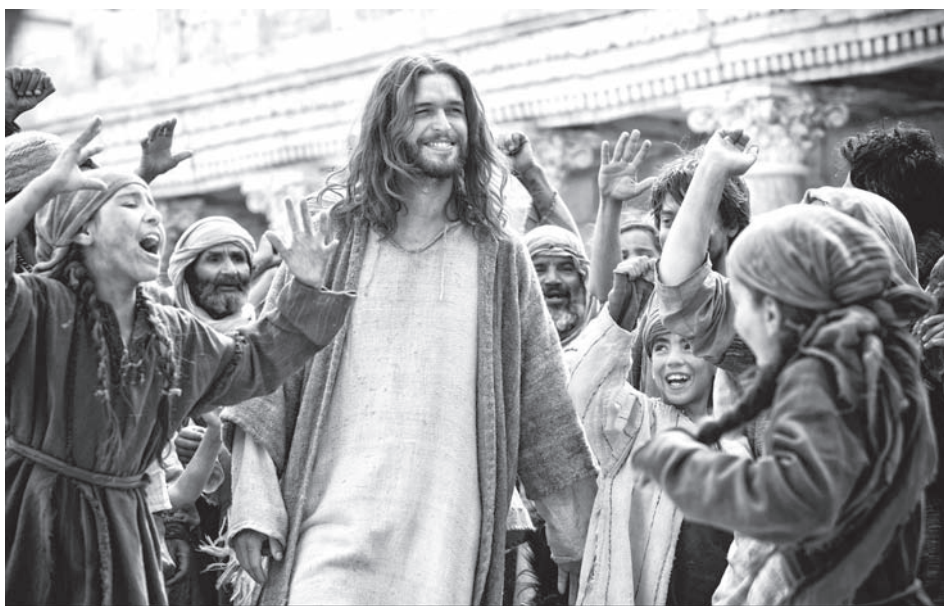

Petició popular

Els responsables de *Jo Crec* són conscients de la «dificultat de competir amb les multimilionàries produccions de Hollywood» a les sales comercials d'arreu d'Espanya. Per aquest motiu han decidit «imitar l'innovador model d'èxit en l'exhibició impulsat pel director espanyol Juan Manuel Cotelo, autor de *La última cima* i *Mary's Land*, que han aconseguit un gran èxit comercial en els darrers dos anys. «Ens adreçem a qualsevol espectador que vulgui anar al cinema a veure una pel·lícula catòlica en 3D —afirma Vicenç Vila— perquè ens comuniqui el seu interès i que nosaltres puguem fer les gestions necessàries per poder-la estrenar a la seva ciutat.» Per facilitar aquesta gestió, la productora ha obert l'adreça electrònica amics@jocrec.net i un espai a la web oficial www.jocrec.net perquè el públic s'hi pugui comunicar directament.

El documental *Jo Crec* és una aposta agosarada de l'empresa catalana Global3DSolutions, una jove productora de Terrassa especialitzada en el nou format audiovisual de les 3D. La cinta ha volgut ser una contribució moderna i atractiva a la consecució dels objectius de l'Any de la Fe, anunciat pel Sant Pare Benet XVI el 2012.

«Son of God», nova pel·lícula sobre Jesús de Natzaret

Redacció / Los Angeles

S'acaba d'estrenar als EUA, la pel·lícula *Son of God* («Fill de Déu»), de la totpoterosa 20th Century Fox. Deu anys després de l'èxit de *La Passió*, de Mel Gibson, torna a la gran pantalla una superproducció nord-americana sobre la vida de Jesús de Natzaret. *Son of God*, dirigida per Christopher Spencer, és una adaptació cinematogràfica de la minisèrie televisiva *The Bible* (La Bíblia), l'estrena de la qual va aplegar als EUA més de 13 milions d'espectadors a través de History Channel.

El film compta amb la banda sono-

ra de Hans Zimmer, guanyador d'un Oscar. El paper de Jesús és interpretat per l'actor portuguès Diogo Morgado, que ha estat també el protagonista en la minisèrie. «No esperava que fos un èxit tan gran —ha declarat Morgado a l'agència Efe—. Quan em van parlar per primera vegada del projecte no em podia creure que un canal de televisió per cable volgués adaptar tota la Bíblia. Poder traslladar tot aquest treball a una pel·lícula és una tasca aclaparadora.» I ha afegit: «Molta gent avui ja no sap qui és Jesucrist. El cinema ofereix la manera més espectacular de veure aquesta història.»

CONFERÈNCIES QUARESMALES A LA BASÍLICA DE LA CONCEPCIÓ

Aragó, 299 - Barcelona - TEL. 934 576 552
www.concepciobcn.com

Somio una Església renovada

- DIUMENGE, 16 DE MARÇ DE 2014**
El papa Francisco, un año después
Card. Mons. D. Philippe Barbarin
 Arquebisbe de Lió (França), primat de les Gàl·lies
- DIUMENGE, 23 DE MARÇ DE 2014**
El papa Francisco y el oficio de ser cristiano.
Cuestiones actuales y preocupaciones de siempre
Card. Mons. D. Carlos Amigo Vallejo
 Franciscà, arquebisbe emèrit de Sevilla
- DIUMENGE, 30 DE MARÇ DE 2014**
Las bienaventuranzas como programa del papa Francisco
Mons. Prof. Marcelo Sánchez Sorondo
 Cancellor de l'Acadèmia Pontifícia de Ciències i Ciències Socials del Vaticà

Totes les conferències seran a les 19 h

Actualitats científiques

Un altre testimoni a favor de la dieta mediterrània

Ja sabem que la dieta típica dels països del Mediterrani és molt saludable. En vam parlar no fa gaire. Però ara hem llegit a la prestigiosa revista *Investigación y Ciencia* una nova aportació al seu valor. Crec que havia de comunicar-vos-ho. La cosa s'ha fet a Nova York. Es tracta d'un estudi realitzat amb 1880 persones malaltes d'Alzheimer, residents en aquesta ciutat. S'hi plantejà la qüestió de quina relació tindria aquesta malaltia amb el tren de vida portat abans de contraure-la. I el resultat ha estat que els qui havien seguit normalment dieta mediterrània eren un 32-40% menys que els altres malalts que s'havien alimentat d'una manera «més americana».

D'on venia aquest avantatge? Un dels factors principals havia de ser la ingestió d'oli verge d'oliva. En la dieta mediterrània hom en pren uns 50 mil·lilitres cada dia (com ara un cinquè d'una tassa) i ja s'havia dit que la concentració d'àcids greixosos monoinsaturats que aquest oli conté podia ser un dels factors benèfics. Però, a més, ja se sabia, des del 2005, que l'oleocantal (un compost natural contingut en aquest oli) també tenia un efecte reductor de certes inflamacions i, per consegüent feia al seu torn acció benefactora. Ara bé, l'estudi de què parlem ha fet més: ha investigat amb més detall quins són

els efectes de l'oleocantal i s'ha vist que intervé en sentit inhibitori en la formació de cabdells neurofibril·lars i plaques amiloides beta, que són dels compostos desencadenants de l'Alzheimer. Com ho han pogut saber? Amb ratolins. No cal que us detalli com es portà a cap l'experiència. Molt delicada, per cert. Però quedà clar que subministrant oleocantal els animals aquests eren més expeditius

en degradar els amiloides beta.

Amal K. Kaddoumi, codirector de l'estudi (que es publicà detalladament a la revista *ACS Chemical Neuroscience*) diu: «Estem intentant comprendre millor el mecanisme de l'oleocantal i trobar potser compostos que puguin funcionar de manera semblant per arribar a desenvolupar un medicament.» No cal dir que bé desitgem que ho aconseguixin.

Mentrestant el que hem de fer és consumir oli verge d'oliva que, com ells mateixos ens han dit, ja en conté.

Però la cosa no s'acaba aquí: sembla que a la dieta mediterrània encara hi ha altres factors beneficiosos. Concretament és admès entre els experts que també és molt beneficiosa la gran quantitat de fruita fresca que s'hi consumeix. I tot cal tenir-ho en compte.

Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Gent de casa

Assumpta González Cubertorer,
prolífica autora teatral

Joan Pallarès-Personat
Historiador
jpallarespersonat
@gmail.com

Si a les persones d'aquí que han assolit la tercera edat els féssim la pregunta: vostè amb qui ha rigut més? De ben segur que ens donarien els noms de tres o quatre actors de cinema còmic o algun humorista determinat. Si furguem una mica, els podrem demostrar que amb qui realment van riure més i van passar més estones entretingudes va ser amb Assumpta González. En aquelles llargues tardes de teatre al Centre Moral o al Casal Catòlic, tots ens vam extasiar amb *De més verdes en maduren* (1970), *Adrià, un torero català* (1973), *La Pepeta no és morta* (1980) o, més modernament, *En Narcís s'ha tornat boig* (1996).

Assumpta González Cubertorer va néixer el 14 de febrer del 1917 a Borriana (la Plana Baixa). Com centenars de persones del seu temps, va emigrar de les comarques castellonenques per anar-se'n a viure a Barcelona. Així ho va fer la seva família, que es va establir al barri de Sants, a Barcelona, un espai on hi havia, com en altres

barris de la ciutat en aquells anys, una veritable passió pel teatre. Cap al 1924, amb set anys, ja va debutar en escenaris amateurs.

Abans de la guerra, cap al 1930, ben jove, va publicar els seus poemes a la *Revista de Sants*, una publicació que va dirigir un temps el seu germà més gran, Josep Maria González. Nascut a Borriana el 1908 i mort a Barcelona el 1979, compartia amb ella la passió d'escriure obres teatrals. Després vingué el drama de la guerra, una interrupció i la posterior represa d'activitats.

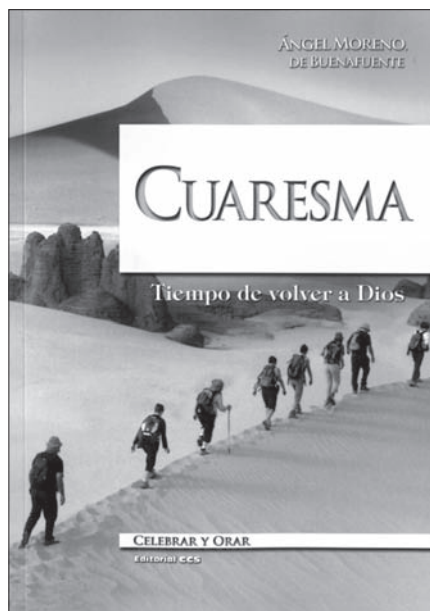
Va treballar durant tota la vida d'administrativa en una empresa. El 1950 Assumpta González es va ocupar de la direcció de l'Escola d'Art Dramàtic de l'Orfeó de Sants, un centre adreçat a infants i joves d'entre 4 i 18 anys. Una tasca a la qual es lliurà amb intensitat i que amb el pas del temps va anar-se'n quedant sola, però que va tirar endavant. El 1960 va fundar i dirigir l'Escola Rosa d'Or de Teatre; posteriorment va

dirigir l'agrupació teatral del Centre Catòlic de Sants.

Assumpta González començà a publicar les seves obres de teatre a l'Editorial Millà l'any 1951. Costaria molt de dir quantes en va escriure; segur que més de cent. Com que les companyies d'aficionats de tot el país les representaven habitualment, seria impossible multiplicar-les per una xifra que ens acosti a les vegades que han estat representades. En un cert temps, en un mateix diumenge a Barcelona hi podia haver cinc obres d'ella en cartell.

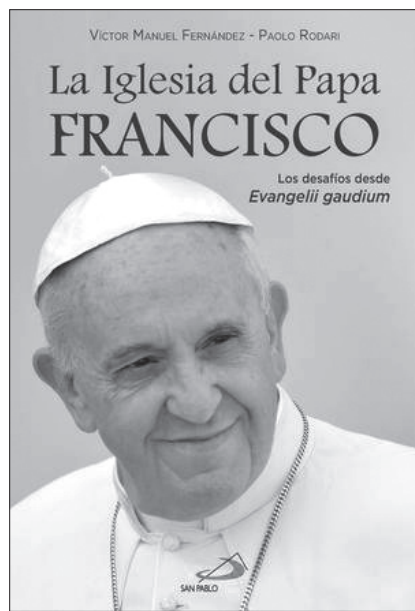
El 1960 ja era considerada una de les millors escriptores en llengua catalana i el 1993 Borriana li va retre un homenatge, amb carrer dedicat inclòs. Va morir a Barcelona el 14 de desembre del 2003. Les seves obres són aptes per a tothom i per això van ser escollides sempre en aquells teatres familiars de les generacions anteriors.

ÀNGEL MORENO, DE BUENAFUENTE
Cuaresma. Tiempo de volver a Dios
 Editorial CCS, 2014, 172 pàg.

Per Quaresma se'ns convida a «tren-car» amb la manca de llibertat interior o idolatria que pot fer niu en el més profund de la nostra persona. Per això fa falta renovar les promeses baptismals a la Vetlla Pasqual. Aquest llibre segueix dia a dia les diferents setmanes de la Quaresma i les principals festes litúrgiques que se celebren amb diverses reflexions a l'entorn de la Paraula de Déu que es llegeix, una proposta de compromís i una pregària.

VÍCTOR MANUEL FERNÁNDEZ I PAOLO RODARI
La Iglesia del papa Francisco
 Editorial San Pablo, 2014, 184 pàg.

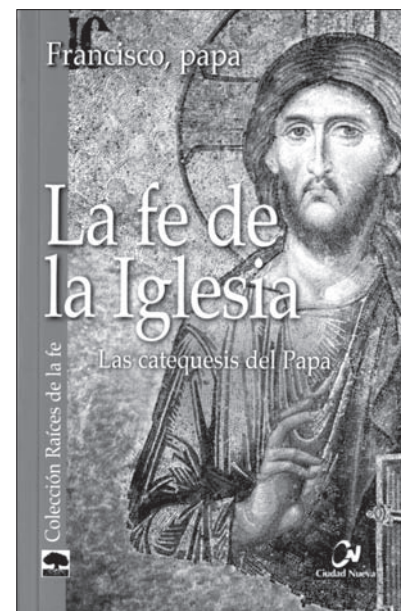
Aquest llibre-entrevista presenta un diàleg interessant entre el bisbe i teòleg argentí Víctor Manuel Fernández, amic personal del papa Francesc, i el periodista italià Paolo Rodari, centrat en el projecte eclesial del Pontífex que es reflecteix en l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*. El llibre, agut i incisiu, es pregunta fins on vol menar el Sant Pare l'Església i ofereix una anàlisi de la situació eclesial actual.

GIULIO VIVIANI
¿Por qué ayunar si no lo entiendo?
 Ediciones Palabra, 2014, 96 pàg.

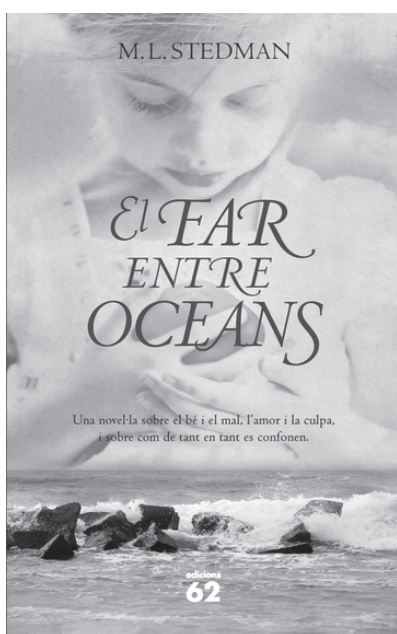
Avui dia, moltes persones no mengen tot el que voldrien per motius físics, estètics, ideològics, ètics, mèdics... tots ells raonables. L'Església catòlica també proposa aquestes pràctiques i, en particular, en temps de Quaresma. Malgrat tot, els motius per viure-les poden haver-se oblidat o no arribar a entendre's. I per això tenim aquestes pàgines, en què l'autor, de manera senzilla, proposa de nou la importància del dejuni.

FRANCISCO, PAPA
La fe de la Iglesia
 Editorial Ciudad Nueva, 2014, 150 pàg.

Es presenten aquí les 26 catequesis del papa Francesc sobre la fe, pronunciades en les seves audiències dels dimecres entre l'abril i el desembre del 2013. El Bisbe de Roma recorre el Credo, s'atura en el misteri de l'Església a la llum del Vaticà II i es fixa en Maria com a imatge i model de l'Església. A partir d'aquí, descriu i aprofundeix en una fe que es recolza en l'amor i la confiança i que construeix una Església «de portes obertes».

M. L. STEDMAN
El far entre oceans
 Edicions 62, 2013, 416 pàg.

Un matí d'abril del 1926, un bot s'embarranca a la costa d'una remota illa australiana. A dins hi ha un home mort i un nadó que plora. Tom Sherbourne, el faroner, i la seva dona, Isabel, surten a buscar-lo. S'han instal·lat a l'illa per deixar enrere els horrors de la Primera Guerra Mundial. Tots dos decideixen adoptar la criatura, sense notificar la troballa a les autoritats. De sobte, un dia, es presentarà la mare biològica del bebè.

SYGMUNT STEIN
Brigades Internacionals. La fi d'un mite
 Edicions de 1984, 2014, 318 pàg.

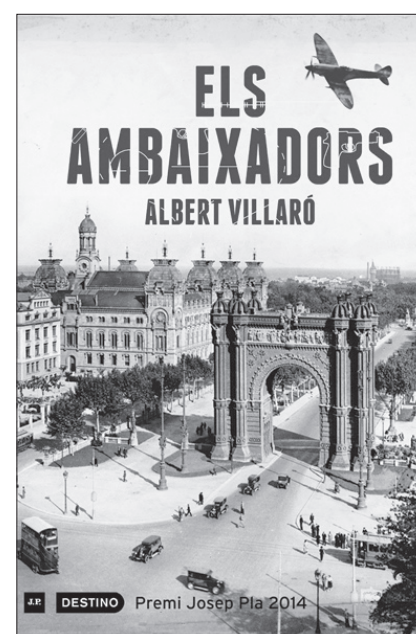
Per a molts, el mite de les Brigades Internacionals encara continua avui intacte. Després de l'aventura heroica de milers de voluntaris vinguts d'arreu, s'amaga una altra veritat, desconcertant i dolorosa, que revela aquest testimoni. Sigmund Stein, militant comunista jueu, que va arribar a Espanya per lluitar pels seus ideals, denuncia en aquest llibre —escrit als anys cinquanta i no publicat fins avui— la llegenda d'aquesta unitat militar.

JACINT MERINO SÁNCHEZ
Los militares se sublevan en Barcelona
 Editorial Base, 2013, 312 pàg.

Per què l'alçament militar del juliol del 1936 va fracassar a Barcelona? Aquesta obra ens en revela els secrets: des de la fase conspiratòria fins a la sublevació militar, així com els noms clau dels dirigents de la sedició a Catalunya. Amb la figura del general Manuel Goded Llopis com a eix del relat, l'autor ens explica què va passar el 19 de juliol a Barcelona. Goded va morir afusellat després de l'alçament al castell de Montjuïc.

ALBERT VILLARÓ
Els ambaixadors
 Ediciones Destino, 2014, 682 pàg.

Anys 1949. Catalunya és un estat independent des dels fets d'octubre del 1934 i es recupera lentament de la invasió nazi. A Espanya un grup d'espies a la reserva intentarà desactivar l'amenaça sorda que posa en perill la supervivència de la jove República catalana. Aquesta novel·la de ficció de l'escriptor Albert Villarro juga amb la història a través de grans dosis d'imaginació i d'un irònic sentit de l'humor.

Crítica literària

La clau del Sant Sopar

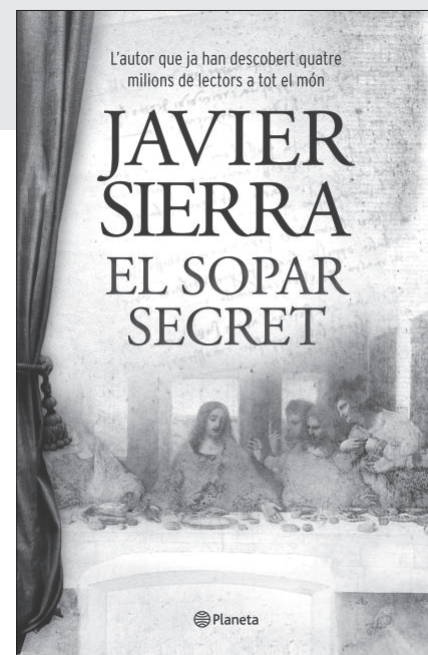
Javier Sierra (Terol, 1971), en aquesta novel·la ens planteja les claus secretes que s'amaguen darrere del famós quadre: *El Sopar Secret* o *El Sant Sopar*, del prodigiós artista, inventor i pensador renaixentista Leonardo da Vinci (Vinci, Itàlia, 1452). Fra Agustín Leyre, inquisidor dominic, és el protagonista de la novel·la. Expert en la interpretació dels missatges xifrats, és enviat a la cort dels Sforza per supervisar aquesta pintura. Intenta desxifrar la clau que protegeix la identitat del remitent de les cartes rebudes. El que descobreix li canvia la manera de veure la pintura del geni del Renaixement, fins i tot, la seva pròpia fe. Al llarg de la novel·la veiem que Javier Sierra ens presenta un Leonardo imbuït per la fe dels càtars i que manifesta el seu credo religiós encriptat en la profunditat dels seus quadres, perquè el Sant Ofici no ho descobreixi i així transmetre'l i divulgar-lo a través de l'art a la resta del món. Cal recordar que la fe dels càtars o heretgia càtara va ser depurada per l'Església catòlica en la famosa croada albigesa (1209). El catarisme es va definir com un moviment religiós de caràcter gnòstic que va néixer a mitjans del segle X a l'Europa occidental, i es va propagar al segle XII entre els habitants del Migdia francès,

JAVIER SIERRA
El Sopar secret
Planeta, 2014, 363 pàg.

especialment en el que es coneixia com el Llenguadoc (Occitània). El catarisme afirmava la dualitat creadora (Déu i Satanàs) i predicava la salvació mitjançant l'asceti o ascetisme i el rebuig de tot el que és material, considerat com una obra demoníaca. No cal ser teòleg per adonar-se que aquestes doctrines s'allunyen i molt del que se'ns explica als evangelis. Segons Javier Sierra, Leonardo encripta les seves idees càtars i revolucionàries al Sopar Secret. A més, l'autor ens presenta durant el *thriller* altres idees que subjauen en l'obra: l'existència d'un germà bessó de Jesús: Santiago; la superioritat doctrinal de Joan el Baptista respecte del mateix Jesús de Natzaret, etc. Totes aquestes idees, extrems d'heretgies cristianes antigues, les intenta recol·locar hàbilment al llarg de la novel·la, al pur estil Dan Brown, amb el seu *Codi Da Vinci*, com tota la parafernàlia que es munta amb Maria Magdalena, suposada parella de Jesús. Utilitzant un llenguatge

subtil i atractiu, propi de Sierra se'ns vol presentar com a històrica una conspiració ja tramada també en Brown: l'Església catòlica com a farsant de la història, que ha eliminat i perseguit qualsevol cristianisme diferent del seu, aixafat amb el poder del foc de la foguera inquisitòria. Aquesta mena de narracions, que troben molt de ressò en el lector d'avui, avalat per la facturació de les editorials, estan de moda. Entre altres motius perquè omplen el buit espiritual de molts lectors, barregen llegendes cristianes reinterpretades, amb el que suposadament es diu als evangelis sinòptics i en altres documents de l'època com als evangelis apòcrifs. Barrejat també com una trama d'assassinats, d'escenes de sexe i d'aventura. Entremig d'aquest collage apareix la figura del típic clergue mesquí o corrupte i dona més vida al relat. Tot això crea un atractiu mural on se'ns exposen doctrines contràries a la fe cristiana i insisteixo, meravellosament

Joan Manel Gutiérrez Delgado
Llicenciat en Filosofia i Dret
horuslive@live.com

escrites. Us convido a llegir aquesta novel·la amb esperit teològic crític. Us ajudarà a passar-vos-ho bé. Gaudireu d'uns moments de lectura plàcida i, si sou aguts interpretant teològicament el que se'ns descriu, veureu que de vegades se us escaparà alguna rialla.

Crítica teatral

Més enllà de «Vida privada» de Sagarra

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
col·laborador de Ràdio Estel
andreusotorra@gmail.com

«OCELLS I LLOPS», de Josep Maria de Sagarra.

INTÈRPRETS: Carme Conesa, Roser Tapias, Nausicaa Bonnín, Llorenç González, Jaume Madaula, Francesc Lucchetti, David Bagés, Montse Pérez.

DIRECCIÓ: Lurdes Barba.
Sala Petita, Teatre Nacional de Catalunya, Barcelona. Fins al 6 de abril.

Ha passat aquell temps en què després de dues úniques representacions una obra de teatre es retirava de la cartellera si el públic —i alguna crítica malintencionada— la condemnava als inferns. Això és el que va ocórrer el 1948 amb *Ocells i llops*, de Josep Maria de Sagarra (Barcelona, 1894-1961), estrenada a l'aleshores Teatre Apolo, amb Maria Vila (Lucrecia) i Pius Daví (Doctor). El públic de l'època es va sentir tocat i enfonsat, massa retratat, en un moment en què el que quedava de la burgesia catalana era una gàbia que l'empresonava entre aparences i mentides.

Una metàfora hàbilment manipulada per Josep Maria de Sagarra —reproduïda simbòlicament amb una

gàbia modernista amb ocells que ho veuen i ho saben tot— en un moment en què l'autor es veu influït pel teatre que descobreix a Europa (sobretot Ibsen i *Casa de nines*) i que en certa manera només ell sap que connecta amb molts dels rerefons de la seva obra narrativa, com per exemple la novel·la *Vida privada*.

Gairebé setanta anys després de l'estrena, els espectadors d'aquesta nova posada en escena d'*Ocells i llops* no condemnaran Sagarra com els seus avantpassats. En primer lloc perquè la visió dels sentiments i els conflictes personals des d'aleshores ençà s'han democratitzat i les aparences i les mentides han deixat de ser un patrimoni burgès. I en segon lloc perquè el llenguatge críptic i simbòlic a la vegada que Sagarra utilitza ja modernament el 1948 és molt més ben entès avui dia que aleshores mateix quan Sagarra furgava massa tendrament en la ferida que encara sagnava.

Temps de postguerra —civil i mundial—. Temps de grisori i penúries

L'actriu Carme Conesa ha debutat al TNC amb aquesta obra de Josep Maria de Sagarra.

econòmiques per a les famílies. Temps de prohibicions i persecucions des del règim. Temps de punyalades entre germans en ferides encara no cicatritzades.

Lurdes Barba ha dirigit aquesta obra —una de les menys conegudes de Josep Maria de Sagarra— sense allunyar-se de l'ambientació de l'època. Potser per fer-la més creïble? Intentem, com a espectadors, imaginar-la per uns moments en una ambientació moderna i veurem que funcionaria igualment. L'aposta escollida, però, permet retro-

bar l'actriu Carme Conesa, que debuta al TNC, en el paper de la vídua Lucrecia, amb una elegància inicial i una progressiva desfeta del personatge pel que sap dels seus tres fills i pel que continua amagant dins el cor, una altra metàfora constant en els diàlegs de l'obra. És la mestressa de la casa, però també es fa mestressa de l'obra.

El muntatge té alguns moments remarcables: l'aparició del personatge que fa xantatge a Lucrecia per callar sobre el que sap del seu fill Octavi, l'anomenat Individu, interpretat per l'actor David Bagés, en un diàleg on es diu tot sense pronunciar les paraules prohibides i que manté un pols excel·lent entre ell i Carme Conesa. I també es fa esperar el breu monòleg gairebé final de Nausicaa Bonnín (Leonor, la jove de Lucrecia) un personatge que l'actriu defensa amb força, primer amb silencis i mirades, i que, tot i que secundari dins el context, l'eleva després a coprotagonista. *Ocells i llops* és una oportunitat per retrobar, o redescobrir, el teatre sagarrià més europeu.

Des del carrer

GNA. MÓNICA M. YUAN, DOCTORANDA EN COMUNICACIÓ A LA UNIVERSITAT SAN PABLO CEU

«El periodisme està connectat amb la meva vocació missionera»

Samuel Gutiérrez

Fascinada pel món digital i les seves enormes possibilitats, la germana Mónica M. Yuan, missionera eucarística de Natzaret, ha decidit dedicar la seva tesi doctoral en Comunicació a la presència i impacte de les publicacions catòliques espanyoles en plataformes digitals. Ella mateixa és directora de dues revistes eucarístiques (*El Granito de Arena* y *RIE*) en què intenta aplicar els coneixements que va adquirint. L'objectiu de l'estudi és afavorir una presència més gran i renovada dels continguts catòlics a l'entorn digital.

Les revistes catòliques a Espanya, de gran tradició, s'han sabut adaptar al nou context digital?

Crec que les revistes catòliques miren aquest món nou amb il·lusió, però, a la vegada, amb certa por que ve del desconeixement de la nova realitat. Així i tot, he comprovat que són moltes les publicacions que aprofiten les oportunitats que els ofereix internet. Més de la meitat de les publicacions periòdiques catòliques tenen versió digital.

A què creu que es deu aquesta aposta encara tímida pels nous areòpags?

Crec que la principal causa és el desconeixement de les possibilitats dels nous mitjans. Es coneixen molt bé els requisits per treure una revista impresa, però no es coneix amb tanta claredat que pugui estar disponible a internet sense haver de pagar res, o que és tan senzill com adjuntar un arxiu a un missatge de correu electrònic. Afortunadament, cada vegada van apareixent més possibilitats i crec que d'aquí a poc temps la presència de revistes catòliques en el continent digital, com l'han anomenat els dos darrers papes, serà forta i fructífera.

Les versions autènticament digi-

tals exigeixen un ús de llenguatges nous. Se n'ha pres consciència?

En aquest àmbit també hi ha desconeixement. De tota manera, estic convençuda que no és el llenguatge el més primordial, sinó el missatge. I el missatge que ha de transmetre l'Església és clar. La Bona Nova es va començar a transmetre en un idioma però ha arribat a totes les llengües. Avui vivim una situació semblant. El missatge es manté intacte. Només falta «aprendre una mica d'idiomes».

Per què va escollir aquest aspecte tan específic de la comunicació eclesial com a tema de la seva tesi doctoral?

Durant el temps d'estudis universitaris vaig comprovar que la comunicació, el periodisme, estava íntimament «connectat» amb la meua vocació missionera. A través de les revistes

arribes a milers de llars! Els centenars de revistes catòliques que hi ha actualment evidencien que també l'Església ha considerat necessària aquesta manera d'evangelitzar. Davant d'aquest nou paradigma de la comunicació, la immersió digital, intento analitzar la situació actual de les publicacions catòliques i suggerir noves maneres de presència.

Ens podria posar un exemple de publicació que ha sabut adaptar-se amb èxit als nous desafiaments de l'era digital?

La revista *Tierra Santa* és la que, segons la meua recerca, ha aprofitat millor les possibilitats que ofereix l'edició de revistes per a tauletes: interactivitat, hipervincles, galeries d'imatges, vídeos. És molt bo que revistes catòliques d'aquesta qualitat estiguin presents a l'AppStore.

Pensant-ho millor

Antoni Coll, Periodista

Entre Messi i Di Stefano

Fa un any l'Església va viure una situació inesperada, després de la renúncia d'un Papa i l'elecció d'un altre. Els cardenals en van triar un que venia «gairebé de la fi del món», com va dir el mateix Jorge Mario Bergoglio.

A Alfredo Di Stefano, deu anys més gran, no li va resultar un personatge tan llunyà, perquè havien viscut al mateix barri, San José de Flores, de Buenos Aires, a només dos carrers de distància. Havien anat a la mateixa escola i de petits havien jugat a futbol als mateixos camps, tot i que la «Saeta Rossa», fitxat pel planter del River Plate, aviat va alçar el vol.

És un barri que té el seu propi tango, la lletra del qual s'avé bé al futur dels seus fills il·lustres:

«Nací en este barrio,
crecí en sus veredas,
Un día alcé el vuelo
soñando triunfar.»

De la seva infància li ve al papa Francesc la condició d'aficionat del Club de Futbol San Lorenzo, fundat pel pare Lorenzo Massa el 1908 perquè es divertissin els nois que havia acollit en una institució educativa que també va posar en marxa: una escola d'arts i oficis per ajudar la infància desprotegida.

La successió apostòlica dels bisbes de Roma té en les darreres dècades sorpreses inesperades. Després de 400 anys de papes italians, arriba un polonès, després un alemany, i finalment un argentí, cadascun amb el seu caràcter, la seva personalitat, tan lligades als seus països d'origen.

Si Di Stefano és més gran que el Papa, Leo Messi és més jove, però també argentí. La sintonia és molt gran, fins i tot en les expressions. Quan es van saludar a Roma, Messi va sortir dient que havia estat «una trobada molt linda».

Sens dubte, Francesc estaria d'acord amb la resposta que va donar el crac argentí a la premsa, quan va ser preguntat pel «model» que ha de prevaldre en una persona. El jugador blaugrana va apuntar: «El que t'ensenyen els teus pares de petit», on hi ha els valors de «la humilitat i el respecte pels altres sigui qui sigui la persona».

Honar els pares i ser fidel als seus ensenyaments. És el sentit que va inspirar la placa col·locada a la casa del carrer Membrillar, 531, de Buenos Aires, on va néixer el Papa. El text diu: «En aquesta casa va néixer i va créixer Jorge Mario Bergoglio, fill d'un matrimoni italià format per Mario, treballador ferroviari, i Regina Sívori, mestressa de casa.»

Rauxa

Benet i Francesc

Les diferències de maneres de ser i de fer entre Benet XVI i Francesc són òbvies. Des del primer moment, quan ara fa un any el nou Papa argentí va sortir al balcó per saludar els fidels, es va veure que amb ell començava un pontificat molt diferent. No es tractava només d'una qüestió de caràcter, sinó sobretot d'una exigència dels temps. La mateixa renúncia de Benet XVI responia a aquesta necessitat d'afrontar amb fermesa els desafiaments actuals. Vivim un moment excepcional en totes les esferes de l'existència, des de l'economia i la política fins al pensament i l'espiritualitat. Un temps excepcional necessita mirades i actuacions excepcionals.

Tots dos pontífexs, per tant, són conscients de la importància del moment històric per a l'Església i el món, i en això coincideixen plenament. Entre l'un i l'altre hi ha unes línies de fons compartides: la primera encíclica del gran teòleg bavarès parlava de l'amor i la primera exhortació apostòlica del Papa de la tendresa se centra en l'alegria que es deriva d'aquest amor. El papa Benet XVI va començar una lluita inèdita contra el crim dels abusos sexuals a menors dins de l'Església i la corrupció vaticana que Francesc ha continuat i intensificat. Tots dos ens diuen, amb el seu exemple, que avui més que mai el seguiment de Crist no és una teoria bonica, ni una ideologia, sinó una confiança i entrega totals de cadascun de nosaltres.

Eduard Brufau

